

K
A
T
O
L
I
Š
K
I
M
I
S
I
J
O
N
I

LAS MISIONES CATOLICAS

1983 - 1,2

JANUAR - FEBRUAR / ENERO - FEBRERO

OB
60

LETNICI

EL PAPA PARA EL DOMINGO MISIONAL

MENSAJE DEL PAPA PARA LA JORNADA MUNDIAL DE LAS MISIONES EL 24 DE OCTUBRE DE 1982

(Continuación.)

Esta es la gran novedad a la que la *Fidei donum* ha legado su nombre. La novedad de haber superado la dimensión territorial del servicio sacerdotal para ponerlo a disposición de toda la Iglesia, como lo hace notar el Concilio: „El don espiritual que los presbíteros recibieron en la ordenación no los prepara a una misión limitada y restringida, sino a la misión amplísima y universal de salvación hasta los últimos confines de la tierra (Act 1, 8), pues todo ministerio sacerdotal participa de la misma amplitud universal de la misión confiada por Cristo a los Apóstoles“ (*Presbyterorum ordinis*, 10).

Por ser la falta de „operarios de la viña del Señor“ uno de los mayores obstáculos para la difusión del mensaje de Cristo, aprovecho esta ocasión para exhortar a todos los obispos, en su trabajo de ayuda y promoción de las obras de evangelización, a que envíen generosamente sacerdotes de sus diócesis a las regiones que más urgentemente los necesitan, aun en el caso de que dichas diócesis no abunden en el clero „No se trata – recordaba Pío XII citando a San Pablo – de reducirlos a la penuria para socorrer a los demás, sino de aplicar el principio de igualdad (2 Cor 8, 13). Estas diócesis tan probadas no sean sordas, sin embargo, al llamamiento de las misiones lejanas. El óbolo de la viuda fue citado como ejemplo por Nuestro Señor, y la generosidad de una diócesis pobre para con otras más pobres no podría empobrecerla. Dios no se deja ganar en generosidad“ (*Fidei donum*, l. c., pág. 244; cf. también *Postquam Apostoli*, a. 10: l. c., pág. 350).

Pero la *Fidei donum*, además de a los sacerdotes, se dirigía también a los laicos, y la prestación de éstos junto a los sacerdotes y religiosos en las misiones es hoy más preciosa e indispensable que nunca (cf *Ad Gentes*, 41). Esto ha conducido a la experiencia del fenómeno típico llamado **Voluntariado cristiano internacional**, que quiero recomendar vivamente (cf. discurso a la Federación de los Organismos cristianos de servicio internacional voluntario, 23 de enero de 1981).

Estas nuevas formas de cooperación y la vibrante llamada al principio de la corresponsabilidad del Colegio Episcopal en la evangelización del mundo contribuyeron indiscutiblemente a impulsar la renovación misionera de la Iglesia, a la que sirvió de base también esta afirmación de largo alcance y visión de Pío XII: „Si en otros tiempos de la vida de la Iglesia, en su aspecto visible desplegaba su fuerza preferentemente en Europa, desde donde se extendía... hacia lo que podía llamarse la periferia del mundo, hoy se presenta como un intercambio de vida y de energía entre todos los miembros del Cuerpo místico de Cristo“ (*Fidei Donum*, l. c., pág. 235).

(Sigue.)

Vačbarvna naslovna stran je delo tibetantskega umetnika „Razglašenje Gospodovo“.

Imeli smo jih...

I.

Ko „Katoliški misijoni“ obhajajo šestdesetletnico svojega obstoja, ko šestdeset let v domovini in nato iz tujine izpolnjujejo svojo nalogo, da povezujejo slovenske misijonarje, zanje posredujejo pomoč in širijo misijonsko misel med narodom, ne bo odveč, če vsaj v obrisih pogledamo v slovensko misijonsko preteklost tja do druge svetovne vojne. Naj bo to v spomin misijonarjem, ki so zastopali naš narod v misijonskem svetu, naj bo pa tudi pobuda za sedanje in prihodnje rodove mladih ljudi, ki bi radi dali svojemu življenju visoko vrednost.

Naša misijonska zgodovina, posebno ona daljne preteklosti, je malo raziskana. Morda pa sega vse v prvo dobo pokristjanjenja. So bili med Ciril-Metodcvi učenci, ki so po progonu šli na jug, tudi Slovenci? Je sv. Modest vzgojil ne samo za dom, tudi za tujino misijonarje?

Morda se pričanja misijonska zgodovina šele s Frančiškoviimi sinovi. Ta naj bi segala prav v štirinajsto stoletje. Prvi frančiškanski samostan med nami je bil ustanovljen v Grici. V Ljubljano pa so se frančiškani naselili leta 1233, komaj sedem let po Frančiškovi smrti. Če naj nova doba misijonstva izven Evrope sega v trinajsto stoletje, potem smo bili pri njej udeleženi tudi Slovenci.

Gotovo bo ostalo težko rešljivo vprašanje, ali je bil bl. Odorik Pordenonski, ki je vstopil k frančiškantom v Udinah, Slovenec ali ne. Nedvomno so v oklici Udin živeli Slovenci. Ko je prodril prav do Pekinga frančiškan Janez de Montecorvino, je potreboval pomoč. Frančiškani so bili tedaj raztreseni že po vsem bližnjem Vzhodu. Janez je bil prvi pekinški škof. Odorik pa je preko Male Azije, potem po morju in suhem preromal 50.000 km dolgo pot, da je dospel v Peking. V nekaj letih delovanja ga je škof poslal v Evropo, da poroča o misijonu in pripelje novih misijonarjev. Vrnil se je preko Mongolije in Tibeta. Domov je prišel izčrpan. Narekoval je spis „Cuda sveta“. Umril je v Udinah star 65 let leta 1331.

Spotoma je Odorik v Indiji vzel s seboj relikvije frančiškanskih mučencev, ki so tudi bili namenjeni na Kitajsko, pa so jih štirideset, z njimi najbolj znanega Tomaža iz Tolentina, blizu sedanjega Bombaja pobili. Brat Jakob, Odorikov osebni prijatelj je bil med njimi. Torej do Pekinja so prišli očetje iz prve in druge generacije, bili po vseh državah in umirali. Saj se ponaša frančiškanski red z okrog 2.000 mučenci.

Naj ne bodo to kot dokazana dejstva, pač pa zapisan spomin kot slutnja, da smo bili prisotni že v štirinajstem stoletju.

Če so vsa imena do sedemnajstega stoletja le ugibanja in slutnje, smo v osemnajstem stoletju že gotovo na zgodovinskih tleh. Svet se je odprl. Španci in Portugalci so vdrlj v novi svet. Za njimi ali kar z njimi so odhajali misijonarji.

Tedaj je zacvetela msijonska misel med Slovenci. Leta 1597 so se naseli i v Ljubijani jezuiti, tedaj polni svežine in osvajačnega duha. Poleg frančiškanov so zdaj začeli delati tudi jezuiti. Bilo bi zanimivo, če bi mogli frančiškani raziskati svojo slovensko zgodovino od štirinajstega do osemnajstega stoletja. Nedvomno bi našli prenekaterega patra ali brata, ki se je podal v misijone. Vsekakor pa zdaj moremo najti imena enih in drugih: jezuitov in frančiškanov, ki so šli ali na Daljni Vzhod ali na daljni Zahod.

Med najbolj znanimi jezuitskimi misijonarji je gotovo Ivan Mesar DJ. Rojen je bil v Gorici leta 1673. Vstopil je v jezuitsko avstrijsko provinco in potem odšel v Tonkin. Tam je umrl sredi mučenja, ni pa dokazano, da bi bil mučenec v pravem pomenu besede. Bilo je to 15. junija 1723. Raziskave v matičnih knjigah naj bi odkrile, da je bil jezuit in misijonar v Vzhodni Indiji tudi njegov brat Pavel Ivan Mesar. Še vedno lepa naloga slovenskih jezuitov, da ugotove resnico o teh dveh goriških bratih.

Poleg Mesarja omenja zgodovina, kolikor so jo raziskali „Katoliški misijoni“, še sledeče: Marko Anton Kapus, ki je šel v Mehiko, Filip Šnedec, Frančišek Vidmar, ki sta oba na poti v Ameriko umrla, Marko Adam Horvat je pa dospel v Paragvaj in v Peru Nikolaj Sušica. Vsi ti so bili jezuiti.

Frančiškani niso zaostajali. Viktor Steska jih je odkril 13. Večinoma so šli ali v Egipt ali v Ameriko. Imena med njimi so večinoma čisto slovenska: Novak, Brajnik, Kapus, Hočevnar, Lozej, Kramar, Starič, Černe, in tako dalje.

Da bo slika popolna, dodajmo še kapucine, med njimi predvsem Maksimilijana Senico Celjskega, ki je misijonaril v Južni Ameriki. Zanimivo, da kapucini, ki so imeli toliko samostanov v Sloveniji, niso dali več misijonarjev, ali pa niso še odkriti oziroma so pomotoma prišteti k frančiškanom. K tem naj omenimo še trapista Emanuela Drevenška. Vsekakor je bilo kakih sto let v Sloveniji veliko misijonsko navdušenje. Potem pa je zamrlo vse do tedaj, da je zaoral novo brazdo Baraga.

Franc Sodja CM

Danes oditi v misijone je neprimerno lažje kot nekoč: lahek dostop, napredovanje zdravstva, vračanje domov na dopust... Zakaj jih ne gre več v misijone? Pomanjkanje vneme za širjenje božjega kraljestva? Premalo moči še za delo doma? Strah pred večjimi žrtvami?... Molimo za nove slovenske misijonske poklice!

61 CYGNI (ali „OB 60 - letnici „Katoliških misijonov“)

NAPISAL O. VLADIMIR KOS S.J., TOKIJO

Ti skrivnostni besedi sta mednarodni zvezdoslovski znak za zvezdo, ki sicer spada v ogromno ozvezdje Cygnus, tisočmilijonskokrat oddaljeno od našega sonca in šestdesettisočkrat svetlejše, a je to zvezdo mogoče ujeti tudi z našimi ubogimi očmi, posebno od 23. septembra do 23. oktobra in sicer na severni polobli. Zvezda je enajst svetlobnih let oddaljena od zemlje. Zdi se, da je zmeraj na istem mestu med milijardami zvezd, s katerimi je Božji umetnik okrasil svet; vendar se zvezda premika, kot je to ugotovil najprej Piazza leta 1792 in potem F. W. Bessel še enkrat novembra 1838, ko je osebno izračunal, da se zvezda v treh stoletjih premakne za dolžino luninega premera, kakor ga dojemamo na zemlji.

V oktobru 1983 stopajo Katoliški misijoni v dobo 61, to je, v enoinšestdeseto leto po svoji ustanovitvi. Kakor zvezda 61 Cygni se zdijo prikovani na eno izmed mest med stotinami listov in revij, prikovani kljub temu, da so morali zapustiti domovino in iskati begunskega zatočišča leta 1945. In vendar je tako kot z zvezdo 61 Cygni: vse od svojega začetka se Katoliški misijoni premikajo s svojimi mislimi in podobami v svetu src. S človeškega stališča je ta svet srca najvažnejši med tlikimi svetovi, ki sestavljajo celotno vesolje. Sam Gospod nas na to spominja, ko pravi, da „dober človek zajema dobroto iz svojega srca“ (Lk 6:45).

Katoliški misijoni s svojimi mislimi in podobami, katerih jedro je vsakokrat misijonski položaj, prinašajo svetlobo v mrak, večer, noč, in zoro. Tako kot svetla zvezda 61 Cygni. Tudi še tako težko in žalostno poročilo o tem ali onem misijonskem delu sveta – n.pr. o načrtnem izganjanju in preganjanju vsega, kar spominja na Boga v Albaniji – je kakor utež, ki nikdar ne more potegniti navzdol celotne tehtnice v rokah Božje Previdnosti v svetu; veliko več je lepih in svetih in dobrih dogodkov, in Božja Previdnost v svoji neskončni modrosti in dobroti huda in hudobna dogajanja dopušča na neskončno moder način. Nekoč v večnosti se ljudje, odgovorni zanje, ne bodo mogli izgovarjati, da se niso mogli svobodno odločati. Ta dogajanja se obenem tako razvijajo, da moremo mi, ki jih razmotrivamo z očmi vere in dojemamo z ušesi vere, posegati vanje „oboroženi z vero“ (prim. podoben izraz pri sv. Pavlu v pismu Korinčanom, drugi del, 10. pogl., 4.v.); to nadnaravno orožje je molitev v vsej svoji razsežnosti, žrtev in zadoščenje. Naraven človek se na takšno orožje ne more zanašati; kristjanu pa so eno izmed tistih sredstev, ki jih je po svoji enostavnosti in učinkovitosti izumil naš Bog; sv. Pavel jih imenuje „orožje luči“ (Rim 13:12), kovano iz vere, ljubezni in upanja na odrešenje (prim. 1 Tes. 5:8) . . . „nekaj absurdnega“ s stališča človeka brez Boga (prim. 1 Kor 1:27-31). Tako prinašajo Katoliški misijoni svetlobo, da jo z molitvijo in zadoščenjem prenesemo v mrak žalosti, v večer razpadanja, v noč brez rešitve, in v zoro čisto drugačnega začetka: Gospod nas je napravil za svetilke, da z Njegovo lučjo prodiramo v temu kakršnekoli narave, da ljudje spei doživijo do-

broto in kako ta izvira iz srca našega nebeškega Očeta (prim. Jezusove besede pri Mateju 5:14-16).

Kakor zvezda 61 Cygni nosijo Katoliški misijoni svetlobo v srce, pa četudi je plamen oljenk zdaj pa zdaj krvavo rdeč od nesrečnih dogodkov v misijonskem svetu. Toliko bolj je svetloba, ki jo posredujejo Katoliški misijoni, osrečujoča in tolažilna, ko gre za novice o napredku misijonske delavnosti Cerkve, po kateri nadaljuje svojo delavnost Kristus, „večno delavni“ (Jn 5:17). Vsako veselo poročilo je obenem poročilo o uspehu naših molitev in prizadevanj za širjenje Božjega kraljestva na zemlji; naše molitve in naša prizadevanja, vštevši zadoščenje, so porazdeljena na ure in minute, Pravzaprav bi morali ob prejemu mesečnih Katoliških misijonov začrtati, na podlagi svežih poročil iz zaledja in misijonske fronte, v svoj misijonski zemljevid s kakšno veselo barvo napredke, z rdečo, vijolično ali črno pa nevarnosti, nazadovanja, neuspehe. Začutili bi utrip veseljne Cerkve, zaslutili utrip srca božjega Misijonarja. Kot nekoč prihaja k narodom in plemenom ponižen, pripravljen, da jim olajša breme življenja in celi skrite, bistvene rane (prim. Njegove besede pri Mateju 11:27-30). Ali ni naš Bog resnično ljubezniv? Ali ni misijonsko delovanje in sodelovanje – delo v prid človeštvu? Gospod nas v svoji ustvarjalni ljubeznivosti usposablja, da prekoračimo meje posamezne osebnosti in odkrijemo posamezno osebnost sočloveka, pa četudi je drugačne rase in drugačne kožne barve.

Tako nam Katoliški misijoni pomagajo, da se usposabljammo za sodelovanje pri gigantskem podvigu, ki ga je lahko zamislilo le Božje Srce, zamislilo za uresničenje zgodovine: „da bi bili vsi eno“ (Jn 17:21), tako kot je neskončni Bog en sam po svoji naravi in neskončno bogat v svoji Triosebnosti (prim. Jezusovo misijonsko zapoved pri Mateju 28:18-20).

Uresničenje Jezusovega zgodovinskega načrta računa z nadnaravnimi sredstvi, posebno z Jezusovo navzočnostjo v zgodovini (prim. Jn 17:4.2.), tako da so zdaj vse snovne stvari podrejene temu novemu redu in čakajo, da jih rabimo v večjo božjo slavo; Gospod jim je tako rekoč vrnil njihovo naravno dobroto (prim. Kol 1:16-20). To velja za tiskanje in razmnoževanje Katoliških misijonov, to velja tudi za denar, s katerim omogočamo tisk in pošiljanje. Snovne dele božjega stvarstva rabimo za sodelovanje pri Jezusovem nadnaravnem delovanju; v svoje življenje prevajamo novi red skladnosti med snovnimi in nadsnovnimi stvarmi, kakor ga je bil spet vpostavljal naš Gospod s tem, da je postal človek in da hoče na veke ostati človek (prim. Fil. 2:10-11). Prav to je posebno očitno v nas, ki smo bitja iz duha in snovi, in posebno, kadar gre za trpljenje; v tkz. naravnem redu trpljenje v najboljšem slučaju prenašamo kot nujnost; v novem dejanskem redu odrešenja pa moremo videti in trpljenju zaklad svoje vrste, ki ima podobo križi in njegovega blagoslova. S križem obiskujemo Jezusovo univerzo; posamezna spričevala – kako jim že pravimo: zrelostna spričevala? – nam odpirajo vrata v vplivne položaje v Jezusovem širnem kraljestvu; o, da bi se odločali za njegove misijonske pokrajine!

MISIJONARKA S. DR. ZALAZNIK JE UMRLA V INDIJI PO NAD 50 LET DELOVANJA

Bilo je pred šestimi leti, 10. februarja 1977.

Iz Delhija v Indiji me je letalo preneslo v Kanpur. Tam sem želel obiskati slovensko misijonarko s. dr. Miriam Zalaznik.

Njen brat je bil nekaj let moj profesor na klasični gimnaziji v Ljubljani, ki sem ga še bolj cenil, ker sem iz „Katoliških misijonov“, katere sem imel že kot dijak naročene, vedel, da je brat učene misijonarke v Indiji.

Ko sem se v drugem letniku bogoslovja pri duhovnih vajah odločil, da vstopim k lazaristom, želeč v njihove misijone na Kitajskem, sem po končanem novicijatu začel že pomagati pri „Katoliških misijonih“, in sicer so mi zaupali zvezo z vsemi slovenskimi misijonarji. Že v škofijskem bogoslovju sem imel stike pred vsem z bengalskimi, a pri „Katoliških misijonih“ sem stopil v pismene stike z vsemi drugimi. Ena najstarejših misijonark je bila pokojna s. dr. Miriam Zalaznik. Tedaj smo družbo, kateri je pripadala, imenovali pri nas „angleške gospodične“, pač neroden prevod latinskega izraza Societas „virginum anglarum“, ker so izhajale iz Anglije. Kasneje mi je sama misijonarka pisala, da se njihova družba imenuje prav za prav Institutum Beatae Mariae Virginis – Institut blažene Device Marije, in to se je razvidelo tudi iz kratice, katero je misijonarka vedno pridejala k svojemu imenu: I.B.M.

Njena pisma sa bila pisana naravnost z moško, učenjaško pisavo in tudi v vsebini bi zaman iskal kaka ženska čustva; pisala je vedno lastno-ročno in brez vsakega lepopisja. Na fotografijah, ki nam jih je pošiljala, sem zrl njene močne, izrazite poteze na obličju, postave nisem mogel prav oceniti.

Ko me je v Kanpurju taksist pripeljal skozi obširni, urejeni park pred pritlično, široko, z rdečo opeko zidano in z belo podkrepljenimi linijami okrašeno poslopje njihovega zavoda, in so mi končno pripeljali iskano misijonarko, sem bil skoraj malo razočaran radi majhnosti njene postave, a prijetno presenečen nad njeno tudi nekoliko presenečeno prijaznostjo. Presenečena je bila zato, ker ji nisem mogel sporočiti dneva mojega prihoda.

Po 40 letih dopisovanja z njo sem se tedaj prvič srečal z s. Miriam. Kljub temu, da sem prišel na najbolj neprimeren dan, ko so bile vse sestre posvečene pred vsem svoji generalni predstojnici, ki jih je prišla prav tiste dni obiskat, je s. Zalaznik zame le našla čas, da sva bila tisti dan, oziroma tiste ure veliko skupaj.

Poizvedoval sem o njenem življenju. Rojena je bila 2. januarja 1899 v Pulju. Šolala se je v Trstu, kjer sta tedaj delovala kasnejši beograjski nadškof dr. Josip Ujčič in pa duhovni velikan slovenskega Primorja mons. dr. Ukmar. Po gimnaziji je šla za leto dni na univerzo v avstrijski Graz, nato na Dunaj in po osvoboditvi na univerzo v Ljubljani, kjer je doktorirala iz jezikoslovja. Potem je bila najprej profesorica na ljubljanskem dekliškem liceju, a je pod Pašić-Prebičevičevo vlado izgubila službo. Prijatelji so ji poskrbeli službo na privatni šoli v Zagrebu, kjer je spoznala jezuita dr. Prešerna. Poslanca dr. Smodej in dr. Korošec sta ji spet pomagala nazaj v državno službo in je bila zdaj nameščena najprej v Celju, kasneje v Kočevju.

V redovo družbo je vsopila leta 1929. Novicijat je delala nekaj časa v Angliji. Obljube je položila 25. avgusta 1930 in 23. oktobra istega leta je že odšla v Indijo, kjer je delovala v Nainitalu, v Patmi, v Alahabadu, in tu kot predstojnica dolgo vrsto let; tam je ustanovila učiteljšče. Končno pa je skoraj 20 let delovala tu v Kanpurju, kjer sem jo bil obiskal nekako šest let pred njeno smrtjo; večinoma časa je bila ravnateljica gimnazije.

Sestre so mi postregle s kosilom v govorilnici in s. Mirijam je bila ves čas pri meni, tako da nisva izgubila nobenega trenutka, kajti še isti dan sem želel nazaj v Delhi. Prav lepo sva kramljala in zanimalo jo je posebno, kako živimo Slovenci-izseljenci po svetu. Po kosilu me je spremila v hišno kapelo, potem me je pa s hišnim avtom in šoferjem odpeljala v mesto na potovalno agencijo, kjer sva na srečo dobila mesto v letalu za popoldanski polet v Delhi. Vrneva se v njihov zavod, kjer me je predstavila generalni prednici, ki je znala tudi nemško, potem me je pa v spremstvu še ene sestre odpeljala na leališče. Tam sem jo zadnjikrat videl, kako mi je mahala v slovo.

Moj obisk pri dr. Miriam Zalaznik je bil sicer kratek, a obema drag, saj sva se že štirideset let poznala po pismih. Bil je to drugi slovenski obisk, ki ga je doživela v 50 letih svojega misijonskega življenja v Indiji. Prvi Slovenec, ki jo je pred menoj obiskal, je bil župnik Vinko Zaletel ob priliki svetovnega evharističnega kongresa v Bombayu. Njegov obisk je vsaj trajal nekaj več časa, kakor moj. Misijonarka sama se pa tudi ni

nikdar vrnila v domovino. Pa je kljub temu, da ni imela z nikomur govoriti po slovensko v času svojega delovanja v Indiji, znala slovenščino v vsej popolnosti, brez kakega iskanja besed ali zatikanja. Pač zelo izobrazena žena, ki je verjetno vsaj mislila po slovensko, ko že ni imela s kom govoriti. . .

V družbo je vstopila z željo, da v njej najde troje: jezuitskega duha, misijonsko delo in Marijo – kot mi je sama izpovedala. In vse to je v polni meri doživela: iz jezuitskega duha se je vzgajala že v Zagrebu pri dr. Prešernu in potem pri drugih jezuitih, pri katerih je iskala duhovno oporo, njena družba je bila vsa prežeta z istim duhom, misijonom se je takoj po zaobljubah docela za celo življenje posvetila in darovala. Marijo je ves čas življenja častila, in ko sem jo povabil, da bi jo fotografiral, se ni hotela slikati sama, ampak me je peljala pred Marijin kip na vrtu in se postavila k njenim nogam – no, zdaj je pa za vekomaj v Marijini in Jezusovi družbi in naj še od tam dela za misijone, zlasti za Cerkev v Indiji! Bog ji uslišuj prošnje in naj bo srečna v njegovem miru!

L.L. C.M.

TRI NOVOSTI NA TOMBOLI V ARGENTINI

V pomoč slovenskim misijonarjem se vsako leto v Argentini igra pridobitna prireditev njim v pomoč:: misijonska tombola, ki je misijonska pod dvojnim vidikom, ker je na njej vse polno predmetov iz misijonskih dežel in ker gre ves dobiček za misijonarje.

Letos bo ta prireditev v nedeljo 9. januarja po prozniku Gospodovega razglasenja. Tri novosti bodo letos na tej prireditvi:

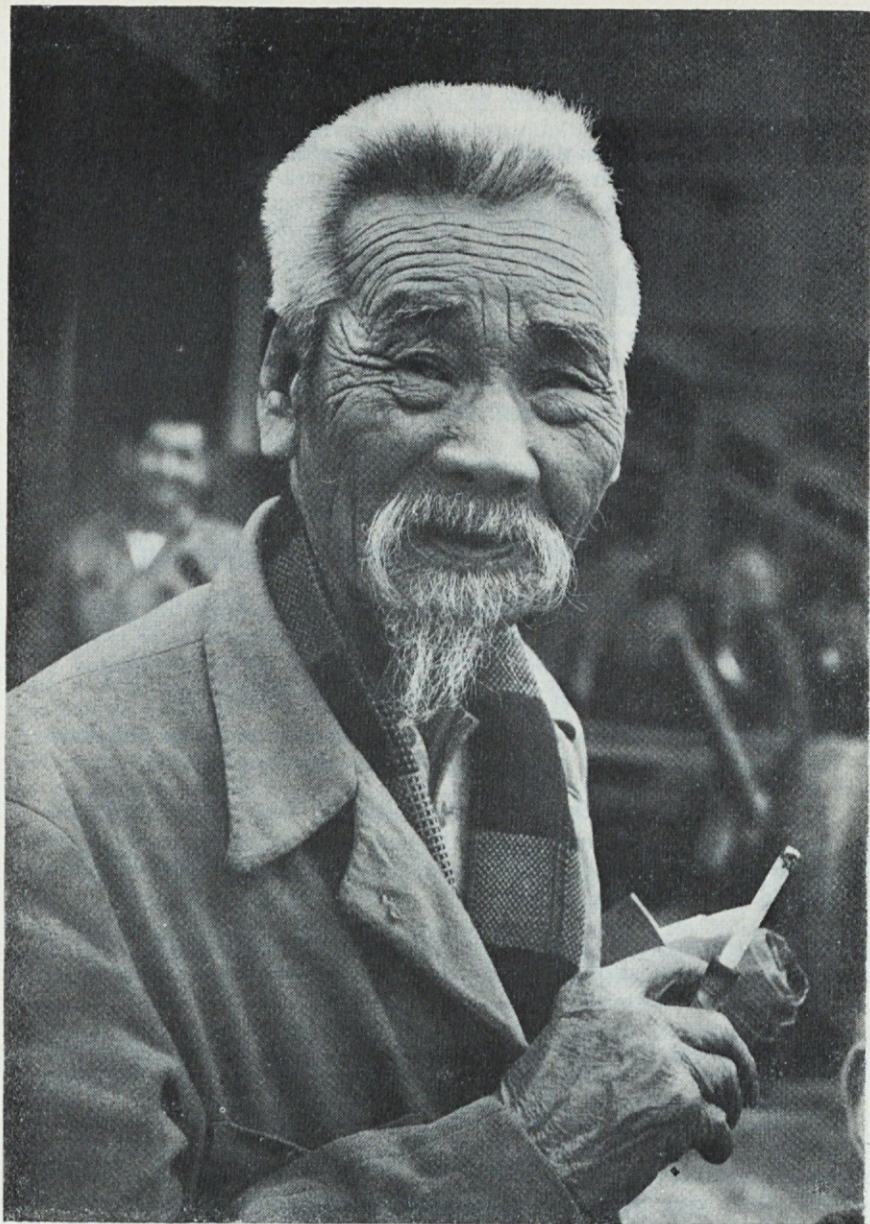
1. – **Obnovi se „srečka gratis Bog plačaj“!** Vsak, kdor v predprodaji, to je do opoldne 9. januarja kupi pet tombolskih tablic, dobi za to posebno srečko zastonj za žrebanje pred tombolsko igro med številnimi misijonskimi dobitki.

2. – Na tomboli bo pripravljen takozvani **misijonski „štant“**, kjer se bodo prodajali vredni predmeti iz misijonskih pokrajin, ki so nam jih poslali slovenski misijonarji.

3. – Kdor bo na tomboli plačal za leto 1983 glasilo slovenskih misijonarjev, „**Katoliške misijone**“, bo **prejel zastonj lepo slovensko misijonsko knjigo**, po izbiri (pač tisto, ki je še nima. . .).

Argentinski rojaki:

VSI ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE!

Naš dr. Janež deluje že 35 let med takole
simpatičnimi Kitajci

DR. JANEŽ^v
35 LET
V
MISIJONIH,
30 LET
NA TAIWANU,
70 LET
V
ŽIVLJENJA

Dr. Janež v Rimu, s kitajskima misijonarje-
ma Karlom Wolbangom CM in † Cirilom
Verdnikom CM

Tudi Slovenci v domovini zdaj vsi poznajo njegovo misijonsko epopejo. „Družina“ je v svoji misijonski prilogi za Misijonsko nedeljo 1982 objavila spodnji odlčni zapis o našem misijonskem zdravniku, ki ga za 70-letnico njegovega življenja v celoti ponatiskujemo.

Na „Lepem otoku“ – Tajvanu – se že tri desetletja z največjim spoštovanjem izgovarja ime zdravnika in misijonarja dr. JANEŽA, našega rojaka iz Dolskega pri Ljubljani

Neverjetno – kot bi poslušali pravljico. Vendar je vse res.

V sobici slovitega kirurga na Formozi, našega rojaka iz Dolskega, so na častnem mestu zbrana dela Ivana Cankarja. Ta daljni otok na prehodu iz južnokitajskega v vzhodnokitajsko morje se mi zato tem bolj upravičeno kaže kot „Lepi otok“, kot ga pojmujejo domorodci. Ob Cankarju so tudi kasete in plošče s slovenskimi pesmimi pa gramofon in omara z medicinskimi in drugimi leposlovnimi knjigam. Na steni je misijonski križ, ki ga je bil prejel pred 34 leti v Buenos Airesu, ko se je odpravljal na Kitajsko. V kotu majhne sobice je postelja, na tleh majhen kuhlник, na katerem skuha kofetek za gosta, če pride, še pogosteje pa zase.

Rad ima preproste ljudi, revne ribiče pristaniškega Lotunga, kmete in delavce. Bogate najraje usmerja v bolnice glavnega mesta Taipeia

– tam so zdravniki, ki radi bogatijo na račun tistih, ki trpijo. V Čaotungu, na celini, so se mu prišli poklonit zastopniki oblasti ter protestantske Cerkve, general krajevnih vojaških enot, župani, deževala so vabila na obede, kjer so se vrstila izbrana jedila izvrstne kitajske kuhinje... Nekaj časa je to prenašal, potem pa se je naveličal smehljajev, saj je vendar prišel kot zdravnik za bolne in trpeče. Vsak človek je sicer zanj brat v Kristusu, vendar mu zemeljski veljaki in politiki nikdar niso bili pri srcu, časnikarje pa, ki so se včasih zapodili k temu legendarnemu kirurgu, je vselej preganjal neusmiljeno kot Jezus tempeljske prodajalce.

Iz Čaotunga na Kitajskem so se širili glasovi o Janežu kot čudežnem zdravniku, ki zdravi, operira, tolaži trpeče in – moli. Tem bolj se je predal zdravniški službi na Formozi v Lotungu. Kirurg, ki operira tudi deset ur na dan in četudi dela v bolnišnici pozno v noč, je zjutraj ob osmih že spet pri svojih trpečih bratih. Anton Crotti, njegov tridesetletni spremljevalec, direktor letunške bolnišnice, kamilijanski redovnik, je povedal o njem, da je eden največjih dobrotnikov Formoze, neutruđen delavec v zdravniški skrbi za bolnike, velikodušen, dobroten in do konca požrtvovalen. Ne mara odlikovanj, in vendar jih je moral sprejemati od krajevnih oblasti. Papež ga je odlikoval z redom viteza sv. Silvestra. Vrhovni predstojnik frančiškanskega reda mu je v znamenje njegovega nesebičnega darovanja in osebnega ubožstva simbolično podaril fračiškansko redovno haljo. Ljudje mu preprosto pravijo „veliki“. Misijonar Majcen ga imenuje „dragega prijatelja“, človeka, ki presega Schweitzerja po delu, požrtvovalnosti, premočrtnem nesebičnem služenju trpečim Kitajcem. Kamilijanci povedo o Janežu, da je težko najti na svetu človeka, ki bi znal tako globoko ljubiti bolnika kot on. Kot zdravnik kirurg se nenehno razdaja, z vsem srcem pripada tistemu, ki je reven in ubog prišel iskat zdravja.

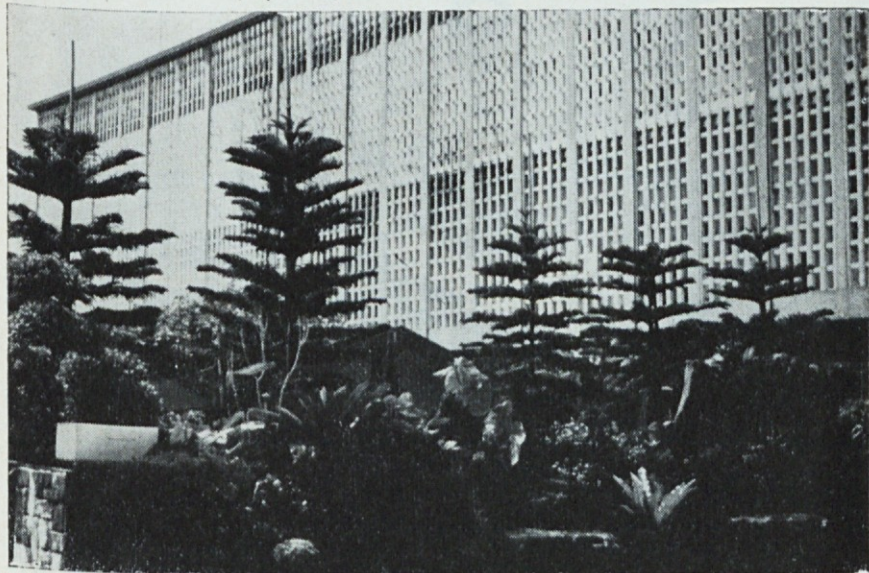
V Dolskem pri Ljubljani je rodni dom legendarnega kirurga na Daljnem vzhodu, na Lepem otoku. Tu je bil rojen sredi januarja leta 1913, gimnazijske študije je opravil v Ljubljani na klasični, ljubljansko medicinsko znanje je dopolnjeval v Zagrebu, Beogradu, Gradcu in na Dunaju, začetna leta je bil zdravnik prvega kirurškega oddelka ljubljanske javne bolnice. V dolg lok se je po vojni iztegnila Janeževa življenjska pot: Rim – Buenos Aires – Kunming – Čaotung – Hongkong – Lotung. V letu 1948 je iz Buenos Airesa odšel z ladjo v smeri Kitajske, najprej v Kunming k slovenskemu misijonarju Andreju Majcenu, od tod pa v Čaotung v provinco Yunnan, kjer je apostolsko administraturo vodil salezijanski misijonar msgr. Jožef Kerec. Tu je Kerec že osnoval bolnišnico, v kateri so delovale frančiškanke Brezmadežne iz Slovenije. Po štirih letih neutruđenega zdravniškega dela v tej bolnišnici je januarja leta 1952 moral kot drugi Evropejci zapustiti Kitajsko. Sredi junija istega leta je bil dr. Janež že na Formozi v Lotungu, kjer je skupaj s kamilijanskimi redovniki ustanovil novo bolnišnico, ki se je do danes razvila v eno najsodobnejših bolnišnic na Formozi.

Kdor je prišel iskat zdravja k Janežu, ta mu ne gre iz spomina. Zaradi njegove dobrote, plemenitosti in iskrenega zanimanja za – človeka,

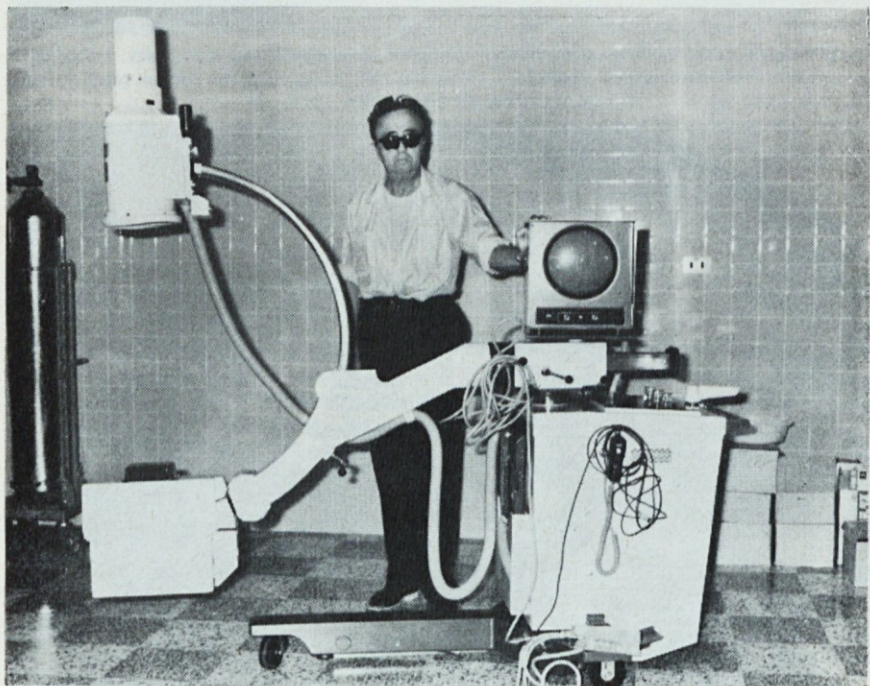

Vhod v kamilijansko bolnišnico v Lotungu in pogled na enega izmed paviljanov, kakor je to fotografiral obiskovalec, naš urednik, pred petimi leti, o čemer je na široko pisal v junij, julij in avgustovi številki letnika 1977 KM.

ki trpi. Kirurgova največja sreča je, kadar je bolniku vrnil zdravje. Stori vse, kar more, da bolnika ohrani pri življenju. Prenekaterega Kitajca je rešil v zadnjem hipu celo s svojo krvno skupino „0“, transfuzijo krvi v bolnikovo žilo je naredil naravnost iz svoje roke, pogosto se je ob tem sam zrušil... Otroško se odpre za revnega ribiča, kmeta, delavca... Za svoje delo ne potrebuje nagrade, ne mara je, ne v denarju ne kako drugače. Kot zdravnik misijonar je vselej hotel živeti kot ubog „menih“. Za aristokratske kitajske smehljaje in kolajne ni nikdar imel smisla – ne v Kunmingu ne v Čaotungu, pa tudi v Lotungu ne. Prišel je, da bi živel za Kristusa v trpečih Kitajcih. Skozi majhno kirurško sobo s skromnim številom instrumentov v čaotunški bolnišnici so se vrstile kolone bolnikov, na bambusovih nosilnicah so svojci prinašali bolnike, doški kirurg se je vsakemu posvetil in delal včasih noči in dneve. Še v večjem številu so prihajali v Lotungu iz okrožja, na katerem je živelo 400 tisoč ljudi. Skromnim bolniškim prostorom so morale slediti prizidave in posodabljanja delov. Njegov življenjski sen se je tu v polnosti uresničeval. Vedno si je želel delati kot zdravnik v misijonih, med neznanimi ljudmi, vračati ljudem zdravje, pomagati trpečim, ne oziraje na to, v kakšen evangelij kdo veruje, ali če sploh v kaj veruje.

Dr. Janež pred najmodernejšim rentgenom v bolnici Sv. Marije v Lotungu.

Dr. Janež v operacijski dvorani s p. Crottijem in drugimi sodelavci ter bolničarkami.
Na steni njegova karikatura.

Še preden je vstopil v gimnazijo, je Janež imel trden namen oditi kot zdravnik v misijone. Oče ni rad tega slišal, a tudi materi ni bilo vseeno, ko se je po končani gimnaziji odločil za študij medicine. Tako si je želela, da bi Janezek postal duhovnik. Še sama je bila bolj pobožna, ko ga je videla, kako je pri maši lepo ministriral. Ko materine prošnje, naj se vendar vpiše v teologijo, niso zalegle, tri dni ni nič prigriznila. Kar naprej je točila solze. Janez pa tudi iz gole trme nekaj dni ni nič jedel. Gladovna stavka iz nasprotujočih si motivov...

Moralo pa mu je vendarle biti težko pri srcu, ko ga ob odhodu iz Buenos Airesa ni mogla na čelo zaznamovati mati z znamenjem križa in je namesto nje to storila druga rojakinja. Slovenski rojaki so se tam zbrali v cerkvi redovnih bratov maristov za skromno slovo. Izročili so mu šopek rož in misijonski križ. Tisti dan je ladja kirurga iz Dolskega odpeljala proti Daljnemu vzhodu. Leto 1948 ga je odtrgalo od Evrope in ga darovalo azijski celini. Nikoli mu ni bilo žal za ta pogumni korak. Še solze ni potočil za evropsko celino – zemljo sovraštva, nasilja in bratomornih spopadov. Ni slutil, da mu jo bodo tudi na Kitajskem zagodli: natanko po štirih letih požrtvovalnega zdravniškega dela je moral za poldrugi mesec v pripor, po tistem pa je tudi njega zaseglo povelje: Izgon!

V juniju leta 1952, ko je dr. Janež prispel na „Lepi otok“ Tajvan, je tam mrgolelo kitajskih beguncev in Čangkajškovih vojakov. Množica je dobesedno preplavila otok, ki je velik skoraj za dve Sloveniji. Otočani so se morali umikati v nedostopne gorate pokrajine. General Čangkajšek, poveljnik kitajske nacionalistične vojske, je po porazu v celinski Kitajski s svojo vojsko prišel na otok Tajvan ter v letu 1950 oblikoval tu posebno vlado z glavnim mestom v Taipeiju, ki šteje nad milijon prebivalcev. Takrat je bilo na otoku osem milijonov prebivalcev, v letu 1964 je število poraslo na 12 milijonov, ob odhodu misijonarja Andreja Majcna pred nekaj leti pa že nad 16 milijonov. Pomeni, da je danes tam na kvadratnem metru nekaj nad 600 ljudi (v Sloveniji je na kvadratnem metru le 90 ljudi). Kirurg dr. Janež se je s kamilijanskimi prijatelji ustalil v Lotungu, v najrevnejšem delu Formoze, ribiškem pristanišču, mestu, ki je v letu 1952 imelo le okrog 40 tisoč prebivalcev, danes pa je to število še in še pomnoženo.

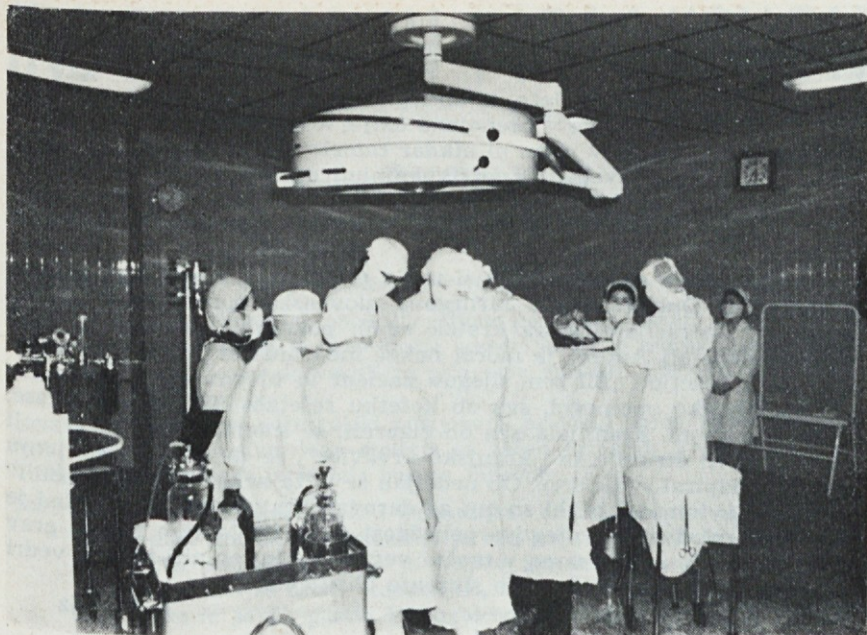
Na majhnem pokopališču v neposredni bližini kirurgovega sanatorija za tuberkulozne sta ostala – Majcen in kirurg. „Obstala sva ob pogledu na križe in grobove. Besede ni bilo ne iz mojih ne iz njegovih ust. Rajni kamilijanci tam počivajo, pod kitajsko grudo, kirurgovi in moji prijatelji, – kamilijanske sestre bolničarke in redovniki zdravniki –. Izčrpali so se za tisto trpeče kitajsko ljudstvo, zdaj jih hrani zemlja. Kirurg jim je podarjal zdravniške izkušnje, skupaj z njimi je reševal življenja, oni pa so v njem poglobljali odrešilna evangeljska načela, med osrednjimi: živeti za Kristusa v trpečih bratih.“

Misijonar Andrej je stal na tisti posvečeni zemlji. Bilo mu je, kot da bi izginjala tla pod nogami, motreč križe in zatopljeno misel dragega prijatelja. To so trenutki, v katere se ugnete večnost in se človeku podarja onstranska slutnja. Kirurg je izrekel ta spomin: „Glej, Andrej, tukaj nekje bo kotiček tudi zame, med dragimi ranjkimi kamilijanci, pod temi cipresami, glej, ob križih, novembrskih rožah. Pride dan, ko mi bodo moči pošle, rad bi videl, da bi se to zgodilo pri delu, ob operacijski mizi, potem ko bi nekomu rešil življenje.“

Skromni so bili začetki kamilijanske bolnišnice v Lotugu na Formozi. Naš rojak iz Dolskega dr. Janež je po izgonu iz celinske Kitajske prišel s peščico redovnih bratov kamilijancev na ta kitajski otok sredi junija 1952 ter v ribiškem pristanišču v Lotungu ustanovil bolnišnico. V zdravniško oskrbo je lahko sprejela le dvanajst bolnikov. V kirurškem oddelku je dr. Janež namestil nov rentgenski aparat; kupil ga je za denar, ki mu ga je ob slovesu v Hongkongu izročil prijatelj iz Chaotunga,* msgr. Jožef Kerec. Iz skromnih začetkov se je v tridesetih letih razvila v eno najmodernejših bolnišnic na Formozi. Poleg dr. Janeža, ki je sedaj primarij kirurškega oddelka, dela tu šest redovnih bratov kamilijancev, sedem sester kamilijank, trideset zdravnikov v različno specializacijo, dvesto bolničark, štirideset tehnikov, sto dvajset strežnic. Blizu je tudi lepa cerkev ter triletna srednja medicinska šola, ki jo sedaj obiskuje 250 gojenk. V tridesetih letih zdravniškega dela v Lotungu se

* To je bil denar, ki smo ga v ta namen zbrali rojaki v prvih letih izseljenstva pod geslom: Za dr. Janežev rentgenski sklad. Op. ur.

Dr. Janež operira; spodaj bolniške sestre, ki mu pri tem pomagajo.

je pri dr. Janežu zdravilo nad štiri milijone bolnikov, večjih in manjših operacijskih posegov pa je že pred nekaj leti naštel nad sedemdeset tisoč.

Ko se hrup dneva poleže, se kirurg zavije v večerni molk, misli mu brzijo kot ognjene strele v prehojeno daljo, k odrešilnemu skoku * in k božanskemu klicu, ki v njem ni nikdar zamrl: „Pridi, poglej moj obraz, krvav je na ulicah sveta.“ S požrtvovalnimi misijonarji je delil veselje in bridkost, lajšal bolečino trpečih. Hotel je, da bi bilo njegovo služenje trpečim nenehna molitev za številne rojake, ki jim je usoda zapečatila življenje.

Nerad obuja spomine, raje si ure s prijatelji spreminja v prijetno kramljanje. Duhovitost je kirurgova slovenska spremljevalka. Med številnimi operacijami si za kratek oddih pokadi le cigareto in spi je kofetek. Prijatelj Andrej je moral nekoč med božičnimi prazniki k Janežu na operacijo: „Bil sem njegov pacient in njegov osebni gost. Ko sem si nekoliko opomogel, sva ob kofetku reševala stare in nove čase, prišel je k meni, kramljala sva ob cigareti, se smejala; spet bi v svoji sobi pripravil štruklje in „kranjske krvavice“, je dejal. V kramljanju je nehote odpiral svoje srce. Ob nedeljah se je za nekaj časa „sprehobil“ z osebnim avtomobilom, ki so mu ga darovali bratje kamilijanci. Rad je molil tudi rožni venec, njegova pobožnost do božje Matere je bila prav tako globoka in resna, samo v močni veri more koreniniti njegov vedri pogled na življenje in nenehno služenje bližnjemu.

jz

**Dragemu misijonskemu zdravniku
ob jubilejih
– „Katoliški misijoni“ z vsami
slovenskimi misijonarji in
misijonskimi sodelavci:
iskrene čestitke in še na mnoga
leta žrtvovanja!**

* Tu člankar „Družine“ omenja dr. Janežev rešilni skok iz vlaka, polnega domobrancev, ki so jih vodili v zakol; tam v rzeni njeni skrit se je Bogu zaobljubil, da bo vse rešeno življenje daroval na oltar Cerkve in trpečega človeka.

INDONEZIJA IN MOJ MISIJON

S. DEODATA HOČEVAR OSU, 23. julija 1982 iz Bandunga.

INDONEZIJA. – ZAČETKI KRŠČANSTVA

- 1512 so Portugalci odkrili indonezijski otok **MOLUKU**.
- 1534 so prišli prvi misijonarji.
- 1542 je prišel sv. Frančišek Ksaverij v Indijo.
- 1546 - 1547 je sv. Frančišek obiskal misijone na indonezijskem otoku **Ternate** in **Amboina**. Vrgel je seme božje besede, ki pa je moralo čakati do 19. stoletja, da je moglo vzkliti in polagoma obroditi. Indonezijo je imenoval: **Otok upanja**.
- V 16. stoletju so portugalski misijonarji pridobili okrog 40.000 katoličanov. Proti koncu šestnajstega stoletja so začeli prihajati Francozi, Angleži in Nizozemci. Indonezija je bila bogata različnih dišav.
- 1602 so končno Nizozemci zavzeli indonezijske otoke. Za katoličane se je vse spremenilo. Kot na Nizozemskem je bila tudi v njihovih kolonijah katoliška vera prepovedana. To je trajalo 200 let. Le misijoni na otokih **Flores** in **Timer** so ostali nedotakljivi, ker se Nizozemci niso zanimali za tiste otoke in so jih pustili Portugalcem. Na teh otokih se je katoliška vera prosto razširjala; prebivalci teh dveh otokov so danes v glavnem katoliške vere.
- 1800 je gospodoval Evropi Napoleon; takrat so v Indoneziji delovali le še trije misijonarji.
- 1795 so prišli francoski vojaki na Nizozemsko; protestantska cerkev je izgubila prvenstvo.
- 1807 so dobili katoličani v Indoneziji prostost in še isto leto sta prišla dva katoliška misijonarja. Polagoma so prihajali novi misijonarji, toda dovelili so jim delati le pri evropskih katoličanih. Z vlado je prišla do mnogih konfliktov.
- 1833 so odprli prvi katoliški misijon za domačine na otoku **Bangka**.
- Prvi misijonarji so bili škofijski duhovniki. Polagoma so začeli prihajati redovniki: jezuitje, frančiškani, redemptoristi in mnogi drugi. Misijonsko delo se je začelo prosto razvijati.
- 1856 so prišle uršulinke – prve misijonarke na Javi.
- 1942 - 1945. V tem času je katoliška cerkev v Indoneziji veliko trpela.
1945. 17. avgusta proglasi Sukarno indonezijsko neodvisnost.
- Po 1945 pridejo novi misijonarji; novo življenje se začne za katoliško cerkev in število katoličanov raste. V odstotkih se to malo pozna, ker se število prebivalstva vsako leto poveča za 2,8%. Število katoličanov leta 1971 je 3.077.402, leta 1980 pa 4.344.575, torej je število katoličanov vsako leto narastlo za 4,6%.

Stanje leta 1980:

Število prebivalcev:	147.331.823
Število katoličanov:	4.355.575
Število muslimanov:	128.462.176
Število protestantov:	8.505.696
Število hindujcev:	2.988.461
Število budistov:	1.391.991
Število drugih izpovedi:	1.627.924

CERKVENA UREDITEV

Od 1807 - 1923. Vsa Indonezija (takrat imenovana Nusantara) je pod vodstvom Apostolskega vikariata Betawi (Jakarta) pod vodstvom jezuitov. 1924 so začeli deliti vikariat Betawi in izročili vodstvo vernikov raznim škofom.

Od 1957 obsega škofija Jakarta le glavno mesto Jakarta (nad 9.000.000 prebivalcev) in pokrajino Bekasi Tangerang.

1902 so odprli novo stolno cerkev in ji dali nazlov: Mater Ecclesia omnium Ecclesiarum.

1929 so prišli prvi Frančiškani.

1932 Misijonarji Presv. Srca.

1905 Bratje sv. Alojzija.

1856 misijonarke uršulinke

1918 sestre sv. Karla Boromejskega.

1927 sestre Dobrega Pastirja.

1924 so odprli prvo katoliško šolo za domačine. (Strada.)

1940 postane mons. Sugijapranata S.J. prvi indonezijski škof.

ŠKOFIJA BANDUNG

Bandung je mesto v zahodni Javi, nekako štiri ure z avtom iz Jakarte. Pokrajina je gorata in vulkanična. Vulkan Galunggung, 2162 m visok, prav sedaj deluje. Podnebje je precej milo, toda ne ravno zdravo: sprememba temperature je precej velika.

Prebivalci okolice, ki se imenuje Sunda, so pretežno muslimanske vere: tukaj žive najbolj fanatični muslimani otoka Jave. Razširjanje krščanske vere je težko. Pristnega domačina je skoro nemogoče spreobrniti, ker če kdo postane katoličan, je v splošnem izobčen iz družine. Bandung je središče vojaških sil in je zato veliko preseljencev zlasti iz srednje Jave, ki so v veliki množini katoličani; tudi z otoka Sumatra, ki so na splošnem protestanti. Je seveda tudi veliko Indonezijcev kitajskega izvora, ki so v veliki množini katoliške vere ali žele postati katoličani. Število katoličanov tudi tukaj raste, dasi je bil začetek misijona težak.

1980 je štela škofija Bandung 16.534.644 prebivalcev in od teh 16.254.740 muslimanov, 57.935 katoličanov, 142.688 protestantov, 3.411 hindujcev, 33.129 budistov, in 42.741 drugih veroizpovedi.

Nekoliko zgodovine:

Zgodovina katoliške Cerkve škofije Bandung se začne v mestu Ceribon v Zahodni Javi. V začetku je bil tudi Ceribon del škofije Jakarta.

Zgoraj: Stolnica v Bandungu, Indonezija.

Spodaj: Sedanji škof mons. Arntz z skupino članic Marijine legije v Bandungu.

Vse fotografije v tem članku in tudi ono z naslovne strani decembrske številke lanskega letnika nam je poslala s. Deodata Hočevar OSU.

Leta 1878 je Ceribon dobil stalnega duhovnika. Bandung je bil postojanka Ceribona.

1895 je Pater Schets zgradil prvo cerkev v Bandungu.

1907 je bil Bandung ločen od Ceribona, toda še vedno del vikariata Betawa (Jakarta). Bandung je takrat štel 40.000 prebivalcev.

Leta 1911 je bilo v Bandungu 1.800 katoličanov.

1921 so začeli graditi novo cerkev sv. Petra, katera je bila končana 1922.

Leta 1925 je število katoličanov narastlo do 6.000.

1906 so prišle Ursulinke v Bandung in 1911 je bila njihova kapela dozidana.

1921 so odprli bolnico sv. Karla Boromejskega.

Postojanke zunaj mesta Bandung: Cimahi, središče vojaštva, in Garut.

V začetku so bili vsi misijonarji jezuitskega reda.

A l. 1926 so zavzeli mesto jezuitov misijonarji Sv. Križa.

1927 število katoličanov 8332.

1930 so tri prve Javanke vstopile k uršulinkam.

1932 je Bandung postal Apostolska prefektura, ločena od vikariata Betawa (Jakarta)

Število katoličanov je narastlo do 20.613. Odprte so bile nove postojanke.

Vsi misijonarji so bili po rodu Nizozemci.

1934 je prvi Javaneec vstopil v družbo Misijonarjev Sv. Križa.

1939 so prišle karmeličanke in se naselile na hribu Lembang, ne daleč od 2067 m visoke gore Tangkuban Prah, vulkanega izvora.

LETA 1941 SE ORGANIZIRA VIKARIAT-ŠKOFIJA BANDUNG.

1942 - 1951 Pater Goumans, prvi škof v Bandungu.

1951 Mons. Arntz.

1953 so začeli z Universitas Parahijangan v Bandungu.

1959 je kardinal Agagianian blagoslovil in položil prvi kamen univerzi

1961 je mons. Alibrandi blagoslovil novo poslopje. Isto leto je predsednik Sukarno objavil, da imata Universitas Parahijangan in Sanata Dharma v Yogyakarta iste pravice in enako vrednost kot državna vseučilišča.

1969 so odprli Institut za filozofijo in teologijo.

V Indoneziji so sledeče katoliške univerze:

1. Universitas Parahijangan v Bandungu
2. Sanata Dharma v Yogyakarta
3. Atma Jaya v Jakarti
4. Widya Mandala v Surabaji

VERA JAVA SUNDA

Ta vera ima središče v Ciguguru. (Cigugur je precej velik trg, nekako 4 ure z avtomobilom od Bandunga.)

V sredi 19. stoletja se je rodil princ Madraisa Sadewa Alibassa, sin sultana Alibassa. Ko je odrasel, se je posvetil molitvi in pokori in pozneje začel poučevati „Kebatinan“, nekako filozofsko vero, ki se ne ujema z muslimansko. Madraisa Sadewa Alibassa so zaprli in izgnali v zahodno Guinejo. Po sedmih letih izgnanstva se je vrnil.

Nova cerkev v Cisantana v Indoneziji. — Spodaj nje notranjščina. Napis na levi:
„Moja hiša se bo imenovala hiša molitve za vse narode.“

To vero so začeli imenovati: Java Sunda vera. Nekaj posebnosti te vere: Enoženstvo in prepoved, da bi se poročili preveč mladi. (Fantje so morali dopolniti 28 let, dekleta 23.)

1940 je princ Madrais umrl in bil pokopan v Cigugur.

Njegov sin, princ Tedjabuana Alibassa je postal njegov naslednik.

Indonezijske državne oblasti priznajo sledeče vere: Islam, hindu-budizem, protestantizem in katoliško vero. Java Sunda ne priznajo in če se vrši poroka na njihov način, je po njihovem mnenju nezakonita. To mnenje je povzročilo težkoče z državnimi plačami in podporo za ženo in otroke. Vrhovno vodstvo je bilo primorano iskati izhod. Prišli so do prepričanja, da je evangelij Jezusa Kristusa najboljši izhod, in zaprosili so, da jih katoliška Cerkev sprejme v svojo skupnost. Princ Tedjabuana Alibassa je bil s svojo družino krščen in tako sprejet v občestvo vernikov. Pravzaprav je morala Java Sunda vere precej blizu Kristusovemu nauku. Ljudstvo je sledilo princu in je v velikem številu zaprosilo za pouk in končno sv. krst. Prebivalci Sunda so srečali Kristusa.

Mogoče je šlo prehitro in so sprejemali ljudi v množicah. Sicer so mnogi ostali zvesti, vendar so nekateri odpadli. Sin princa Tedjabuana Alibassa je tudi odpadel, medtem ko so vsi njegovi bratje in sestre ostali zvesti Kristusu.

Blizu Cigugur je mala naselbina Cisantana: tam so pred par leti požgali katoliško cerkev (najbrže muslimani). Katoličani so s pomočjo prijateljev misijonov sezidali novo cerkev, ki bo posvečena 15. avgusta.

Posvečenje nove cerkve v Cisanteni, ki ga je opravil škof Arntz.

KITAJSKA CERKEV

Po kitajskem izvirniku priredil ANDREJ MAJČEN SDB – Drugi del.

V majski številki prejšnjega letnika našega lista smo objavili pod tem naslovom prvi del tega poročila kitajskega duhovnika Lao Ta o razmerah za življenje katoličanov v mestnem okolju. Zdaj nam je bivši kitajski in vietnamski misijonar Andrej Majčen, ki živi v Ljubljani, poslal še drugi del tega poročila in sicer o življenju Cerkve na podeželju, in pogled na celoto.

CERKEV NA PODEŽELJU

Kar vidijo turisti ali novinarji po mestih, je bore malo. Dobe dovoljenje, da obišejo razne cerkve in fotografirajo skupine vernikov, zlasti pri službi božji, to je pa tudi vse. Kadar pa ti turisti ali časnikarji pogledajo na deželo, vedo o življenju krščanstva tamkaj zelo malo povedati ali napisati, kakor da bi tam ne bilo nič tega.

A resnica je drugačna in jo dožive domačini iz podeželja, ki so prišli na obisk k svojcem iz raznih azijskih dežel, v katere so se bili pred desetletji zatekli. To so ponajvec redovniki in redovnice in duhovniki, pa tudi nekateri kristjani, ki vsi odkrijejo skrito življenjsko silo kitajske Cerkve na deželi.

Tam sicer ne najdete vidnega katoliškega duhovnika. Podeželske duhovnike je nova oblast najprej spravila v ječe in na prisilno delo, in če se to preskušnjo preživeli in bili spuščeni iz ječ, so jih poslali delat na polje kot poljske delavce, in so le na tihem duhovniki.

V vaseh, ki so bile nekdanj pretežno krščanske, se kljub vsemu ohranjuje krčanstvo, in sicer s posebnim, skritim bleskom, kar pa je opazno le ljudstvu, ki tam živi. To je takorekoč katakombska Cerkev. Kjer oblasti to versko življenje razkrijejo, to razglase in oblatijo, čemur slede šikane in težave najrazličnejših vrst. A versko življenje se kljub temu nadaljuje. O tem pričajo tisti, ki so šli iz Honkonga obiskat na kitajsko celino svoje starše in druge domače. Novica o njih prihodu domov se je brž raznesla med svojci in drugimi domačini. Obiskovalci-duhovniki so navadno maševali na domu v nočnih urah in verno ljudstvo se je zbralo. Pred mašo je bilo veliko spovedovanja. Ljudje so po tridesetih letih v srcu še hranili svojo krščansko vero. Med spovedenci poklekne tudi kmet; pove, da je duhovnik, ki se dvajset let ni mogel spovedati. Približajo se včasih tudi duhovniki in verniki, ki so pod pritiskom odpadli, pa bi radi prišli nazaj v naročje matere Cerkve. Obiskovalci-duhovniki povprašujejo po svojih nekdanjih duhovnih očetih, pa zvedo, da so še vedno v zaporu ali kje daleč na prisilnem delu, da pa je do njih nemogoče. A pogosto zanje domači prosijo, da obiskovalec-duhovnik ponese sveto obhajilo na kak skrit kraj in doda zraven kak mali misal, da more potem duhovnik v ječi ali na prisilnem delu priti do Najsvetejšega in do mašnega molitvenika.

Pod pritiskom odpadli, pa bi radi prišli nazaj v naročje matere Cerkve. Obiskovalci-duhovniki povprašujejo po svojih nekdanjih duhovnih očetih, pa zvedo, da so še vedno v zaporu ali kje daleč na prisilnem delu, da pa je do njih nemogoče. A pogosto zanje domači prosijo, da obiskovalec-duhovnik ponese sveto obhajilo na kak skrit kraj in doda zraven kak mali misal, da more potem duhovnik v ječi ali na prisilnem delu priti do Najsvetejšega in do mašnega molitvenika.

Pod pritiskom odpadli, pa bi radi prišli nazaj v naročje matere Cerkve. Obiskovalci-duhovniki povprašujejo po svojih nekdanjih duhovnih očetih, pa zvedo, da so še vedno v zaporu ali kje daleč na prisilnem delu, da pa je do njih nemogoče. A pogosto zanje domači prosijo, da obiskovalec-duhovnik ponese sveto obhajilo na kak skrit kraj in doda zraven kak mali misal, da more potem duhovnik v ječi ali na prisilnem delu priti do Najsvetejšega in do mašnega molitvenika.

Pod pritiskom odpadli, pa bi radi prišli nazaj v naročje matere Cerkve. Obiskovalci-duhovniki povprašujejo po svojih nekdanjih duhovnih očetih, pa zvedo, da so še vedno v zaporu ali kje daleč na prisilnem delu, da pa je do njih nemogoče. A pogosto zanje domači prosijo, da obiskovalec-duhovnik ponese sveto obhajilo na kak skrit kraj in doda zraven kak mali misal, da more potem duhovnik v ječi ali na prisilnem delu priti do Najsvetejšega in do mašnega molitvenika.

Pod pritiskom odpadli, pa bi radi prišli nazaj v naročje matere Cerkve. Obiskovalci-duhovniki povprašujejo po svojih nekdanjih duhovnih očetih, pa zvedo, da so še vedno v zaporu ali kje daleč na prisilnem delu, da pa je do njih nemogoče. A pogosto zanje domači prosijo, da obiskovalec-duhovnik ponese sveto obhajilo na kak skrit kraj in doda zraven kak mali misal, da more potem duhovnik v ječi ali na prisilnem delu priti do Najsvetejšega in do mašnega molitvenika.

krščanstva; oblasti trdijo, da je krščanstvo iztrebljeno. V mestih morejo obstajati vsaj napredna katoliška združenja, tu pa živi vse, kar je krščanskega, na skrivnem. A kljub temu se celo nekateri partijci, ki so bili preje kristjani, oglasijo pri teh duhovnikih-obiskovalcih in jih prosijo za sveto spoved. Ti duhovniki pač vsak dan mašujejo in ljudje pridejo zgodaj zjutraj k njihovim maši, potem pa brž na svoje delo, da se jim tako ne more očitati, da ne bi sodelovali pri obnovi dežele. Oblasti včasih te novodošle duhovnike opozore, naj bodo previdni pri opravljanju maše, a kaj več jih ne upajo nadlegovati, ker imajo pač tuje potne liste. Zato pa priiskajo na ljudi, naj se teh maš ne udeležujejo. Primer: V kraju Čecjan se je zgodilo, da je neki uradnik v časopisu povedal, da se celo nekateri partijci udeležujejo svetih maš, a pristavil, da se mu to ne zdi nič proti načelu verske svobode, ki jo vlada razglašča. Kmalu nato je začelo več ljudi prihajati k maši, pa je obiašt takoj prepovedala tako versko združevanje, posebno pa partijcem udeležbo pri maši: le-ti so vsi doživeli nadležno zasliševanje.

Vsi duhovniki, ki so obškali celino, so prevzeti nad živo vero in še vedno živečo Cerkvijo, ki je šla skozi mučeništvo in trpljenje. Vendar se na drugi strani čuti, kako ta pritisk režima na krščansko vero še vedno **mori**. Kristjani se poznajo in imajo stike le z najožjim sorodstvom. Niti kak skrit duhovnik ne ve za sobrata, ki je morda čisto blizu.

Presenetljivo je, da se število kristjanov ni zmanjšalo, ampak celo povečalo, kajti zadnje čase so ponekod ljudje začeli otroke spet kršče-vati, pa tudi doraščajoči se javljajo za krst. Današnja kitajska mladina nima veliko upanja v socializem in išče poti v veri. V nekem kraju so izvedli statistiko in našli, da so kristjani narasli kar za 50 %.

ZAKLJUČKI

Najhujše preganjanje je za nami. V letih okrog 1950 so vsi domači ali tuji duhovniki, ki so še ostali, veljali za zločince. Med rdečo revolucijo so marsikakega duhovnika pretepli do smrti, pa tudi sedaj je še precej duhovnikov po ječah ali na prisilnem delu. Tisti pa, ki so jih izpustili na svobodo, žive v velikem siromaštvu in zapuščeni. Seveda je velika razlika med tistimi, ki se trdno drže stare pripadnosti Cerkvi, pa onimi, ki so se odločili za sodelovanje s „patriotično“ Cerkvijo.

Kitajske kristjane moremo ločiti v dve skupini.

V *prvo skupino* spadajo katoličani ali protestanti, ki so hoteli kljub vsem pritiskom ohranjati vero v vsej čistoči in so morali radi te zvestobe veliko pretrpeti. Vsi ti gledajo na sedanjo uradno versko politiko državnega vodstva nezaupno; mislijo tudi, da je sedanja popustljivost režima napram verskim skupinam le začasnega značaja. Tudi obstoji v Hongkongu, torej izven celinske Kitajske, struja kitajskih znanstvenikov-**nekristjanov**, ki jim je sedanje stališče rdeče Kitajske sumljivo. Nekateri nižji uradniki zlasti po deželi se ne zmenijo za uradno popustljivost, ampak še vedno pritiskajo na ljudstvo, kakor smo videli.

Kristjani, ki spadajo v to *prvo skupino* in čujejo sirenska vabila, naj se pridružijo patriotični cerkvi, si mašijo ušesa, ker se boje, da bi s tem dejansko izgubili versko svobodo in bi tudi v verskem pogle-

Zaskrbljeno gleda v bodočnost. . .

du prišli pod jarem komunističnega režima. Neki katoliški duhovnik je dejal, da ni potrebno spreminjati celotnega komunističnega sistema, da se da kljub temu ohranjevati krščanstvo z nekaterimi spremembami, češ da je tudi državno vodstvo odstopilo od maotsetungovih stališč. A ti kristjani s tem ne soglašajo in se drže Cerkve.

V drugo skupino spadajo katoliški duhovniki, ki so se maja in junija 1980 pridružili vsedržavnemu katoliškemu koncilu, se pravi duhovniki takozvanega patriotičnega udruženja. Ti mislijo in tako tudi govore obiskovalcem iz tujine, da je samo eno potrebno: Vatikan naj pretrga diplomatske zveze s nacionalistično Formozo, pa ne bo več nobene ovire za življenje katoliške Cerkve na Kitajskem in sožitje z Vatikanom. Tudi pravijo, da njihovo združenje ni nikaka verska organizacija, ampak zgolj politična. Pekinški katoliški škof Fu tje Sang je v tem smislu govoril tudi tujim časnikarjem iz zapadnega sveta. Na istem stališču stoje tudi protestantski predstavniki patriotičnega udruženja.

Res je, da se je v 30 letih nekaj spremenilo v odnosu rdečega režima napram veri na Kitajskem. Preje je ču en Lai govoril, da z Vatikanom sploh ne morejo imeti nobenega odnosa, zdaj pa stoje rdeči na stališču, da bi bila ta zveza mogoča pod gori omenjenim pogojem. A pripadniki prve skupine kitajskega katolištva in protestantizma resno dvomijo, da bi se z opustitvijo tajpeške nunciature res kaj bistvenega spremenilo.

Stavi se nam torej vprašanje, kaj bo s katoliško Cerkvijo na kitajski celini v prihodnje. Odgovor bi bil: Zavisi od tega, kako se bo zadržal kitajski marksizem, in od vladajočih osebnosti v njem, saj je znano, da so že danes v vodstvu države nekateri, ki niso zagrizeni.

Zunaj Kitajske se danes o usodi vere in Cerkve v njej veliko govori in piše. Nekateri se vesele patriotične Cerkve, češ da je ta nekaj rešila, drugi se pa boje, da bo zajadrala v dokončno ločitev ali celo herezijo. Eno lahko rečemo in tega moremo biti zares veseli: Kitajska katoliška Cerkev je v preganjanih zadnjih 30 let zapisala slavne strani v knjigo svojega življenja. Kar se je dogajalo v teh 30 letih, posebno v času Maotsetungove kulturne revolucije, je nekaj edinstvenega v zgodovini preganjanj Cerkve na Kitajskem. Če pogledamo preganjanja v času kitajske dinastije Čin v 18. stoletju ali ona v boksarski vstaji l. 1900 in jih primerjamo s temi zadnjega časa, se je dobro spomniti, da so bili v tem času kitajski kristjani brez opore tujih misijonarjev, kateri so morali vsi deželo zapustiti ali pa morali celo v ječe. Kitajski škofje, duhovniki, redovniki in kristjani pa so kljub vsemu ostali na svojih mestih, oklepajoč se vere, in bili pripravljeni vsak trenutek na preganjanja in so dejansko tudi veliko pretrpeli, mnogi celo umrli za vero. Lahko rečemo, da je v teh 30 letih kitajska Cerkev prestala najhujšo dobo preganjanja. Kitajski katoličani so bili kakor Tomaž Moore v Angliji na zatožni klopi kot izdajalci domovine, psi tujih agentov, zasramovani ter zapostavljeni, obtoženi prestopkov, ki jih nikdar niso zagrešili. A ostali so zvesti Kristusu. In to njih pričevanje sedaj, ko je Maotsetung v zatonu, odpira oči mnogim poštenim Kitajcem, ki s spoštovanjem gledajo nanje in na katoliško Cerkev, kajti katoliški Kitajci so pokazali, da resnično ljubijo Kristusa in domovino.

IZ SONČNE ZAMBIJE

OKTOBRA 1982

ŠEST „NAVADNIH“ MESECEV.

Tokrat vam ne moremo naznaniti nobenega novega prihoda. Tudi zapustil nas v preteklih mesecih ni nihče. Le *Janez Mlakar* je odšel na zasluženi oddih in se vrne kmalu potem, ko boste prebrali tele vrstice. Zato se je pa *Kristina Mlakar* že vrnila in spet pridno poučuje na materski gimnaziji. Tudi huda bolezen ni pograbila nikogar; le *Radka Rudeža* je malarija precej zdejala in je moral na okrevanje v drugi del dežele. Lahko pa vam sporočimo, da kljub velikim razdaljam, ki nas ločijo, in dejstvu, da pravih počitnic skoraj ne poznamo, od časa do časa pridemo skupaj. Junija meseca je četvorica (Grošelj, Mjrdrica, Rovtar, Rozman) obiskala Barico Rous v Čilongi. Ni bil najbolj primeren čas, ker je Barica tiste dni nadzorovala izpite medicinskih sester. Vseeno pa smo bili prijazno sprejeti in smo se po domače pomenili. Avgusta meseca pa je Barica prišla na obisk v Lusako in Katondwe. V Katondwe je šla z njo tudi *Kristina*, vzeli sta pa tudi *Joška Weisgerberja*, hrvaškega misijonarja, profesorja v semenišču Mpima. Pozneje je trdil, da je v dolini lažje dihal. Kmalu potem smo organizirali iz Lusake še „poslovni izlet“ v Ndolo, kjer smo obiskali dva minorita: Miha Drevenška in Ernesta Benka. Ogledali smo si razširjeno cerkev, v katero je Miha vložil toliko truda, potem pa nakupili poln avto knjig in nabožnih predmetov, ki jih v Lusaki ni dobiti. Na vseh teh srečanjih smo se tudi fotografirali, da se vsaj vidimo na slikah, če je že drugače bolj težko.

SPALNA BOLEZEN, OŠPICE, ŽULJI IN ŠE KAJ

Področje Čilonge je obdano s prostranimi živalskimi parki. Zato je pri nas precej spalne bolezni, ki jo prenašajo divje živali. Ker so misijonske bolnišnice na glasu, da imajo boljše osebje in več zdravil, prihajajo k nam bolniki od blizu in daleč. Z nami sodeluje tudi skupina iz Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), ki išče novo zdravilo proti spalni bolezni. Sedanje zdravljenje z arzenom je precej dolgotrajno in tvegano.

Letos smo imeli precej bolnikov iz kraja Nobwolyo, ki leži v gornjem delu doline Luangwe in tik ob živalskem parku. Hoteli smo se spopasti z boleznijo na mestu samem. Zato smo v bolnišnici organizirali posebno zdravstveno ekspedicijo v ta kraj. Pa smo šli: en zdravnik SZO, en zdravnik iz bolnišnice, laborantka, jaz, bolničar-domačin, pa še bele miši, katerim smo vcepljali kri morebitnih bolnikov.

Od Čilonge do Nobwolyo je 150 km. To je šest ur vožnje s terenskim vozilom. Najprej smo se ustavili pri edini ambulanti v področju, za katero skrbi en sam bolničar. Potem smo šli pa pozdravit poglavarja, ki nam je dovolil, da obiščemo in zdravstveno pregledamo njegove ljudi. Hoteli smo najprej v vas, odkoder je prišlo največ bolnikov, obolelih za spalno boleznijo. Pa nam pravi, da je to v drugem poglavarstvu in da

Nekoliko temna, a vredna fotografija začetka Tomažinevega Marijanskega centra v Lusaki, Zambija: Marijina vollina. Pred njo vzvišen prostor za oltar ob priliki romanj, ki se že zdaj organizirajo, skozi tri leta.

moramo nazaj po poti, odkoder smo prišli. Sploh pa je bilo prepozno za vrnitev. Tako smo ostali pri njem, obiskovali njegove vasi, delili zdravila in potem prenočili. Drugo jutro se nam je pridružil poglavarjev vodič. Morali smo zgodaj na pot: najprej dve uri z vozilom, potem pa še 16 km. peš. Vodič je menil, da bo treba za pot dva dni, en dan tja, en dan nazaj – in samo možki, ženske ne bi mogle. Pa je dobil odgovor: V enem dnevu tja pa nazaj – in cela ekipa. Vodič se je vdal. Vseeno pa ga je premagala skušnjava, da nas je namesto naravnost k bolnikom odpeljal najprej v svojo vas, kjer je bil doma. Tam baje še niso videli belca, kaj šele belko. Za tolažbo nas je potem založil s kasawo, hranljivo korenino, ki ima dosti škroba in vode. Preskrbel je tudi čolnarje, ki so nas prepeljali preko dveh rek.

Ob dveh popoldne smo le prišli v dolgo iskano vas. Tam smo zvedeli, da nam je vodič odmeril kar dve uri več hoje, kot je bilo potrebno. Potem smo se lotili dela. Poleg spalne bolezni so letos po vasi razsajale tudi ošpice. 45 otrok je v tem kraju umrlo in še nihče ni bil cepljen proti ošpicam.

Vaščani so nas hoteli pogostiti, pa ni bilo časa za to. Morali smo na pot, da še pred mrakom dospemo do vozila. Zadnjo reko smo prebredli,

V Marijini „votlini“ je lep kip Fatimske Marije s tremi pastirčki. Črnci radi prihajajo predenj in se priporočajo nebeški Materi. Pozneje bodo tu zgradili veliko Marijino svetišče. Vsa skrb je na našem misijonarju.

ko se je spuščal mrak. Deset minut pozneje je ne bi mogli več: zambijska noč pade zelo hitro, reke so polne krokodilov.

Barica Rous

PRVI VTISI Z NOVEGA MISIJONA

Sredi meseca maja so me predstojniki poslali v Ibengo, podeželski misijon ndolske škofije. Premestitev me ni niti presenetila niti vznemljila. Srce me je vedno vleklo na deželo.

Tukaj v Ibengi se počutim misijonarja v pravem pomenu besede. Prve dni v tednu preživim s sobrati na misijonu. Ibenga se je v petdesetih letih svojega obstoja razvila v važno misijonsko središče. Poleg župnije je tu še gimnazija z internatom za petsto deklet, lepo urejena bolnišnica, gobavsko naselje ter šola za slepe in invalidne otroke. Ibenga je priljubljena tudi kot kraj duhovnih vaj in srečanj. Ta mesec, n.pr., se je tod zbralo petsto članov Frančiškove družine Tretjerednikov. Večino ibengških ustanov vodijo sestre različnih redov.

Za konec tedna pa grem na podružnice. Zaenkrat imam na skrbi kar osemnajst postaj in vsako obiščem vsaj enkrat na mesec. Največja težava, ki se z njo kar naprej srečujem, so jeziki. Za sedaj so mi dali fanta, ki gre vedno z menoj od postaje do postaje in mi vse prevaja. Kako je takšna pastorala pomanjkljiva, si lahko vsakdo predstavlja. Upam, da

ne bo vedno tako, saj bom verjetno že v novembru šel na tečaj čibembščine v Ilondolo na severu dežele.

Vendar pa se že zdaj počasi vživljam v svet afriškega človeka. Rad imam vaške družabne večere ob ognju, ko si pripovedujejo zgodbe. Vmes pa zapojejo in zaplešejo.

Posebno doživetje pa je obhajanje Evharistije. V petju, ploskanju in različnih gibih telesa izražajo svoje veselje. Nekateri duhovniki so mnenja, da je takšna maša preveč bučna in da v njej ni prostora za osebno molitev. Meni pa je zaenkrat všeč. Kapele, kjer mašujem, so res revne, grajene iz blata ali bambusovih palic. Vendar, ko se zbero ljudje k bogoslužju, takrat ti prostori oživijo. Važni so ljudje in ne toliko prostor, kjer se zbiramo. Če bo v prihodnosti kakšna možnost, bomo kapele polepšali.

Takšno je življenje v Ibengi: veselo in pestro. Lep pozdrav,

p. Ernest Benko

IZ FARE SVETEGA KIZITA

Letos februarja je moj indijski sobrat Emmanuel odšel na počitnice. Mislila sva, da samo za štiri mesece. Pa se je izkazalo, da je odšel iz župnije za vedno. Ko se je junija vrnil, so mu predstojniki odkazali župnikovo mesto v Materu, mene pa pustili samega pri Svetem Kizitu in Lilandi. V materski hiši, kjer oba živiva, nama dela družbo poljski pater Froh, ki je te dni obhajal šestdesetletnico redovniškega življenja. Vsi trije skupaj imamo na skrbi skoraj četrtino lusaškega prebivalstva, to je, skoraj dvesto tisoč duš.

Cerkev Svetega Andreja v Lilandi je dograjena. Notranjščino smo uredili na splošno zadovoljstvo. Manjkajo ji le še električne luči. Ljudje imajo posebno radi tri velike oljnate slike: Jezusa Vsevladarja ter življenje in Mučeništvo Svetega Andreja. Naslikal jih je lusaški slikar Peter Mailbwe, vse stroške pa je s svojimi prihranki pokrila Barica Rous. Te dni farani urejajo okolje cerkve, zidarji pa grade veroučne učilnice, ki so zelo potrebne.

Kaj še? O Svetem Rešnjem Telesu smo imeli mogočno procesijo od Svetega Andreja do Svetega Kizita. Ljudje so bili zelo navdušeni in vsa cesta je bila dobesedno posuta s cvetjem. Avgusta in septembra smo imeli slovesnosti prvega obhajila (80 fantov in deklet), birme (150 birmancev) in krsta odraslih (tokrat samo žene, tiste, ki so za Veliko noč padle na izpitu).

Seveda drugega dela ne manjka: Pred birno smo prepleskali prezbiterij župnijske cerkve, farani pa kopljejo jamo za novo greznico. Načrtujemo tečaj za opismenjevanje odraslih. Šolanje otrok pa bo veliko pridobilo z novo šolo, ki jo je vlada odprla te dni. To je četrta osnovna šola v fari, potrebovali pa bi jih vsaj deset. Prva ravnateljica šole je ugledna laična voditeljica, ki bo, upam, velika pridobitev tudi za farno življenje. Ob istem času je ravnaejstvo sosednje šole prevzela zelo sposobna sestradomačinka. Tudi na drugih šolah katoličani zavzemajo pomembne položaje. Vse to kaže, da krščanski vpliv v šolah še ni mrtev. Ljudstvo pomni, kdo mu je dal prve šole.

Jože Grošelj

IZ OSRČJA AFRIKE

Piše TONE PACNIK, misijonar Fidei Donum, Lukolela, Zaire

Že precej časa je minilo, kar sem imel čas oglasiti se Vam. No, bo pa to pismo daljše in bolj iz srca.

ŠKOFOV OBISK

Te dni smo pred birmo. Naš škof Esou Nzambi Bamugwabi bo prišel birmat. De leti je že od tega, kar nas je obiskal v Lukoleli. V enem mojih pisem sem Vam opisal, kako sem ga tedaj spremljal do vasi Lokongo, ki je oddaljena od Lukolele kakih 150 km. Tudi tokrat se bomo napotili v notranjost našega misijona v vas KONDI. Seveda to bo terjalo precej napora. Nič ne de. Za novo mašo sem bil izbral geslo: „Zahvaljujemo se Ti, da smemo biti tu pred Teboj in Ti služiti!“ To tudi tukaj velja. Vesel bom, če bo škof obiskal tudi to oddaljeno vas (100 km od Lukolele) in vse druge vasi ob poti, kajti to bo v veliko korist vernikom, spobuda mladim cerkvam, obenem pa pot k novim odpiranjem evangelizaciji.

SPREMEMBE V OSEBJU

Od zadnjega škofovega obiska se je pa pri nas le precej spremenilo. Sodelavec Ignacij Arent, ki je bil moj „sotrpin in soželežnik veselja“ pri delu v notranjosti misijona, nas je zapustil in se vrnil v Brazil; kot glavni vzrok svojega odhoda je navedel: osamljenost „Vedno sam v črnem svetu“ . . . Da, včasih ostanemo na terenu mesec dni ali več, ne da bi se vrnili na misijon. To se mu je zdelo pretežko. Drugi misijonar iz Lukola, Charles se je pa tudi poslovil, a zato, ker je bil prestavljen na drugo postojanko, v Bolobo. Na njegovo mesto je prišel kot superior Julij, a po enem letu življenja v Lukoleli je odpotoval v Belgijo, bolan in izčrpan. Ta misijonar je deloval v Zaire vrsto let. Te dni nas je zapustil tudi naš Benjamin, Poljak, ki je imenovan za župnika v Mbandaki na župniji Aire Zaire. Na njegovo mesto dobimo starejšega misijonarja, Holandca. Vse te spremembe gotovo puščajo tudi posledice, a kljub temu Cerkev, ki je božje delo, napreduje in cvete.

ŽUPNIK NA OBŠIRNEM MISIJONU

Te spremembe so tudi mene iztrgale iz notranjosti misijona, kamor sem zahajal, in me napravile za župnika v Lukoleli in odgovornega za celotni misijon. Mlad sem še in po petih letih misijonarjenja še ne dovolj izkušen. Vendar sem se postopil dela, čeprav že zdaj vidim veliko težav.

Slovenija je majhna, zato bo tudi s financami misijona bolj težko. Naša misijonska hiša je tako potrebna popravila, mogočna cerkev, ki jo je zgradil naš misijonar Marcel Kerševan, ima že čisto zarjavelo streho in tu in tam luknjo v pločevinastih ploščah. Poleg tega naše katoliške šole, devet osnovnih in dve gimnaziji, terjajo veliko denarja, zlasti zdaj, ko se začenja spet novo šolsko leto. . . Hvala Bogu, da sem

si na dopustu doma pri nekaterih duhovnikih nabral nekaj dinarjev! Pa tudi tu si pomagam: Fotografiram in izdelujem slike, kolikor pač utegnem, in za to nekaj dobim za misijon. Pred našim misijonom sem zasadil vrt, z dvojnimi namenom: da pokažem ljudem, kako se z obdelovanjem vrta dobi vedno nekaj za prehrano, pokazati jim, kako je treba zemljo prekopavati in obdelovati, če ravno na zelo primitiven način; obenem nam ta vrtniček pomaga pri prehrani z zelenjavo. Moj oče je bil čebelar in eden mojih bratov je zelo izurjen v čebelarstvu. Tako sem med dopustom dobil nekaj materijala za uvedbo čebelarstva. Poskusili smo uloviti gozdne čebele. Posrečilo se nam je, a po dobrih dveh dneh so že spet odšle nazaj v gozdno svobodo. Nič ne de, ne mislim takoj vreči puške v koruzo, kot pravimo. A če bi to uspelo in kadar bo, bo pomenilo velik korak naprej k napredku. Naj tudi omenim, da smo ustanovili *neke vrste kmetijsko združenje*, pri kateri iščemo in delamo trije: profesor tukajšnje kmetijske šole, še nek drug profesor in jaz. Začeli smo z omenjenim vrtom na misijonu, ki lepo uspeva, tudi eden od profesorjev je začel z njim, dočim je tretji bolj teoretik. Sestajamo se na sestanke in se menimo o naših poskusih. V nečem me je eden od profesorjev nadkrilil: pri kokošjereji. Ima že nad 50 kokoši in nekaj rac, jaz pa šele začenjam delati ograjo na terenu, kjer naj bi moje kokoši bile. Torej, začelo se je in naš zgled bo počasi povlekel za seboj domačine, pa bodo nekoliki lažje živeli, seveda na podlagi svojega truda in prizadevanja.

Tistega profesorja sem tudi navdušil, da si je pred svojo hišo izkopal vodnjak. Seveda sem mu podaril lopato, dolgi nož, podoben sablji (machete) in mu posodil vse ostalo, potrebno za izkopavanje. Uspelo mu je! V njegovem vodnjaku je krasna, čista voda! Obljubil sem mu, da mu bom pomagal s cementom, da bomo vodnjak lepo zaprli, saj naj bi bil vzorec za druge vodnjake, ki naj bi si jih ljudje z našo pomočjo napravili. Upam, da bom od kod dobil kak denar v ta namen. Prav danes sem bil tudi prijetno iznenaden. Prav ta fant, črni profesor, je prišel na misijon prosit, da bi mu posodil železno kladivo. „Zakaj?“ sem ga vprašal. „Pri kolegu smo začeli tudi kopati vodnjak, a naleteli na veliko skalo, ki jo bo treba razbiti.“ Seveda sem mu z veseljem posodil železni kij. Uspeh enega je vzpodbudil drugega. Tako bo šel napredek počasi naprej. Glavno je pač, da ljudje spoznajo koristnost vsega tega pravzanje. Misijonarji, ki so bili pred nami, so se tudi resno ubadali s temi problemi napredka, a ljudje so rekali: „Makambo ma miodale“ – so pač belci. . . Do neke mere je to razumljivo, kajti bili so kolonizirani in v dnu nikoli niso imeli pravega zaupanja v belce in jih početje. Ko pa so po odhodu belcev začutili močno nazadovanje in razsulo v vsakem pogledu, so le začeli spoznavati, da ni bilo tako nespametno, kar so belci imeli in učili in naredili. Po revoluciji in po njej, sledeč popolni osamosvojitvi, so vse šole, vsa druga državna poslopja začela propadati, vodnjake so zasuli in zdaj hodijo po vodo v mlakuže (tu nimamo hribovitega področja, ampak le rahlo valoviti svet), ki se napravijo iz izvirov, ki niso urejeni in oskrbovani, pa so polni nesnage in bakterij, prenašajoč kužne bolezni. Tudi na misijonih imamo le

Naš misijonar Tone Pačnik, župnik v Lukoleli v Zairu, odlikuje katehista za njegovo 25 letno katehistovsko službo.

cisterne s strešno vodo kapnico, ki jo pa vso prekuhamo in za pitje še filtriramo. Tako so za naše področje vodnjaki, s katerimi začenjamo, znak velikega napredka.

Naša kmetijska zadruga ima v načrtu tudi vzgojo oslov. Tu ves tovor znosijo žene v koših. Ko sem služil vojaški rok v domovini na planinskem področju, smo ves tovor prenašali z bosanskimi konji in mulami. Kar sem se v tistih letih navadil, bi rad tu izkoristil. Prepričan sem, da bi šlo. Oslji so tu že, imajo jih na neki farmi v bližini Bolobo, a z njimi ne znajo delati. A to z osli bomo radi pomanjkanja sredstev morali še odložiti. Najprej kokoši, race in čebele, paradižnik na vrtu in solata, pa kaj fižola... , popravilo naše misijonske hiše in luknja-ste pločevinaste strehe na cerkvi, potem pa vse drugo.

VERSKO ŽIVLJENJE

Če sem se že na široko razpisal o naših gospodarskih podvigih in potrebah, ne bi bilo prav, če bi opustil kaj povedati o našem duhovnem prizadevanju in življenju.

Ko sem po odhodu g. Julesa sprejel župnijo in misijon, smo takoj obnovil župnijski svet. Ta svet je že pred mojim prihodom v Zaire obstajal, toča g. Charles, ki je bil župnik, je imel z njim velike težave. No, ta stari župnijski svet smo takoj razpustili in izvolili novega. Ta šteje kakih 20 članov. Kristjani so si sami izvolili 6 predstavnikov, drugi

člani so pa katehisti ali pa voditelji župnijskih verskih organizacij, kot so Marijina legija, mladinci, pevski zbor, in drugo. V tem svetu je vedno tudi po ena sestra domačinka in s to, ki jo imamo sedaj, sem zelo zadovoljen: če pride do kakega zapletljajaja, ona rešuje situacijo. Moramo vedeti, da belci kljub najboljši volji ostajamo pogosto nerazumljivi v naših idejah in sklepanjih za črnce oziroma obratno. V takih primerih so nam v dragoceno pomoč katehisti in tisti kristjani, ki so to z vsem srcem, pa skušajo razumeti mentaliteto belcev ter upoštevati tudi dobro poznano miselnost črncev. Ta naša sestra Elima bo pa na žalost morala pustiti sodelovanje pri župnijskem svetu, kajti imenovana je za sestro prednico usmiljenk na misijonu Yumbi. To je že druga prednica-črnka; prva je v Bolobo, in sicer že leto dni. O tej pravijo, da je izvrstna, celo morda skoraj preveč zahtevna za svoje črne in bele sestre, ki so pod njenim vodstvom. Župnijski svet se sestaja po enkrat na mesec, če si pa zadenemo kako posebno nalogo ali v primeru, da nastanejo kake težave, pa tudi večkrat na mesec. To leto smo se na primer precej ubadali s problemom pogrebov. Določili smo različni obred za kristjana, ki prakticira, za mnogoženca, za enoženca, za kristjana, ki ne prakticira, in za pagana. Torej kar pet variacij. Te različne načine obreda so zamislili člani župnijskega sveta sami in ugotovili smo, da so jih ljudje sprejeli z velikim zadovoljstvom. Preje so s temi različki pokopavali največ po poganskih običajih, brez duhovnika.

Veliko veselja doživljamo v skupnosti Marijine legije. Ta organizacija je bila v Lukoleli zelo aktivna njega dni, potem pa naenkrat propadla. To se v teh krajih zelo pogosto dogaja. Ljudje se hitro navdušijo za kako stvar, potem se pa tudi brž naveličajo. Tako je bilo tudi z našo legijo. A organizacija je med črnici velikega pomena. Ko je bil leta 1979 škof pri nas na obisku in so mu misijonarji tožili, kako težko je dobiti otroke k pouku, nam je naložil, naj poskušamo obnoviti *Marijino legijo*. Seveda smo se dela podstopili. Posebno navdušena za to obnovo je bila naša „mama Aifebo“, mati šestih otrok, ki je že svoj čas delovala v Marijini legiji v Kinshasi, glavnem mestu dežele. Sklicali smo prvo sejo. Bilo nas je sedem. Izvolili smo predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika, misijonar, jaz, sem bil pa duhovni vodja. Lotili smo se dela. Naš prezidij si je izbral ime „Ngondo Wa Bokumisi“, to je Devica slavna. Mama Aifebo je bila prvi predsednik. Danes naša Marijina legija šteje nad 50 članov in smo morali ustanoviti še en prezidij „Ngondo Wa Dobeledi“, žalostna Mati božja. Ta organizacija je tudi pri nas zelo zahtevna. Včlanijo se lahko samo kristjani, ki so cerkveno poročeni ali pa samski, se pravi, da morejo prejemati svete zakramente. Kajpada, saj morajo biti ne le drugim vzgled krščanskega življenja, ampak jih morajo tudi poučevati, vzdobujati.

Ker pa je zaradi poroke za mnoge težko biti v skladu s Cerkvijo (poroka je tu najtežja stvar, posebno radi mnogoženstva), te dni pripravljamo še eno organizacijo, „Mabota“, *Družina*, v katero bomo sprejemali mlade družine, ki še niso cerkveno poročene, ki pa so več ali manj že urejene in trdne. Pripravljamo pravila, ki bodo v marsičem posnemala

Misionar Pačnik pri somaševanju z obema sobratoma, ki ju pa zdaj ni več na njegovem misijonu. Pačnik stoji prvi od desne.

Marijino legijo z vsemi funkcionarji. Upam, da bo tudi v tej organizaciji dovolj dobrohotečih in da bo delovala pozitivno v smeri čim polnejšega krščanskega življenja mladih družin.

Imamo tudi *mladinske organizacije*. Ono za fante vodim jaz, za dekleta pa ena od črnih sester. Obe imata za cilj, pomagati pri krščanski formaciji mladine.

Imamo *pet pevskih zborov*, od katerih je eden posebne omembe vreden. Imenuje se „Ndakisa“, vzor. Začela ga je ena od sester misijonark, ki že več let ne dela pri nas. Zbor poje vsako nedeljo pri jutranji maši in šteje kakih 70 članov. Ker so možje bolj leni za udeležbo pri pevskih vajah, v zboru prevladuje ženstvo. Poleg petja pri liturgiji ima zbor tudi versko vzgojni pomen in vpliv na krščansko mišljenje odraslih članov tega zbora in njihovih družin. Letos smo od tega zbora odcepili skupino starejših žena, ki bolj s težavo sodelujejo pri petju, in ustanovili novo organizacijo „*Samama bolingo*“, *matere ljubezni*. To je skupina ostarelih žena, ki pa imajo svojo novo organizacijo zelo rade in se redno zbirajo dvakrat tedensko za molitev rožnega venca in litanij Matere božje. Med seboj se obiskujejo in si pomagajo v raznih težavah in problemih. Skupino sva ustanovila s črno sestro El.mo, o kateri sem prej dejal, da je imenovana za prednico v Yumbi.

Skupine „*Nosilci evangelija*“, po francosko „*Portage d'Evangelil*“ ali po lingala (ni dobesedni prevod) „*Losambo la Lisanga*“ so trenutno v

krizi. Prav na zadnjem sestanku smo skušali odgovarjati na vprašanje: Kaj nam je storiti? Kajti te skupine so velikega pomena. Člani se sestajajo tedensko in skupno prebirajo evangelij ter si ga medseboj razlagajo. Njih voditelji se zbirajo dvakrat tedensko. Prvega sestanka teh voditeljev v tednu se udeleži vedno tudi ali duhovnik ali sestra, da skupno dobro pripravijo sestanke za vse člane.

Nikakor pa ne smem pozabiti *skupine ministrantov*. Lansko leto smo jih imeli 30, to leto bomo pa število še povečali. Zahtevamo precej discipline in zvestobo pravilom, k smo si jih dali. Z ministranti obravnavamo pred vsem liturgijo in splošno versko vzgojo za vse, ki so že prejeli zakramente sv. spovedi, sv. obhajila in birme. Lansko leto sva to „čredo“ vodila dva. Sestra Priscila, misijonarka iz Filipinov, je vodila mlajše, jaz pa skupino starejših. Sestajali smo se tedensko in ločeno, enkrat na teden pa skupno. Kot rečeno mislimo skupnost ministrantov letos še povečati, pri čemer bodo pomagali štirje srednješolci, ki so tudi ministrantje, kajti sestra, ki je vodila mlajše, odhaja na enoletni dopust.

No, pa sem se res razpisal. Vse bralce „Katoliških misijonov“ lepo pozdravljam in se jim zahvaljujem za molitve ter se še za naprej priporočam!

„KATOLIŠKI MISIJONI“ OB 60-LETNICI

Letošnji jubilejni letnik bo vsega skupaj obsegal 456 strani. Naslovna stran bo vedno tiskana v več barvah. Vsebina lista bo kot doslej. Izšel bo pa list na vsaka dva meseca, predvsem radi štednje, ker je poština postala zelo draga.

Lepo vabimo in prosimo vse naročnike, da kljub visoki naročnini skušajo ostati zvesti listu, ki ga že 35 let vzdržujete v tujini, ko doma ne more izhajati. Slovenski misijonarji so vsem, ki sodelujejo pri izdajanju KM, zelo hvaležni, saj po listu prejemaajo ne le duhovno, ampak tudi gmotno pomoč!

Naročnina na KM 1983 bo v jubilejnim letniku na splošno ista kot lani: 20 USA dol. oziroma odgovarjajoče v drugih valutah. Če bi kak zvesti naročnik zares ne mogel plačati polne naročnine, ga prosimo, da nam sporoči, in se bomo z njim dogovorili za znižanje v njegovem primeru.

Opozorjamo vse, ki so za naročnino kaj dolžni še za nazaj, vključno za letnik 1982, da je naročnina tudi za vsako leto nazaj 20 USA dol. A tudi tu velja: Kdor ima kake težave, naj nam sporoči, da se pogovorimo.

Za **Argentino** je radi izrednih, zelo se menjajočih gospodarskih razmer naročnina takole določena:

Za vse zaostalo, plačano do konca leta: \$ 600.000 vključno za l. 1982.

Za vse, ki kasneje plačajo zaostalo naročnino, vključno 1982., \$ 800.000.

Za l. 1983 je naročnina \$ 800.000 za vse, ki plačajo do konca februarja 1983, kasneje se bo višina naročnine določala po spreminjajoči se vrednosti pesa.

Predragi naročniki! Tudi pri KM naj velja, kolikor se da:

ZVESTOBA DO GROBA!

NOVA CERKEV PRI JANEZU PUHANU, MADAGASKAR

Sezidal jo je Marko Vilfan,
laični misijonar.

Poročata laična misijonarja *MARKO VILFAN* in *JANKO ERJAVEC*.

Zadnje mesece sva bila na misijonu v Manambondro oba skupaj, da sva pravočasno končala z deli gradnje nove cerkve v tej Puhanovi župniji na južnem Madagaskarju.

Morala sva zelo pohiteti, kajti blagoslovitev je bila določena za 26. septembra. Veliko ovir se nam je stavilo na poti, a zmagali smo in smo cerkev do tega dne v glavnem dokončali.

Cekev je tako v svoji zunanosti kakor znotraj kar čedna in tako grajena, da so vsi verniki blizu oltarja. Na steno za glavnim oltarjem sva postavila neke vrste vitroje. Oltar sva vpliva iz železobetona v obliki debla z dvema vejama: ena nosi oltarno ploščo, druga pa ambon. Prezbiterij sva obložila z rumenim bambusom in zgradila dolgo klop iz granitnega kamenja. Poslikana je cerkev raznobarvno: notranjost z bolj umirjenimi barvami, zunanost pa z močno živimi. Vrata in okna so nam dospela šele zadnji teden in sva jih komaj do blagoslovitve vzdala. Le zvoniku manjkata dve nadstropji, ker ni bilo mogoče dodelati, ne le radi pomanjkanja časa, ampak tudi materijala.

Slovesnosti so kljub vsemu lepo potekale. Še pred cerkvenim blagoslovom so domačini opravili svoj tradicionalni obred, ki se imenuje „velača“. To je bilo v petek zjutraj.

Udeležili so se ga vsi vaški veljaki, tradicionalno oblečeni. Najprej so imeli z župnijskim svetom pred cerkvijo nekako sejo (kabare). Potem so se vsi odpravili za cerkev, kjer je nasad kavovcev. Tam je bil pripravljen obredni bivol, docela zmučen, kajti prejšnji dan so ga podili ure in ure v ta namen po vasi. Med njihovo obredno „molitvijo“ se namreč bivol ne sme niti ganiti, kajti to bi bilo slabo znamenje.

Veljaki (lunaky) vsi posedejo po tleh in se razkrijejo. Glavni „lunaky“ sedi na nekoliko vzvišenem prostoru. Začne molitev, klicajoč k Bogu Stvarniku. Prosi ga, naj se približa, naj stopi k njim iz svojih bivališč, ker bi ga radi prosili za blagoslov. Potem „lunaky“ prosi blagoslova nad cerkev, nad misijonarja „mampera“ Janeza Puhana, nad delavce, ki so cerkev gradili, nad „zanavazaha“ (sinova vazajevbelcev), ki sva gradnjo vodila in največ garala, nad vse kristjane v Manambondro, in drugo. Seveda to zelo na dolgo in široko, z veliko gostobesednostjo. Zaključil je z izjavo velikemu predniku Stvarniku, da je končal in da se on more vrniti v svoja bivališča.

Tedaj se približa mesar s pomočniki, ki vola zakoljejo in razsekajo ter narežejo na kose. Med tem ženske ponujajo „kačacu“, alkoholno pijačo iz sladkornega trsa ali iz banan. Končno vse meso razdelijo med ljudstvo in vsi se razidejo. S tem je obred končan. Ne veva, v koliko v vse to verujejo, a že to je lepo, da imajo v mislih Boga in prednike (ki so končno duše pri Bogu) in da jih prosijo blagoslova. Je pa tudi to vredno pri tem obredu, da pridejo do kosa mesa in s tem do dodatnih potrebnih vitaminov...

Malo čez poldne je prišel škof. Kristjani so mu šli naproti in ga v petju spremili do misijona, kjer je imel škof nanje kratek nagovor ter jih blagoslovil. Še isti večer je že bila sveta maša v še ne blagoslovljeni cerkvi ter krst otrok. Bogoslužje je bilo kar prijetno, čeprav predolgo za evropske pojme.

V soboto je bil krst odraslih, poroke ter prva sveta obhajila. Novoporočenci so bili samo zreli pari z več let zakonskega življenja in nekaj otroci. Tukaj je zelo redko, doživeti poroko, preden živita poročenca skupno življenje. Moški žele najprej žensko, ki jo mislijo poročiti, takorekoč preizkusiti, da si zagotove potomstvo. No, ta obred je bil zelo sproščen, brez polikanega protokola kot na zapadu.

Zvečer so bile „antsanpanay“, dobesedni prevod: dušni vzkliki. Nastopale so razne cerkvene organizacije iz Manambondra in drugih misijonov ter zapele vsaka svoje cerkvene pesmi, ki so jim same dale vsebino in napev.

V nedeljo zjutraj se je začela blagoslovitvena maša, ki je trajala štiri ure. Bogoslužje je vsebovalo blagoslov cerkvene stavbe, posvečenje oltarja, birmanje, podelitev diplome in medalje v zahvalo in priznanje predsedniku župnijskega sveta, ki se je najbolj zavzemal in trudil za sodelovanje vernikov pri gradnji cerkve.

Zvečer so se vrstili običajni plesi, pri katerih so nastopale iste cerkvene organizacije iz okoliških župnij in tudi iz Manambondra. Vsaka skupina je zapela in zaplesala s petimi pesmimi. Videlo se je, da ima

Škof mazili oltar pri obredu posvečenja. Ob njem bradati Peter Opeka. V ozadju se vidijo na steni vitroji. — Spodaj škof kadi oltar, na katerem so še vidni plamenčki. Na gornji fotografiji je za škofem vidna bambusova obloga stene in pod oblogo granitni sedeži. Pri spodnji sliki so pa vidna cerkvena okna in del vernikov.

to ljudstvo ples v krvi. Največ ploskanja in vriskanja so doživele Marijine hčere iz Manambondra, ki so kljub starosti tako s srcem zaplesale in zapele, da si moral močno zaploskati.

Gostov, se pravi, kristjanov iz drugih misijonov je bilo čez 400. Vsem pa so domačini preskrbeli prenočišče, riž, sveče in kavo. Vendar je vsega kmalu zmanjkalo zaradi obilice nenapovedanih.

Le eno nam je dež pokvaril: Na večernem programu je bila tudi kinopredstava, ki je pri malgaših zelo priljubljena. Ulila se je taka ploha, da ni bilo mogoče na kaj takega misliti.

Pondeljek, konec praznovanja. Vsi se vračajo domov, nekateri peš, drugi s tovornjaki ali avtomobili, zopet drugi z motorji. Povsod so vozila prenalozena potnikov. Deževje je poti zelo poslabšalo, a večina gostov je srečno prispela domov.

Tudi midva z Markom sva se poslovila od Manambondra ter se preselila v Vangaindrano. Tukaj malo brskava po garaži in popravljava vozila, Marko pa se po triletnem delu na otoku pripravlja na vrnitev, ki bo, če Bog da, drugi teden v januarju.

Bliža se konec „suhe dobe“, čeprav je bila letos kar mokra. Pričenja se poletje in kmalu bodo pridrvele velike plohe in cikloni, tako da bodo pota domala neprevozna. Dr. Tone Stres se je vrnil domov, zaljubljen v Madagaskar.

Ljudje, domačini so pri gradnji svoje zidane cerkve v Manambondro radi požrtvovalno pomagali. Tu vidimo, kako ob bližnjem morju kopljejo pesek, ga nalagajo v posode in ga potem nosijo na stavbišče.

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

L.L.C.M.

PRI MNOŽIČNIH MAŠAH V KIZITO. SLAVNOSTNA VEČERJA.

Prišla je sobota, 4. oktobra. Zjutraj sem sam maševal v hišni kapeli. Že ob tričetrt na osem pa pride pome in po p. Mujdrica z avtom p. Tomažin in naju pelje v Chelston. On sam ostane na fari, midva z Mujdrico se pa peljeva naprej v Kizito, da doživim sobotno otroško mašo.

Že pred cerkvijo opaziva precej otrok, ki ne morejo noter, in tudi jaz se komaj prerinem skozi vrata. Pri oltarju zagledam župnika Indijca, ki pridiga, in ob njem ministrante, vsa cerkev pa nabito polna otročadi, da ni bilo niti najmanjšega prostora, ki ne bi bil zaseden. Kakih 1.000 otrok.

V ospredju pred oltarjem desno je bil otroški zbor s tolkali in bobni, ki je vodil petje celokupne mladeži, ki je pela na vsa grla. Med otroci, ki so tedaj vsi sedeli po tleh drug ob drugem, so se prerivale katehistinje, tu in tam je bil še kak drug odrasel človek, sicer pa le morje drobnih črnih glav. Katehistinja, ki me je opazila, je od nekd prinesla stol zame, a jaz sem le stopil nanj, da bi zviška filmal to podobo mlade Cerkve v Zambiji. Fantiči zraven mene so hitro opazili to novost in čez trenutek je bilo vse polno kodrastih črnih glav z bleščečimi očmi in belimi zobmi obrnjenih proti meni. Takoj sem zaznal, da moram brž iz cerkve, da ne bom motil zbranosti malčkov, ki verjetno niso še od blizu videli, kako se filma...

Po končani otroški maši je bilo okrog cerkve vse živo, p. Grošelj, ki je od nekd prišel, mi je predstavil predsednika cerkvenega odbora, moža srednjih let z markantnim obličjem, razkazal mi je šolske prostore, nato pa oba, Mujdrico in mene, sam odpeljal v Chelston nazaj. Tam smo vsi štirje, tudi Tomažin, v kolikor so mu pustili ljudje, sedli in kramljali. Ob 12 naju p. Grošelj odpelje nazaj v novicijat, kjer je bilo, kot običajno, ob 13 kosilo, nakar sem si privoščil malo počitka, kajti velika vročina, ki je bolj in bolj pritiskala, me je, nevajenega, zmučila. Ko vstanem, nadaljujem s pisanjem kakih 40 razglednic s pozdravi misijonarjem, ki jih bom naslednji dan dal v podpis zbranim zambijskim kolegom. Potem me p. Mujdrica povabi na nekaj partij šaha in me trikrat zapovrstjo krasno nabriše. Ni mi preostalo drugega, kot da sem se z večerjo potolažil in med spanjem poraze pozabil.

Napoči nedeljsko jutro 5. oktobra. Ob sedmih mi pri maši iz prijaznosti ministrira brat Dilber Ilija, saj ta dan mu ni treba zgodaj na delo in po opravkih. Po zajtrku pohitim, kajti prejšnji dan so mi napovedali, da naju z Mujdrico pridejo ob osmih iskat za udeležbo pri slovesni dopoldanski maši v Kizito na prostem, pred cerkvijo.

Toda ob pol osmih zagledam, da skozi dvoriščna vrata nekdo privozi, in ko iztopi, ga takoj spoznam po fotografijah. Bil je to brat Jože Rovtar S.J. Stopim k njemu in se mu predstavim, pa je tudi on že vedel zame in me je takoj spoznal, saj mu je p. Grošelj telefoniral, naj pride to nedeljo iz svojega misijona Kabwe na srečanju z menoj. Ker me je nekaj dni kasneje on sam peljal na ogled svojega delokroga, bom kaj več o tem misijonarju povedal tedaj, ko bom opisoval to doživetje. Takoj mi je dobri brat povedal, da me

pelje on v Kizito, ker bi tudi sam rad doživel tako ljudsko mašo na prostem, ker doslej še ni imel prilike za to.

Pograbilim svoje aparate, sedem ob stran br. Rovtarja in greva. Med potjo zavozi do katedrale, ker mora oddati tamkajšnjemu misijonarju stvari, ki jih je bil pozabil v Rovtarjevem delokrogu nekaj dni preje. Katedrala je novejša stavba, precej velika, a že na zunaj čudno temna in pravijo, da tudi v notranjščini, in niso nič kaj zadovoljni z njo. Oddava in greva naprej v Kizito. Ko prispeva ob pol devetih tja, je na obširnem ograjenem prostoru pred cerkvijo že polno ljudi. Vstopiva v zakristijo in župnijsko pisarno tam zraven. Pozdraviva župnika, ki ima veliko opravila z ljudmi. Hočeva skozi cerkev k izhodu in vidiva, da v spovednici ob cerkvenih vratih že pridno spoveduje p. Grošelj. Spovedenci, moški in ženske, dve dolgi vrsti levo in desno od spovednice, vsi lepo kleče čakajo, da pridejo na vrsto. Stopiva skozi cerkvena vrata na prosto. Pred cerkvijo je bil postavljen vzvišen oder in na njem pripravljen oltar in sedeži za duhovnike. Božje ljudstvo vedno bolj polni veliki prostor pred cerkvijo. Že znani mi katehist z velikim križem in papeževo medaljo na prsih, in pa člani KA, ogrnjeni v lepe rumeno-rjave plašče, da jih morejo vsi razpoznati, stopajo med ljudmi, jih lepo razvrščujejo in dajejo navodila. Gledajoč od oltarja po množici, so na desni strani otroci, naprej od njih po celi desni strani moški, dočim je na levi strani polno ženstva, oblečenega v živobarvna oblačila; v ospredju levo so pripravljene klopi z bobni in drugimi instrumenti: prostor za pevski zbor. Med ženstvom je veliko mamic z otroci na hrbtih, drugi se stiskajo ob njihova krila, nekatere mamice otročiče tudi doje. Med ženskim svetom, pa tudi scer po vsem prostoru so mi padle v oči močne žene, oblečene v živomodra oblačila z rdečimi našivi okrog vratu in ob zapestju, pa z rdečim pasom. To so bile članice KA (ali Marijine družbe?) v svoji uniformi. Ob takih prilikah množične udeležbe pomagajo moškim članom te cerkvene organizacije vzdrževati red in mir med tisočglavo množico. Opazil sem, da so bile te članice razporejene tudi okrog in okrog prostora pred ograjo znotraj, da bi povsod mogle priskočiti na pomoč v kaki nepriliki.

Četrť ure pred mašo, ki naj se začne ob pol desetih, privede katehist pred oltar vse moške člane cerkvenega odbora, kakih šest jih je bilo, ki vsi pokleknejo na tla pred oltar in po zvočniku molijo naprej jutranjo molitev, vero in drugo, vse „recto tono“, in ljudje jim vsi na glas odgovarjajo. Neka misijonarka (Poljakinja, kot so mi jo kasneje predstavili) privede h pripravljenim klopem šest čednih črnih deklet, ki so vse enako odeve v pisana krila; to so kandidatkinje za redovnice, iz takozvanega poklicnega krožka, ki jih imajo tam, posebej za fante, posebej za dekleta, ki zažele k temu cilju duhovnega poklica. Ljudi prihaja vedno več, da je prostor, na katerega so iz šole znesli vse klopi, kar so jih premogli, napolnjen, le po sredi so pustili širok hodnik prost.

Tedaj pride izza cerkve pevski zbor, ki zavzame svoje prostore, in kmalu se začuje izredno ubrano petje, spremljeno z najrazličnejšimi tolkali in bobni. To je cerkveni zbor fare Kizito, ki je bil leto preje dosegel na tekmovanju kakih 25 takih zborov škofije prvo mesto. Postal sem pozoren na dve posebnosti: izredno lepi, čisti in globoki nizki moški glasovi in nekoliko vreščeci, skraj otroško doneči visoki ženski glasovi. Ko so zapeli tretjo pesem, se izza ozadja cerkve razvije procesija: križ s svečami, 10 živobarvno oblečenih ministrantov. strežnik s kadilnico, oba duhovnika v gotskih plaš-

Pri maši na prostem pred cerkvijo v Kiz'ito prinašajo na oltar darove: ciborij s hostijami in kelih z vinom. Dekleta spremljajo darove s plesom oziroma ritmičnimi gibi. V ozadju se vidi množica vernega črnega ljudstva.

čih... Vsi ljudje vstanejo. V začetku gre p. Grošelj v spremstvu somaševalca župnika in ministrantov po sredi med ljudstvom, ki ga kropi z blagoslovljeno vodo na levo in desno. Aperges me... Ljudje se pobožno križajo. Nato se pri oltarju začne maša, katere glavni celebrant je naš p. Grošelj. Kajenje oltarja. Ministranti čudovito lepo sekundirajo, se priklanjajo, pripogibajo, stopajo sem in tja, vse lepo enakomerno. Sploh sem vso mašo občudoval te črne mašne strežnike, njih mirno, pobožno zadržanje, točno opravljanje vseh nalog, njih urejeno gibanje in kretanje. Mislil sem si, kako bi jih bil vesel celo naš Franc Sodja CM, ki je skrbel za to „angelsko službo božjo“, kakor smo njega dni imenovali ministriranje, najprej v župniji Brezmadežne v Toronto, potem v župniji Marije Kraljice v Lanusu. Maša je bila kajpada v domačem jeziku. Spovem se, Gospod usmili se, Slava, odgovori med berili, zleluja in vera, vse to je bilo peto, deloma zborno, deloma z ljudstvom. Nezapozabno mi bo petje zbora prošelj „Gospod, usmili se“; prekrasna proseča melodija, zapeta večglasno z mnogimi varijacijami in silno občuteno; gledal sem pevce, s kakimi zbranimi obrazi so to prošnjo prepevali, vsem je moralo iti cd srca. Berila so brali laiki, evangelij je prebral župnik in potem pridigal.

Po veri se začne darovanje ljudstva, najprej običajno, ko so šli člani KA in ministrantje med množico in pobirali prispevke, kakor pri vsaki maši, potem pa posebno, kakor se organizira enkrat na mesec s tako veliko mašo na prostem, ko ljudje darujejo svoje prispevke za gradnjo nove cerkve v isti fari, tam na nje robu, kjer naprej in naprej raste naselbina. To posebno daro-

vanje je bilo res tudi po videzu nekaj posebnega in je trajalo kar skoraj eno uro... K ambonu stopi blagajnik cerkvenega odbora in vso stvar razloži. Kakih šest članov cerkvenega odbora gre na levo stran oltarne mize in vse pripravijo za sprejemanje prispevkov, kajti sproti jih bodo zapisovali in šteli. Darovanje bo spremljalo petje vsega ljudstva pod vodstvom zbora, in sicer veselo, radostno, zmagoslavno petje s ponavljajočo se melodijo. (Neka posebnost pri teh zborih je to, da ne dirigira ves čas dirigent, ki zbor vadi, ampak da naštudirano petje potem dirigirajo tudi drugi, nekaki pomožni dirigenti, zdaj eden, potem drugi...) Blagajnik izpred ambona vabi občestvo zo občestvom. Pripadniki vsakega se zberejo zunaj ograjenega prostora in potem lepo v vrsti priplešejo, pripojejo in privriskajo proti oltarju, kjer vsakdo izroči svoj prispevek v kuverti, verjetno z napisom, katerega občestva pripadnik je. Sprevod posameznega občestva vedno vodi predsednik, ki prvači v veselem plesu in darovanju. Verniki spremljajo in pozdravljajo vsako občestvo posebej s petjem in ploskanjem, ki je toliko bolj viharno, čim daljša je procesija kakega občestva. No, nekatera občestva so bila maloštevilna, druga pa spet tudi čez 100 ljudi vsebujoča. Ko so se ta zvrstila, so se zvrstile še organizacije, Katoliška akcija, Marijina družba, in drugo. Končno napove blagajnik katehumene, ki jih privede katehist in jih zbrano božje ljudstvo še posebno viharno pozdravi. Teh katehumenov je bilo v procesiji kakih 100, moških in žensk, mnoge z otročiči na hrbtu ali ob sebi. Končno so bili povabljeni še vsi tisti, ki ne pripadejo nobenemu občestvu ali organizaciji; ti so prihajali v trumah, neurejeno in polagali ali metali svoje darove kar brez kuvert; teh je bilo kakih dvesto. Tako se je počasi zvrstila vsa nekaj tisoč glava množica k darovanju. Blagajnik je na koncu povedal, koliko so vsi skupaj ta dan darovali za novo cerkev: 680 kvač, kar je okrog 700 dolarjev, izredno lepi dar tega na splošno revnega delavskega ljudstva!

To darovanje me je naravnost presunilo, kajti doživel sem, s kakim veseljem so ti ljudje darovali svoje prispevke, mnogi kar vdovine darove, ne brez velikih žrtev. In darovali so mnogi ne za svoje svetišče, ki ga že imajo, ampak za svetišče, ki naj bo še zidano v bolj oddaljenem naselju, a še vedno v isti fari; čudovit primer čuta za farno skupnost! Res sem imel srečo, da sem prišel k zambijskim misijonarjem prav tedaj, ko je bila na vrsti tudi ta slovesna maša vernega ljudstva fare Kizito!

Maša se je potem v vsej zbranosti odvijala naprej. Najprej darovanje kruha in vina, ki naj se posveti. Onih šest deklet stopi po hodniku sredi med ljudmi kakih 30 m. nazaj in potem v ritmičnih gibih med zborovskim petjem priplešejo pred oltar, spremljajoč dve članici KA v uniformah, ki prinašata kelih s pateno, svete hostije v ciboriju, vino in vodo. Vse se vrši lepo in urejeno v zbranosti. Duhovnika sprejmeta darove, dekleta in ženi se vrnejo na svoje prostore. Pri Svet, svet, svet tistih šest deklet na svojih prostorih spet izvaja ritmične gibe po taktu pevskega zbora. Pri povzdigovanju se zberejo s kadirnico in svečami v rokah ministrantje pred oltarjem in tudi plesavke zraven in vsi se globoko klanjajo kleče pred porajajočim se Najsvetejšim, med ljudstvom pa popoln molk, poln vere in češčenja. Sledi sveto obhajilo, ki ga sprejme toliko ljudstva, todi moških, da sta morala oba duhovnika obhajati več kot četrt ure. Ljudje so prihajali spoštljivo, brez vsa-

P. Jože Grošelj, glavni celebrant, in župnik Indijec sprejemata darove za najsvetejšo daritev.

kega prerivanja. Po zaključni molitvi spregovori pred blagoslovom p. Jože Grošelj in med drugim predstavi mene, ki so me ljudje videvali tam ob oltarju fotografirati in filmati. Sprevod se potem vrne v zakristijo, ljudje pa se počasi razhajajo. Šele tedaj, ko so množice bolj narazen, se vidi, koliko jih je bilo. tudi midva z Rovtarjem sva se poslovila od obeh duhovnikov in od ljudi ter odhitela v novicijat. Tam sva sedla z vso novicijsko družino h kosilu, nakar sem si privoščil počitek, precej utrujen od vročine, še bolj pa od lepih doživetij.

Ob 16. uri sem že pripravljen čakal na p. Mujdrica in brata Rovtarja, da me vzameta s seboj, kakor smo se bili prej dogovorili. A ona dva sta odšla po opravkih, ki jih je moral urediti br. Rovtar. Pa me pride ob 17 iskat p. Jože Grošelj. Ko sva se na poti v Chelston razgovarjala o lepo uspeli dopoldanski maši in požrtvovalnem darovanju za novo cerkev, mi je misijonar nekako analiziral dve različni možnosti metode pastoračije med ljudmi. Po njegovem gledanju je ena, kakor jo prakticira p. Tomažin, ki vse lepo organizira, a se vse dela v glavnem pod njegovim vodstvom, in druga metoda p. Jožeta Kokalja, ki je bil tedaj še v Zambiji, ki stremi tudi za lepo organizacijo pastoralnega dela, katerega pa vodijo ljudje potem sami, le pod njegovim tihim nadzorstvom. O. Kokalj je vse dušno pastirstvo v Kizito v tem smislu organiziral in tisto dopoldne sem mogel opazovati sadove tovrstne organizacije. Nisva pa s p. Grošeljem prav nič ugotavljala, katera metoda se bo končno izkazala kot uspešnejša in trajne vrednosti. Meni se zdi, da sta obe metodi dobri, a da ena odgovarja značaju ene osebnosti župnika, druga pa značuje druge osebnosti. Pri vsem pastoralnem delu vedno igra nemajhno vlogo tem-

perament, značaj pastirja. Glavno je, da je pastir vnet in delaven ter požrtvovalen pa moder; ko ljudje to na njem vidijo, grede za njim in tudi najvišji Pastir Bog da svoj blagoslov.

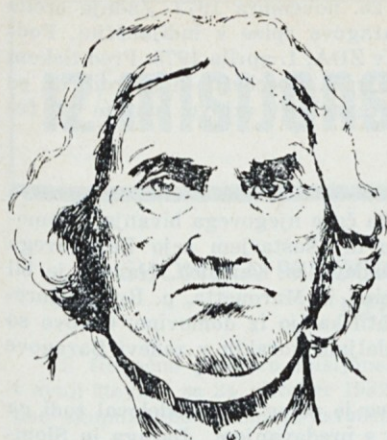
Ko prideva s p. Grošeljem v Chelston, je tam že prof. Kristina Mlakar, ki je prinesla s seboj celo že marsikaj pripravljeno za „slavnostno večerjo“ v pozdrav obiskovalcu: kuhan golaž in pripravljeno solato, za še druge stvari se je pa takoj vrgla na delo. Pride tudi p. Stanko Rozman, ki je imel popoldne maše na podružnicah v smeri proti Lusaki in je mogel zato že zgodaj priti med nas. Z veseljem nam je hitel pripovedovati, da je za slovesnost blagoslovitve nove cerkve v Nangomi oktobra meseca že dobil od dveh domačinov po enega vola... Saj bo pa treba vsem stotinam udeležencev postreči. Tudi Janez Mlakar je bil že tam, pa je pomagal svoji sestri pri gospodinjskih pripravah. Prideta iz mesta še Janez Mujdrica in br. Rovtar, in ko smo čakali, da še drugi pridejo, sem s pomočjo pripravnega p. Tomažina snel filmski razgovor z obema tema misijonarjema, dočim mi ni uspelo pripraviti Janeza Mlakarja za to. Mimogrede sem snel na filmski trak tudi igranje odbojke na dvorišču za cerkviijo in pred župniščem; dekleta so se vadila za bližnje tekmovanje.

Med tem je prišel iz novicijata še Hrvat br. Ilija Dilber in družba je bila zbrana, večerja pa tudi pripravljena. Za mizo smo sedli p. Tomažin, p. Mlakar s svojo sestro Kristino, p. Rozman, p. Grošelj, p. Mujdrica, br. Dilber, br. Rovtar in obiskovalec. Ko smo v glavnem pospravili ne preveč razkošno, prav misijonsko slavnostno večerjo, sem se opogumil k besedi. Zahvalil sem se misijonarjem za vso gostoljubnost in ljubezen, ki so mi jo in mi jo še ob obisku izkazujejo, pač ne toliko kot posamezniku, ampak vse bolj kot predstavniku izseljenskega in zamejskega misijonskega zaledja. Povdaril sem, kako jih imajo rojaki po svetu radi, kako molijo zanje in kako pogosto naravnost vdovine darove zbirajo, da jim nudijo vsaj malenkostno oporo v njihovem gigantskem delu. Dejal sem, da bom po vrnitvi govoril in pisal o naših vrlih misijonarjih, jim kazal film, da jih bodo še bolj spoznali, še bolj vzljubili njihovo delo ter še bolj pomagali. Na moje besede je odgovoril najstarejši od duhovnikov p. Tomažin, ki se je v imenu vseh zahvalil za moj obisk, povdaril moje nad 40 letno delo za slovenske misijonarje in dejal, da z veseljem in ljubeznijo vse store za vsestranski uspeh mojega potovanja in bivanja v Zambiji.

Po vsem tem sedemo še v pisarno in tam ob čaju kramljamo in pojemo. Tedaj sem začutil s psalmistom, kako lepo in prijetno je, če bratje in sestre bivajo skupaj... Prišel sem od daleč k njim po dolgoletnem hrepenenju, da jih občujem, in zdaj sem bil srečen med njimi.

Ob 8 zvečer smo se razšli. P. Grošelj je odpeljal na njen dom pri gimnaziji bratov profesorico, Rozman, Mujdrica, Rovtar in Dilber pa se podamo v noviciat, kjer si privoščimo v družbi patrov še čašico kave, ki sta je bila posebno potrebna p. Rozman in br. Rovtar, kajti morala sta še tisti večer v Kabwe, oddaljen 140 km od Lusake, da v tamkajšnji misijonski mehanični delavnici pripravita Rozmanov avto za dolgo pot naslednjega dne. Naslednje jutro morata namreč biti čim prej spet v Lusaki, kajti štirje: p. Grošelj, p. Rozman, br. Rovtar in jaz se podamo v nad 500 km oddaljeni Livingston k Viktorijinim slapovom, čisto na južni meji Zambije z Rodezijo. (Sledi.)

BARAGO NA OLTAR!

VAŽEN PREMİK V BARAGOVİ ZADEVI

Pod naslovom „Pomemben odlok v Baragovem postopku“ objavlja lju-bljanska „Družina“ 24. oktobra 1982 tole veselo vest:

Na pobudo glavnega pospeševalca v zadevi beatifikacije in kanonizacije božjega služabnika škofa Friderika Ireneja Baraga, rimskega frančiškana p. Antonia Cairolija je papeška kongregacija za zadeve svetnikov letos 2. aprila razpravljala o Baragovih spisih. Po razpravi je kardinal Piefro Palazzini, prefekt kongregacije, podpisal odlok, s katerim kongregacija izjavlja, da v Baragovih spisih ni ničesar takega, kar bi oviralo, da se postopek za razglasitev Baraga za blaženega in svetnika ne bi mogel nadaljevati. Kongregacija je o tem odloku obvestila marquetteškega škofa v ZDA, kjer je misijonski škof Baraga umrl.

Za razpravo na kongregaciji so leta 1979 v rimski tiskarni Guerra napisali brošuro z akti na 154 straneh. Brošura je v latinščini in ima naslov „Positio super scriptis“. V njej je najprej kratek življenjepis Friderika Baraga na treh straneh, nato seznam Baragovih spisov, ki so bili predloženi kongregaciji (v desetih zvezkih, trije z rdečim, drugi pa z zelenim ovitkom). V brošuri je nato ocena teologa, ki je pregledal Baragove spise v angleškem jeziku. Ta ocena, ki jo je teolog podal že 5. novembra 1973 v Rimu, je izredno pomembna za poznavanje Friderika Baraga. Obširno navaja podatke iz Baragovega dnevnika. Govori tudi o Baragovih slabostih (o tistih, ki se jih je sam obtoževal, o pomotah pri indijanskem katekizmu, o prehitrih posvečevanjih nekaterih duhovniških kandidatov) ter mnenje ocenjevalca o Baragovih krepostih. Druga ocena, ki zajema Baragove slovenske spise, je podana le na treh straneh in podpisana v Rimu 25. julija 1973. Tretji cenzor je podal oceno nekaterih Baragovih slovenskih knjig in spisov v drugih jezikih (Baragov dnevnik, pisan v nemščini, statut Baragove škofije v latinščini idr.) Ocena je bila podpisana 28. maja 1974. Daljša je ocena Baragovih spisov v

indijanskem jeziku. Cenzor jo je podpisal 25. novembra 1973. Zadnja ocena obravnava na štirih straneh prav tako Baragove spise v indijanščini. Podpisana je bila v kraju Cando (Nort Dakota) v ZDA, 1. aprila 1975. Pred tiskom brošure je odtise prebral tajnik kongregacije H. Cocchetti in potrdil, da se besedilo ujema z izvirniki, ki jih ima kongregacija v arhivu (datum 14. februarja 1979).

O tem je uredništvu „Katoliških misijonov“ v pismu z dne 21. oktobra poročal lazarist Tone Zrnec, ki pravi, da so za časa njegovega bivanja v domovini v lanskem poletju imeli z nadškofom dr. Šuštarjem sejo Baragovega odbora (Zrnec je pospeševatelj Baragove zadeve za Kanado). Navzoč je bil tudi marquetteški škof s še nekaterimi drugimi iz Marquette, p. Bruno Korošak OFM in drugi delavci za Baragovo beatifikacijo iz domovine. Gotovo so na tej seji govorili o gornji novici in o nadaljnjih korakih v zadevi Baragove beatifikacije.

Kanadski pospeševatelj Baragove zadeve je poleg tega sodeloval tudi na Slomškovem simpoziju v Sloveniku v Rimu s predavanjem „Baraga in Slomšek“, ki ga bomo od njega prejeli za objavo v tisku. Udeležencem je tudi kazal enourni film „Sledovi“, ki ga je med tem kupilo tudi Baragovo misijonišče in ga bo v prihodnji prireditveni sezoni predvajalo rojakom v Argentini. Film veliko pripomore k poznanju Barage v tisti uri predvajanja, saj iz njega spoznamo glavne podatke o življenju in delovanju tega našega svetniškega kandidata, pa vse kraje, kjer je deloval, predmete, ki jih je uporabljal in tudi njegovo rojstno hišo ter vse postaje njegovega življenja v domovini. Tone Zrnec je poleg vsega drugega imel tudi intervju o Baragovi zadevi pri slovenski oddaji vaticanskega radia.

BARAGOVİ DNEVI V ARGENTINI

Nepozabni so nekdanji Baragovi dnevi, ki jih je najprej Slovenska misijonska zveza, potem pa kasneje ustanovljena Južnoameriška Baragova zveza prirejala pred desetletji v Buenos Airesu. Tudi kasneje so bile to ali ono leto Baragove proslave za rojake celokupnega Vélikega Buenos Airesa. Zdaj zadnje čase tu že dolgo ni bilo kaj podobnega. Pa je škoda, da prav iz tiste izseljske skupnosti, ki je pred 30 leti dala toliko pobude za poživljenje dela za Baragovo beatifikacijo, ni več glasov o Baragovi zadevi, morda tudi ne kaj dosti molitev za proglajenje Baraga blaženim.

V bližajoči se novi prireditveni sezoni čez nekaj mesecev se nam vsem v Argentini nudi lepa prilika za oživitev Baragove zadeve med nami. Baragovo misijonišče je kupilo enourni film „Sledovi“ o Baragu. Morda bi z njim in ob njem zajeli največ rojakov, če bi po slovenskih središčih priredili Baragove dneve, enkrat tu enkrat tam, s pridigo o Baragu pri svetih mašah dopoldne in s prireditvijo popoldne ali zvečer, pri kateri bi mogel najprej o Baragovi zadevi spregovoriti predsednik JABZ ali kak drug poznavalec stvari, potem bi pa kazali gori navedeni film o Baragu, katerega že videvajo marsikje drugod po svetu, v Argentini ga pa doslej še nismo videli.

Misel, ki kliče po udejstviti!

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

MISIJONSKA PRILOGA „DRUŽINE“ OB MISIJONSKI NEDELJI 1982

S finančno podporo misijskih nabirk je ljubljanska „Družina“ izdala v svoji številki za 24. oktober 1982 sedem strani obsegajočo misijonsko prilogo pod skupnim naslovom „Posvečeni za odrešenje sveta“.

V okrog 100.000 izvodih bo bogata misijonska vsebina prišla takorekč v vse verne slovenske hiše našega naroda, ki žive v domovini, in tudi tisočev slovenskih zamejcev in izseljencev po svetu, in v tem je gotovo njen velik pomen, ki odtehta žrtve, s katerimi je bila izdana.

Gradivo za te strani je po besedah na zadnji strani te številke „Družine“ pod naslovom „Urednik vam“ pripravila „Družina“: „Skupaj z našimi misijonskimi sodelavci smo vam pripravili posebno prilogo za misijonsko nedeljo. Skušali smo razgrniti pred vami razgled na misijonsko dejavnost Cerkve s posebnim poudarkom na delu naših misijonarjev.“ Dodaja, da so to številko „Družine“ z misijonsko prilogo natisnili v nekoliko večji nakladi.

Naj vsaj na kratko, pred vsem za vse tiste, ki „Družine“ ne prejema, označimo glavno vsebino te misijonske priloge.

Na čelni strani mariborski škof Franc Kramberger piše o Frideriku Baragu in Antonu Martinu Slomšku in povdarja povezanost obeh:

„Slomšek je postal pozoren na Baraga, ko je kot duhovni voditelj celovškega bogoslovja postal zastopnik tako imenovane Leopoldinine ustanove, ki je skrbela za misijonarje. Ko je zvedel, da bo ustanova podpirala Friderika Baraga in njegov misijon v Severni Ameriki, je svojo skrb in zanimanje zanj še povečal. Ljudem je govoril v pridigah, bogoslovcem pa v meditacijah o Baragu kot velikem slovenskem misijonarju. Ob njem se je sam navdušil za misijone, a vzgoja domačih mladih duhovnikov v Celovcu in pokorščina škofu sta ga zadržali v domovini. Z raznimi zbirkami, darovi in dobrotniki je začel redno in načrtno pošiljati pomoč Baragu in bil z njim v stalnih pismenih stikih. Poročila, ki mu jih je Baraga pošiljal, je Slomšek uporabljal v pridigah, meditacijah in svojih spisih ter tako budil misijonskega duha med slovenskimi verniki in duhovniki.

Da bi misijonsko zavest še bolj poživil med svojim ljudstvom, je leta 1836 izdal v Celovcu posebno brošuro: „Krščanska beseda katoliškim misijonom pmagat... – Misijonsko poslanstvo je Slomšek opravljal ves čas posebej še kot škof. Ko se je Baraga leta 1854 drugič vrnil v domovino, je

obiskal svojega dobrotnika pri St. Andražu na Koroškem – škofa Slomška. O njunem srečanju so poročali časopisi: „Videla in razgovorila sta se dva slovenska cerkvena kneza, ki sta po svojem mišljenju in po svoji vnemi za duše tako sorodna.“

Takrat je Baraga obiskal tudi bogoslovce. S Slomškovo privolitvijo sta se priglasila za Baragov misijon brata Jožef in Jurij Rosch iz Brež. Toda misijonsko delo je presegalo njune moči, zato sta ob prihodu v New York spremenila svojo odločitev. – Številne Slomškove pridige po srečanju z Baragom dokazujejo, da je Slomšek vsako leto nekajkrat ponovil prošnjo, naj verniki in duhovniki podpirajo Baragov misijon. „Pomoč misijonarjem pomeni, da smo tudi mi misijonarji,“ je večkrat ponovil.

Sledi v misijonski prilogi „Družine“ izvleček predavanja **mons. dr. Janeza Vcdopivca** na misijonskem simpoziju v Rimu, ki so ga KM objavili lani v prvi številki v celoti.

Naslednji sestavek je povsem izviren in poda nekako analizo slovenskega deleža pri rasti malgaške Cerkve. Napisal ga je **dr. Anton Sires CM**, ki je bil pred nedavnim na Madagaskarju kot voditelj duhovnih vaj za vse lazariste na otoku in kot poluradni oglednik slovenskega misijonskega dela tamkaj. Radi tehtnosti preglednega sestavka bomo skušali v eni prihodnjih številkm KM članek ponatisniti.

Prav tako bogato je poročilo zambijskega misijonarja **o. Janeza Mlarkarja DJ**, ki ga je podal ob misijonskih dnevih v Ljubljani in Mariboru ta misijonar in je v tej misijonski prilogi „Družine“ tudi objavljeno.

Pod zaglavjem „Ko pridejo k nam na obisk“, so objavljeni pogovori z nekaterimi misijonarji in misijonarkami, ki so se po nekaj letih vrnili v domovino na dopust in zdravljenje. Zbral je to gradivo jezuitski provincial **o. Jože Kokalj**, sam bivši zambijski misijonar. Navaža srečanja in pogovore z usmiljenko s. Marjeto Mrhar, s Kristusovo sestro Mojco Karničnik in še z več drugimi.

Uršulinka s. **Frančiška Novak** v svojem objavljenem sestavku poroča o tem, kakšno je bilo njeno življenje in delovanje v počitniškem času 1982, o čemer je poročala že v KM.

Četrta stran te priloge je posvečena v prvi vrsti označbi znamenitega jezuitskega misijonarja na Kitajskem pred 400 leti, **o. Mateja Riccija**. Napisal je ta prikaz o Jože Kokalj D.J. V podnaslovu članka je označena vsebina življenja in misijonskega delovanja tega misijonarja: „Pred 400 leti je prišel na Kitajsko apostol Kitajcev, „modrec z zahoda“, učenjak, zgodovinar, geograf, astronom, pisatelj, raziskovalec, ki je gradil most med evropsko in kitajsko kulturo.“

Peta stran je zlasti za nas v Argentini pravo prijetno presenečenje, kar iznenadenje. Nam tako dragi laični misijonar **dr. Janez Janež**, ki je odšel izmed nas, je v besedi in sliki menda prvokrat prikazan kot kitajski misijonar rojakom v domovini. Odlično sestavljeni zapis je delo enega urednikov „Družine“, ki se podpisuje s kraticami „jz“, a pod njimi beremo njegovo polno ime Jože Zadavec. Imamo vtis, da mu je gradivo za ta tako vsestransko popolni spis o našem đf. Janežu posredoval iz svojega bogatega poznanja

tega misijonskega zdravnika bivši kitajski misijonar, ki je bil pogosto z dr. Janežem v tesnih stikih, zdaj v domovini živeči salezijanec Andrej Majcen. Ker ta naš misijonar prav letos januarja obhaja svojo sedemdesetletnico življenja, katerega je skoraj polovico daroval Kitajcem na celini in zdaj na otoku Taiwanu, objavljamo odlični zapis o njem v prvem delu te dvojne številke Katoliških misijonov.

Naslednja stran misijonske priloge prinaša pod naslovom „Moči, moči mi daj, moj Bog“ spominski zapis o pokojni indijski misijonarki s. dr. **Miriam Zalaznikovi**, ki jo je bil pred nekaj leti obiskal tudi naš urednik in potem o obisku pri njej in njenem življenjskem in misijonskem potu tudi veliko napisal, pa je 82 letna umrla avgusta lanskega leta, potem ko je nad 50 let delovala v Indiji. Tudi ta zapis je izpod peresa jz-a. Sestavek „Srečanje z materami“, namreč naših misijonarjev, zaključuje to stran, ki prinaša tudi vesti iz vsega misijonskega sveta.

Zadnja, sedma stran misijonske priloge „Družine“ objavlja pod naslovom „Zbogom, Verica!“ sestavek s. Milene Zadravec o svoji sosesstri Veri Occhiena, silno izobraženi ženi, ki je svoje znanje zadnja leta razdajala ljudstvom afriške države Mozambik, kjer je vztrajala tudi tedaj, ko so marksisti v deželi prišli na oblast in vse misijonske ustanove podržavili. Sredi dela ji je roka neznanega morilca pretrgala nit življenja. Vse je žalovalo, sam državni predsednik je poslal na pogreb svojega odposlanca. „Pogreb je bil zmagoslavje ljubezni in vere“, je pripomnila njena sosestra. Tudi danes misijonarji tu in tam pričajo s – krvjo.

Sestavek „Ali je bil svetnik?“ izpod peresa jz-a poda o kitajskem misijonarju, salezijancu Jožefu Gederju glavne poteze njegovega življenja in delovanja, ki ga je desetletja žrtvoval na celinski Kitajski, leta 1952 pa tudi on moral zapustiti deželo in je nato deloval v Hongkongu in Makau, dokler ni umrl novembra 1972. Tudi na tej strani so poročila iz misijonov.

Zadnje, osme strani te misijonske priloge prav za prav ne moremo šteti kot misijonske, ker objavlja pesnitev „Rožni venec“ Vide Tauferjeve, ki nima nič specifično misijonskega, dasi je bogatija splošne krščanske duhovnosti.

Veseli smo tega dragocenega misijonskega pojava v slovenskem tisku doma, saj je vsem vernim rojakom spet enkrat na krepak način približal misijonski problem Cerkve in slovenski delež pri njega reševanju.

L.L.C.M.

MARIBORSKI MISIJONSKI SIMPOZIJ V RIMU

Po posrečenem splošno slovenskem misijonskem simpoziju v Sloveniku v Rimu oktora 1981, so se lansko leto prav tam zbrali v dneh od 13. do 16. aprila na misijonsko osveščanje dekanijski referenti za misijone v mariborski škofiji na svojem misijonskem simpoziju, ki sta ga vodila rektor Slovenika mons. Maksimilijan Jezernik in škofijski misijonski referent mariborske škofije, bivši malgaški misijonar Pepi Gider.

Sklepi tega misijonskega simpozija so sledeči:

- 1) Obogatiti škofijsko misijonsko središče v Mariboru z misijološko knjižnico ter preskrbeti za misijonsko literaturo in misijonske revije.
- 2) Prispevati za sliko sv. Cirila in Metoda v novem mednarodnem centru misijonske animacije.
- 3) Zbiranje podatkov o misijonarjih mariborske škofije za mednarodni misijonski biografski leksikon.
- 4) Organizirati študijski misijonski dan v Mariboru vsako leto za misijonsko animacijo v škofiji.
- 5) Organizirati srečanje misijonarjev iz vse Slovenije 29. avgusta 1982 v Slov. Konjicah.
- 6) Organizirati molitvene ure ob svetovnem dnevu gobavcev.

NAJNOVEJŠI KOROŠKI "MISIJONSKI LIST" ZA MISIJONSKO NEDELJO 1982

Naslovna stran tega Misijonskega lista prinaša lepo ilustrirani članek „On je naš mir“. Druga stran je v besedi in sliki posvečena malgaškemu misijonarju Roku Gajšku CM, ki je na zadnjem dopustu obiskal tudi Koroško. V svojem članku je prav lepo označil malgaškega človeka in misijonsko delo med njimi, končuje pa z razlago naslova, ki ga je dal spisu: „Naše skrbi – vaša molitev; vaše skrbi – naša molitev!“

V naslednjem indijski škof iz Nagalanda na severu Indije poroča, da je 12 bogoslovcev, ki so jih leta podpirali naši Korošci, že prejelo mašniško posvečenje, istočasno pa priporoča v pomoč novovstopivše kandidate. Med članek so vključene fotografije posvečenih.

Prav tako sporoča svoje mašniško posvečenje tudi 11 zambijskih bogoslovcev, ki so jih tudi podpirali rojaki koroških župnij. Tudi tu so objavljene fotografije vseh novomašnikov, nad slikami pa je natisnjeno ime župnije, ki ga je vzdrževala, podobno kot v prejšnjem primeru. Misijonski list poroča še o drugih domačih novomašnikih, ki so jim stali ob strani koroški rojaki.

Naslednji dve strani, šesta in sedma, sta spet posvečeni slovenskim misijonarjem. P. Evgen Ketiš OFM, ki je skupaj z drugim frančiškanskim misijonarjem iz Toga p. Milanom Kaduncem obiskal Tinje, poroča o svojem misijonu in o problemih pobivalstva.

Sedma stran nadaljuje s slikami in razlago iz Toga. Objavljeno je pa tudi pismo br. Ludvika Zabreta iz Indije in prav kratko, a pristrčno pismo s. Ksaverije Pirc iz Bangkoka.

Tudi na zadnji, osmi strani je pozdrav slovenskega misijonarja, in sicer lezarista Ivana Štanta, ki je fotografiran z velikim prijateljem slovenskih misijonarjev, Vinkom Zaletelom. Poleg tega je na isti strani objavljeno zahvalno pismo škofa iz Varanasija v Indiji, pa sporočilo o 160-letnici papeških misijonskih družb.

Upamo, da vsaj tega koroškega misijonskega lista morejo kaj več spraviti v domovino, ko že KM ne morejo tja. Ker Misijonski list vedno več poroča o delu slovenskih misijonarjev, bi s prodorom v domovino vsaj delno nadomestil misijonski list, ki ga domovina nima.

MISIJONSKE PRIREDITVE MZA V SEVERNI AMERIKI

(Iz poročil v „Misijonska srečanja in pomenki“ v Ameriški domovini v letih 1981 in 1982.)

Poročilo številka 512. z dne 11. decembra 1981 je iz **Windsorja v Kanadi**, kjer je glavna misijonska sodelavka gospa Mimi Martinčič, ki poroča že o devetem pikniku v pomoč slovenskim misijonarjem. Dohodki prvega piknika so bili 110 dolarjev, piknik v letu 1981, o katerem zdaj poroča, je pa rodil že 1.707 dolarjev. Na ta piknik je iz Scarborougha pihitela tudi vrhovna tajnica MZA Sonja Ferjan in je udeležencem poročala o dosedanjem življenju in delu te misijonske organizacije. Prireditve so se udeležili tudi številni Hrvatje in tudi precej rojakov iz Detroita v USA.

Isto poročilo šte. 512 poroča tudi o **župniku Jožu Vogrinu**, ki deluje že nad 30 let na neki župniji v Minnesoti v USA, pa so mu za 30-letnico pastirovanja farani priredili „party“ in nabrali zanj lepo vsoto, ki jo je pa v znesku 500 dolarjev daroval za slovenske misijonarje s pripombo: „Zdi se mi, da denar slovenski misijonarji bolj potrebujejo kot jaz...“

Rojaki iz Detroita, ki so se bili v lepem številu udeležili misijonskega piknika v kanadskem Windsorju, so imeli v pomoč slovenskim misijonarjem tudi sami svojevrstno prireditve, ki so jo pa morali dvakrat prestaviti radi velikih snežnih zametov (tovrstnih problemov na primer v Argentini ni), in se je končno mogla vršiti dne 21. februarja 1982. Mala skupina 24 navzočih rojakov in 21 domačinov je spravila skupaj 535.50 USA dolarjev, s posebnimi darovi vred 776 dolarjev v pomoč slovenskim misijonarjem.

Ista „Misijonska srečanja in pomenki“ objavljajo tudi poročilo iz **Gilberta**, kjer živi predsednica MZA Anica Tushar. Pove, da so na Misijonski proslavi zbrali za misijone 700 dolarjev.

Poročilo št. 567 z dne 23. julija pa objavlja, da je misijonski **piknik MZA odseka v Clevelandu** zelo lepo uspel. Ljudje so se zbrali na tamkajšnji Pristavi, kjer je popoldne maševal misijonar o. Evgen Ketiš OFM iz Toga, ki je po maši kazal svoj tričetrtturni film o kopanju vodnjakov na njegovem mišijonu. Dne 13. julija so imeli občni zbor tamkajšnje MZA, ki se ga je udeležil tudi duhovni vodja in ustanovitelj MZA Karel Wolbang CM. Tam so med drugim poročali tudi o gmotnem uspehu misijonskega piknika. Dohodki so bili tile: Srečolov 909 dol., hrana 1667 dol., maček v žaklju 377 dol., nabirka pri sv. maši 132 dol., razni darovi za vse ali za posamezne misijonarje 3.949 dol. Poleg tega je bilo ob pikniku darovano tudi nekaj vzdrževalnin za domače bogoslovce. Vsega skupaj je bilo tako dohodkov 7.034 dolarjev, dočim je bilo izdatkov 973 dolarjev.

V številki za 10. september „Misijonska srečanja in pomenki“ št. 570 poročajo iz **Milwaukeeja** o svojem misijonskem pikniku 25. julija v Triglavskem parku. Predsednica Mary Coffeltova (sestra lazarista Jožeta Mejača) v poročilu izraža podrobno zahvalo vsem sodelujočim in darovalcem ter zaključuje s podatkom, da je bilo dohodkov 4.623 dol., izdatkov pa 200 dol. Misijonarju p. Ketišu, ki je bil tudi navzoč, so darovali od tega 1.200 dol. in dodali od neke prejšnje prireditve še 300 dol., skupaj torej 1.500 dolarjev. Ostali

izkupiček piknika 3.233 dol. pa gre za vse slovenske misijonarje v skupni sklad MZA

Vse te podatke o hvalevrednem prizadevanju rojakov v ZDA in Kanadi v okviru MZA v pomoč slovenskim misijonarjem smo povzeli iz poročil v petkovih številkah „Ameriške domovine“, na katere so KM naročeni. Morda kaka številka tega lista, ki poroča še o drugih prireditvah odsekov MZA, do nas ni prišla, pa bomo hvaležni, če nam od MZA kako manjkajoče poročilo o prireditvah svojih odsekov sporoče za naknadno objavo, v pobudo vsem drugim misijonskim sodelavcem po svetu.

MISIJONARKA MOJCA KARNIČNIK SE NAM JE OGLASILA IZ EVROPE

Ta vrta misijonarka, ki je že več let delovala na škofijski ravni v najbolj odročnem misijonu osrednje Afrike, tik ob Ekvatorju, v misijonu Kole v Zaire (bivši Belgijski Kongo) in kajpada misli še nazaj, nam je s svojega dopusta in študijskega kraja, kjer se hoče v specialnem tečaju temeljito izpopolniti za svojo važno katehetsko vlogo v škofiji, ki ima za stotisoče katoličanov in prebivalcev komaj sedem duhovnikov, pisala naslednje pismo, ki ga skoraj v celoti objavimo:

„Naredila sem precej obiskov. Bila sem pri g. Vinku Zaletel-u v Vogrčah, pa v Tinjah. Tudi nekaj predavanj oz. misijonskih srečanj sem imela: v Ravnah na Korčškem, v Vuzenici in v Ljubljani v Trnovem z mladino. V Vuzenici sem se srečala z Anico Starman, ki misijonari na Slonokoščeni obali. Vesela sem bila tudi odkritja, da v Črnečah pri Dravogradu župnikuje g. Franček Kraner, bivši misijonar z Madagaskarja. Pri njem sem srečala še lazarista Roka Gajška.

Ves čas mojega dopusta sem tudi poizvedovala o možnosti za moje izpopolnjevanje. Nazadnje sem se odločila za mednarodni Institut za katehezo in pastoralo na Lumen Vitae v Bruslju. V Belgijo sem pripotovala 18. septembra. V prihodnjem pismu Vam bom o tem centru več napisala.

Danes Vam lahko tudi povem, da sem prejela pomoč misijonskih dobrotnikov, vsoto za 800 \$. Pred enim tednom mi jih je prinesel gospod Anton Ilc (župnik za Ruse tukaj v Bruslju), ki je bil na obisku v domovini. Za denar torej tisočkat hvala! Zelo mi pride prav, ker sem bila ravno v stiski zaradi plačila vpisnine na Lumen Vitae, ki je zelo visoka.

Še eno veselo novico za konec: pred 14-imi dnevi je odpotoval v misijone, v Zaire, tukaj iz Bruslja, g. dr. Alojzij Snoj, salezijanec iz Ljubljane. Upam, da bom do prihodnjč že imela njegov naslov in ga Vam bom poslala.“

V drugem pismu nam misijonarka poroča, da je celoten študij na Lumen vitae sicer dvoleten, a da je škof iz Kolē prosil njene predstojnice, ko so obiskale misijon, naj naše misijonarko čim prej spet usmerijo nazaj v njegovo škofijo.

Podaja nam pa tudi naslov novega misijonarja, salezijanca Alojzija Snoja, ki se ji je že oglašil s svoje prve postojanke: Institut IMARA, B. P. 296, LUBUMBASHI, Zaire, Afrique.

PO MISIJSKEM SVETU

DALAJ LAMA TENZINA, predstavnik tibetantskega budizma, je na tiskovni konferenci dejal: „Vsem veram je skupno poslanstvo ljubezni, sloge in bratstva. Skupno nosijo odgovornost za prihodnost sveta in človeštva. Ljudje potrebujejo vero zlasti v sedanjem času visoke tehnične populnosti in gmotne blaginje, kajti razvoj duha, srčne dobrote, ljubeznivosti in solidarnosti do drugih ni dosegel enake višine. Zato je tudi toliko terorizma in nasilja.“ Tenzina Ghiatzo je bil v Vatikanu že tretjič. Leta 1973 je bil pri Pavlu VI. Lani septembra pa že drugič pri Janezu Pavlu II. Prikrat ga je obiskal leta 1980. V Rim je pripotoval iz Mongolije preko Moskve in Budimpešte. V Mongoliji se je udeležil budističnega kongresa. V Tibet sam pa ne more.

MALO TISKA je še v misijskih deželah. Statiska Unesca ugotavlja, da je bilo v letu 1979 izdanih v Evropi 360.000 različnih knjig, samo v Nemčiji 59.666. V afriški državi Mali pa samo šest knjig, v Zambiji, ki je razmeroma dobro razvita, le 32 knjig. Gledano celotno, je bilo v razvitih industrijskih državah v istem letu izdanih 81 odstotkov vseh novih izdanj, v ostalih – nerazvitih – deželah pa le 19 odstotkov.

TUDI V TAJVANU ali Formozi mislijo legalizirati splav. V Taivanu je škofija in lokalna Caritas odprla dom za neporočene matere. Blagoslovil ga je škof Pavel Cheng.

LIBIJSKI PREDSEDNIK Gadafi je poslal pol milijona dolarjev v Zagreb, da zgrade muslimanom mošejo. Odzvale so se tudi druge muslimanske države. Mošeja bo imela 45 metrov visok minaret. Na Hrvaškem živi okoli 100.000 muslimanov, seveda zaradi tega Hrvatska ni misijonska dežela. Nas mora zanimati in še bolj, dati nam mora misliti gorečnost muslimanskih držav, ne posameznih ustanov. Kje so tako imenovane „krščanske“ države, ko gre za Kristusov evangelij?

KDAJ BO MIR? To se vsi vprašujemo, miru pa je vedno manj. Madžarski profesor Iştan Kende je ugotovil, da je bilo po drugi svetovni vojni, ki je prinesla toliko gorja, to je od leta 1945 do leta 1981, na svetu 148 vojnih spopadov. V njih je umrlo 25 milijonov ljudi. Največ jih je bilo v Aziji, Afriki in Južni Ameriki.

KOMEJNI ni predvsem politični človek, ampak verski voditelj. Trenutno je najbolj vidna osebnost šiitov, to je skupina muslimanov, ki izvira iz gibanja, ki sta ga med muslimani zanetila Mohamedov zet Ali in stric Hussein. Najmočnejša skupina šiitov je v Iranu, kar 90 odstotkov prebivalcev je šiitov. Toda posamezne skupine so tudi v drugih državah. Tako v Iraku, ki je v spopadu z Iranom. Južno od Bagdada so naseljeni pretežno šiiti. Na tem ozemlju sta tudi grobova začetnikov ši-

itske sekte. Torej nekaka „Meka“. Od 600 milijonov muslimanov je vsega 90 milijonov šiitov. Torej razmeroma majhen del, a trenutno celo napadalen. Nevaren ni le za Zapad, ampak tudi za muslimanski svet

OB 800-LETNICI rojstva sv. Frančiška so avstrijski frančiškani začeli z akcijo za gobavce. V največjem naselju sv. Frančiška na jugu Indije mislijo sezidati štirideset hiš za gobavske družine. V načrtu je tudi delavnica, dijaški dom, medicinska oskrba. Kratko: nekako gobavsko naselje, ki naj bi nudilo prizadetim bolnikom vse.

V MALAZIJI je malo katoličanov, pa še ti niso zaželeni. Po ustavi je vera svobodna. Praktično pa ima ves privilegij islam. Verouk v državnih šolah ni dovoljen. Oblasti pa so začele vabiti katoličane, naj prestopijo v islam. V ta namen dele nagrade ali nudijo razne socialne olajšave.

JOŽEF KRANJSKI nam je še danes v pouk. Kdo je to? Knobleharjev misijon je podobno kot Baragov vzvaloval misijonsko misel v narodu. Med zelo zavzetimi je bil znani Luka Jeran, urednik „Zgodnje Danice“, kasnejši kanonik ljubljanske škofije. Dvakrat je poizkusil iti v Sudan, pa obakrat se je že s poti vrnil, ker ni prenesel podnebja. Hotel pa je pomagati. Treba je vzgojiti domače duhovnike. V ta namen je ob drugi vrnitvi pripeljal s seboj nekdanjega sužnja dečka, ki naj bi se v Sloveniji šolal in se kot duhovnik vrnil v Sudan. Ob zlati maši ljubljanskega škofa Wolfa je bila posebne vrste slovesnost. Pri velikem oltarju je tega dečka, ki je dobro znal slovensko in bil uspešen v šoli, krstil škof Slomšek, nato tudi obhajal. Med svojo zlato mašo pa mu je podelil sv. birmo škof Wolf. Ime je imel dolgo:

Jožef, Salvator, Marija Fidelis. Ljubljancani so fanta občudovali in mu kar sami dali ime „Jožef Kranjski“. Toda podnebja ni prenesel, kakor naši misijonarji niso prenesli sudanskega. V tretji gimnaziji je leta 1860 umrl. Po podatkih pokojnega Jerneja Pavlina je bilo zlasti po zaslugi navdušenega delavca za sudanski misijon Nikolaja Olivieri 810 zamorskih otrok odkupljenih in v Evropo prepeljanih. V večini so mladi umrli, mnogi razočarali, le redki dosegli poklic, kot na primer usmiljenka Nikolaja, ki je bila v Zagrebu in umrla pri starosti 76 let. Poizkus je dokazal, da je treba duhovnike in redovnike vzgajati tam, kjer so doma. Zato je danes najbolj važno delo prav to: vzgoja domačih duhovnikov.

ALOJZIJA SLIKO, pred vstopom v Družbo Jezusovo, hranijo lazaristi v Chieri (Italija). Pod sliko je napis: „Vstopam v Družbo Jezusovo, da postanem misijonar“. Navadno tega ni v Alojzijeve življenjepisih. In vendar je resnica, da verjetno niti jezuit ne bi postal, če ne bi prebiral že dvanajstletni poročila iz Indije. In ker je vedel, da jezuiti pošiljajo svoje člane v misijone, se je zaradi želje iti v misijone odločil za to družbo. Seveda začetek je pri dvanajstih letih. A dozorel je kmalu in klonil je tudi trdi oče, ker je končno spoznal, da bo svojega sina onesrečil, če mu ne da dovoljenja. Imel je pač z njim druge načrte. Danes je statistično ugotovljeno, da pri dvanajstih letih mnogi otroci dobe poklic, ki pa seveda počasi zori in dozori.

DANES IN NEKDAJ. Tudi danes misijonarji zbole in tu in tam tudi kdo mlad umre. A v glavnem so oboroženi proti vsem nevarnostim podnebja. Samo en primer: Lionska mi-

Indijski parlament v New Delhi, kakor ga je slikal obiskovalec.

sijonska družba je v prvih 65 letih imela 400 članov, od teh 283 duhovnikov in 110 sester. Po statistiki jih je 75 odstotkov umrlo pred starostjo 35 let. In vendar so odhajali novi, čeprav so morali računati na zgodnjo smrt.

KITAJSKI ŠKOFJE niso bili posvečeni šele v dvajstem stoletju. Že v 17. stoletju je imenoval papež kitajskega dominikanca o. Gregorja Lo za škofa. Ker so bili tedaj škofje redkost, je moral čakati na posvečenje

več let. Končno ga je frančiškanski škof v Macao Bernardin de la Chiesa posvetil v škofa. Takoj se je vrnil v svoj misijon v provinci Fučen in potem posvečeval domače duhovnike. Ko so prišli na Kitajsko lazaristi namesto jezuitov, katerih družba je bila zaprta, so v Macao in v Peking ustanovili semenišča za domače duhovnike. Torej so bili že takrat misijonarji prepričani, da je treba vzgajati domačo duhovščino. Navadno mislimo, da je to „iznajdba“ šele dvajsetega stoletja.

MISIJONSKI OPAZOVALEC

O praznovanju Misijonske nedelje imamo dve poročili: **Marijina družba v Trstu na Via Risorta** je tudi v letu 1982. posvetila veliko pozornosti misijonstvu ob priliki svetovnega misijonskega praznika. Teden dni prej so v Marijinem domu opravili uro molitve za naše misijonarje, nakar je imel dr. Jože Prešeren govor o veliki pomembnosti tega dneva. Na samo misijonsko nedeljo so pa uprizorili originalno igro „Misijoni in naš čas“, ki jo je

spisala in režirala Dina Slama. Med odmori so priredili srečolov za misijone, nato pa gledali film o Baragu „Sledovi“. Vsa prireditve je poleg lepega moralnega uspeha rodila tudi bogat gmotni dosežek v pomoč slovenskim misijonarjem: 1.088.500 Lir.

V **Bedfordu na Angleškem** so pa proslavili misijonsko nedeljo dne 16. oktobra: Najprej je bila sveta maša, nato pa misijonska tombola, srečolov ter domače razvedrilo. Od male slovenske skupine v tem kraju se je prireditve udeležilo kar 50 oseb.

V **Slovenski vasi pri Buenos Airesu** so priredili v pomoč misijonarjem izpod zvona Marije Kraljice sveta vsakoletni takozvani malgaški asado, ki se ga je udeležilo okrog 200 oseb. Ob zaključku je bil srečolov, kar je vse skupaj zneslo nad 8.000.000 čistega za vaške misijonarje, kar, žal, danes v dolarjih le bolj malo da.

Indijska misijonarka **s. Marija Sreš**, ki je bila zadnje čase v Španiji izvoljena za generalno asistentko njihove družbe Kristusovih sester, je morala nazaj v Indijo, da si ohrani možnost delovanja tamkaj. Zdaj je na nekem tečaju v kraju Poona. Da spet deluje na misijonskem polju, se je morala odpovedati pomembnemu vodstvenemu mestu. Njena ljubezen do Indije je res velika!

Bivši zambijski misijonar, sedaj provincial slovenskih jezuitov **o. Jože Kokalj** je odpotoval v Indijo na obisk dveh tamkajšnjih jezuitskih misijonarjev, ki sta še ostala od nekdanjega blagoslovljenega kroga slovenskih jezuitskih bengalskih misijonarjev. Upamo, da prejmemo kako poročilo o tem pomembnem dogodku, ko slovenski jezuitski predstojnik obišče svoje misijonarje v Indiji; doslej se to menda še ni zgodilo.

„**Baragovo misijonišče**“ je izgubilo velikega misijonskega delavca Franca Sodja CM, ki je dolga leta tako blagoslovljeno vodil Misijonski zavod, zadnjih osem let pa tudi vso postojanko kot njen superior. Ves čas je gospod tudi lepo sodeloval pri „Katoliških misijonih“, ki je vanje pisal uvodnike in pa misijonske novice iz vsega sveta: Po misijonskem svetu. Pred odhodom nazaj v Kanado, od koder smo ga pred skoraj 13 leti dobili, nam je pa še za naš list pustil uvodnike za cel jubilejni letnik pod naslovom „Imeli smo jih...“ Kmalu po odhodu sobrata Sodja smo pa **dobili novega sodelavca**, nekdanjega gojenca Misijonskega zavoda Baragovega misijonišča, **Jaka Barleta** iz Slovenske vasi. Novi sobrat je po sedmih letih študija in priprave na duhovništvo v Ljubljani prišel nazaj in imel v cerkvi Marije Kraljice svojo novo mašo, pri kateri mu je pridigal njegov brat Franc Barle, salezijanec. Tako si „Baragovo misijonišče“ pravočasno obnavlja svoje življenjske sile.

Vse nas zelo veseli vest o najnovejšem slovenskem misijonarju. Mladi salezijanski doktor **Alojzij Snaj SDB** se je odločil, da bo skušal svoje bogato bogoslovno znanje posredovati zairski Cerkvi. Pred nekaj meseci je odpotoval tja, kje bo verjetno profesor v kakem bogoslovnem vseučilišču. Njegov naslov je: Institut IMARA, B. P. 296, LUBUMBASHI, Zaire, Afrique. Upamo, da kmalu navežemo tudi z njim pismene stike, nakar bomo mogli o njem kaj več poročati.

Nasi misijonarji pišeja

A Z I J A

IRAN

V sredi julija nam iz Tabriza piše S. CECILJA RODE, usmiljenka v državnem gobavskem zavetišču:

„V začetku julija sem šla s sosestro v Isfahan (500 km južno od Teherana) na zlato mašo lazarista, ki je že 15 let na istem kraju kot misijonar. Po narodnosti je Švicar. Ko je bil v bogoslovju, so njemu in še enemu od bogoslovcev zakasnili zaobljube, ker sta bila slabega zdravja. Od devetih, ki so peli novo mašo pred 50 leti, sta živa le ta dva.

Zdaj je v njegovi župniji, ki ji za farno cerkev služi sestrška kapela, vsak petek, ki je tu delopust, okrog osemdeset Poljakov pri sveti maši. Gospod se je toliko naučil poljščine, da stalni del maše opravi v poljščini. Poljaki so prišli sem delat namesto Amerikancev; tu je namreč velika elektrarna. Pri zlati maši so ti Poljaki hoteli gospodu zlatomašniku Zwicku izkazati svojo hvaležnost: Napolnili so kapelico in peli po poljsko. Po maši so pa gospodu poklonili šopek 50 belih in rdečih rož (njih narodna zastava je belo-rdeča) in eden mu je v imenu vseh čestital.

Po slovesni maši in večerji, katere se je udeležilo okrog 50 ljudi, so nam sporočili, da je isto jutro zgodaj umrl v Rimu lazarist, naš dragi nuncij, nadškof Bugnini. V Teheranu je koncem maja zbolel in se do srede junija zdravil na neki kliniki. Ko so mu zdravniki povedali, da bo po-

trebna operacija, ker je imel kamne na ledvicah, je odšel v ta namen v Rim, kjer so ga zares operirali. Vse je dobro kazalo, a po desetih dneh so ga 3. julija zjutraj našli na naslonjaču mrtvega: embolija. 5. julija zvečer ob šestih smo imeli v Teheranu zanj mašo zadušnico, ki so se je udeležili vsi poslaniki. Salezijanska cerkev, ki služi za katedralo, je bila polna. Peli smo latinsko mašo: requiem, Kyrie... Okrog škofa, glavnega celebranta so se zbrali vsi drugi duhovniki, ki še delajo v Teheranu, deset jih je bilo. Škof je Iranec kaldejskega katoliškega obreda, maševal je in pridigal v francoščini. Na levo stran oltarja so postavili sliko pokojnega, okrašeno s cvetjem. Bilo je vse lepo, zbrano. Naj blagopokojnemu nunciju Bog plača zlasti težko službo papeževega poslanca v Iranu, kjer fanatični revolucionarji kar ne morejo nehati s svojo krutostjo.

Vojna se je spet začela. Skoraj vsak večer imamo alarm in čujemo topove DCA, ki streljajo, da se vse trese. Pri Vas ste bili bolj pametni, da ste na hitro končali; še tako jih je preveč umrlo...!“

INDIJA

V mesecu aprilu 1982 nam je pisal 81 letni brat LEOPOLD VIDMAR S.J., ki se iz Rahabpurja v Bengaliji zahvaljuje za denarno pomoč. Naj kar tu povemo, da smo prejeli iz Kalkute izvod jezuitskega lista „Cultura Jezuits“ z oktobra 1982 in na cvitku je zgoraj velika slika tega na-

šega rojaka, znotraj pa prvi članek posvečen br. Vidmarju, ki je 20. februarja slavil svoj diamantni jubilej življenja v Jezusovi družbi. Članek med drugim navaja tudi vrsto največjih gradenj brata Vidmarja v raznih krajih Bengalije; 12 jih omenja, med njimi tudi novo cerkev na misijonu o. Cukala v Keorapukuru. Vemo, da je Vidmarjevih gradenj še veliko več. Kot graditelj jezuitskih misijskih stavb v Bengaliji ima neprecenljive zasluge za rast Cerkve v tem delu Indije.

Žal se misijonar sam na žalost zdaj malo slabše počuti, kakor nam v gori omenjenem pismu piše: „Moje zdravje je zadnjih osem mesecev padlo precej nizko. Jetra mi nagajajo. Ves čas se že zdravim, a brez pomembnega uspeha. Sicer pa: kaj pa

morem pričakovati drugega po 81 letih življenja?! Vendar še hodim okrog in nadziram zidavo šol. Zdaj imam kar dve na skrbi. Tu v Raghapurju, kjer je nazadnje p. Poderžaj deloval, zidam višjo srednjo šolo, zraven pa za sestre domačinke ljudsko šolo. Tako nimam časa, da bi pasel lenobo.

Ko pišem tole pismo, mi pride fant, že skoraj dozorel, in mi pravi, da bi rad postal duhovnik. Nadškof pa pravi, da mora najprej položiti izpit na univerzi, za kar pa potrebuje 350 dolarjev. Fanta poznam in vem, da je izredno dober in bi mogel postati zelo vnet duhovnik. Morda bi se pa našla kaka dobra duša, da mu pomaga iz zadrege, ker so doma zelo ubogi. Zelo bi bila hvaležna, fant in jaz, tistemu dobrotniku, ki bi mogel

Z misijona br. Kešpreta v Madrasu: Mladina poje. . .

Tudi z misijona br. Kešpeta v Madrasu: Domači salezijanski bogoslovci igrajo na prireditvi.

darovati to vsoto za to, da fant pre-maga prvo oviro na poti do poklica!

Priporočam se vsem v molitev, kakor se tudi jaz vseh dobrotnikov spominjam pred Gospodom!"

Iz Madrasa nam v pismu z dne 19. aprila piše salezijanski brat IVAN KEŠPRET SDB, ki je bil spremljal obiskovalca po Indiji pred šestimi leti:

„Velik vrvež okrog velikonočnih praznikov je za nami, zato Ti morem posvetiti nekaj vrstic. Kljub vročini, ki je tu vladala, so bili trije tedni Velikega tedna zelo bogati. Verniki so napolnili cerkev do zadnjega kotička. Že uro pred začetkom so bili skoraj vsi sedeži zasedeni. Indijski kristjani imajo še veliko vere. Vsi pristopajo k obhajilu vse tri dni. To se dogaja tudi pri nedeljskih mašah.

V tem so res lahko zgled kristjanom po Evropi in Ameriki.

Pred prazniki in ob njih sem imel veliko dela s petjem. Pripravil sem okrog 20 pesmi za štiriglasno prepevanje, pač pesmi, primerne za veliki četrtek in petek in za vstajenjsko polnočnico na veliko soboto. Seveda tudi slovesne Regina Coeli ni majkalo. Z uporabo mikrofonov je petje prišlo do pravega izraza, četudi je bila slovesnost na prostem.

Naše šolsko leto še ni končano. (Brat Kešpret je tudi profesor na pomembni salezijanski grafični šoli!) Zdaj je čas izpitov. Okrog 1. maja bomo zaključili. Vročina je pa vsak dan večja. Po končanih izpitih bom pač moral malo na hlad – za duhovne vaje in za oddih, ki ga kar potrebujem. Vedno sem utrujen in noge me

bolijo. Najbrže bo vročina temu kriva.

Tako zaželjeni tiskarski stroji so vendarle prispeli v Madras. Pripeljala jih je jugoslovanska ladja. So še vedno v pristanišču, a upam, da bodo v nekaj dneh že na pravem mestu. Plačati bo treba visoko carino – nad 400.000 rupij. Pometli smo celo hišo, a denarja ni dovolj, da bi plačali lakomno državo. Morali bomo najeti posojilo.

Za konec meseca se je napovedala Marija Sreš, ki je že nekaj mesecev v Indiji. Skuša obnoviti dovoljenje za bivanje v deželi. Misijonarjem tega ne dajo radi. Vlada je pod velikim vplivom hinduizma. Sekta RSS hoče uničiti krščanstvo v Indiji. Tudi na jugu, ki je še najbolj civiliziran, imamo napade teh skrajnežev na cerkve in sestrške samostane. Vendar staro izročilo še vedno drži: preganjanje je seme novih kristjanov. Morda tudi Indija potrebuje kako oživljajočo injekcijo.

Spomnite se nas v molitvi, da bi vršili božjo voljo in delali to, kar je Njemu všeč!“

Iz pisma brata LUDVIKA ZABRETA SDB, katerega glavno vsebino o krščanskih sanjasijah smo že objavili v eni prejšnjih števil, podajamo še nekatere vesti ter izraze hvaležnosti tega dobrega misijonarja:

„Prav lepa hvala za Vaše drago pismo in za spodbudne besede! Bog je izredno dober z menoj, pa vse po pravi, kar ga jaz polomim, tako da meni ne preostaja drugega, kot da ponižno pokleknem in se Mu zahvaljujem.

Moje zdravje je sedaj kar v redu, sladkorna je pod kontrolo brez zdravil, samo potom hranjenja, veliko solate in zelene, malo ali nič kruha, krompirja in riža, več pa mesa ali jaje.“

Tudi misijonarka, s. TEREZIJA MEDVEŠČEK iz Družbe Hčera Marije Pomočnice se nam je v začetku meseca julija oglasila iz Dum Duma pri Kalkuti. Takole piše:

„V preteklem času sem bila zelo zaposlena, ker sem imela vedno nadoમેશ્ચતી zdaj eno, zdaj drugo sestro iz tega ali onega upravičenega razloga. No, zdaj so spet vse sestre skupaj, pa imam malo več miru, da Vam pišem v zahvalo za lepi ček, ki ste mi ga poslali in ki je bil med tem že vnovčen.

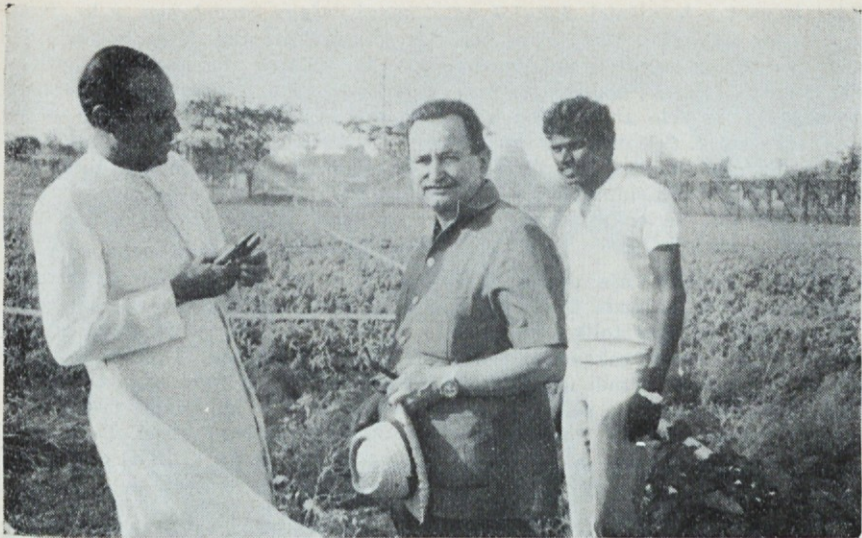
Proti koncu tega meseca nameravam v Shillong na duhovne vaje ter na svete zaobljube nekaterih domačih sester. Hvala Bogu, imamo še kar precej poklicev, tako da se bo misijonsko delo moglo nadaljevati, ko me misijonarka odidemo v večnost. Med duhovnimi vajami bom molila za slovenske misijonske dobrotnike.“

TAJSKA

Iz uršulinskega zavoda Regina Coeli v Chiangmaju nam piše 7. oktobra leta 1982 s. FRANČIŠKA NOVAK O.S.U.:

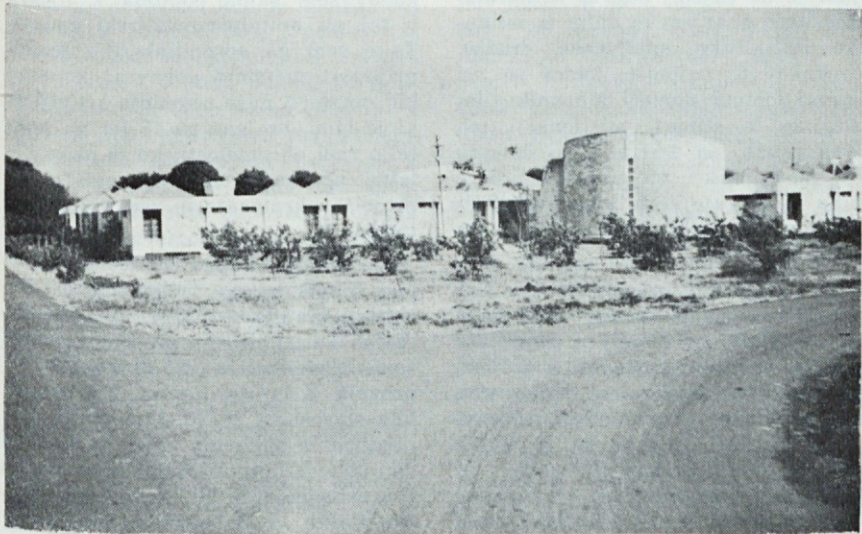
„Bog povrni za pismo in ček. Naša prednica je bila prav zadovoljna. V bolnišnici imamo 17 letno dekle, ki nam jo je zaupal prejšnji francoski škof, ki je sedaj navaden misijonar v revnem misijonu na severu dežele. Ta dekle je pri nas končala nižjo gimnazijo, a ker je bolj praktično kot študijsko nadarjena, je lani odšla nadaljevat študij v triletno tehnično gospodinjstvo šolo. Menda je kaj pretežkega dvignila, morda je bolezen v njeni telesni konstituciji, a čuti bolečine v nogah prav do hrbtenice. Že tretjič je radi tega v bolnišnici. Zadnjič je prišla ven le za štiri dni, za izpite sredi šolskega leta. Šola je na drugem koncu mesta, z berglami na trikolesu je šla tja.

Brat Ludvik Zabret SDB pred lepo obdelanim poljem, ki ga je ustvaril iz pušče. V ozadju desno je videti tudi brajdo za trto, s katero naš misijonar tudi poskuša..

Spočaj: poslopje noviciata salezijancev v Nasiku v Indiji; proti česni je vidna kape'la. Nad sobami so vične piramidne strehe, ki še najbolj ščitijo pred silno indijsko vročino. To vse je delokrog našega misijonarja.

Zdaj je spet v bolnišnici, čakajoč na morebitno operacijo. Dasi je to bolnica medicinske fakultete Chiangmajske univerze, kjer za uboge sicer drago zdravljenje zelo znižajo, bo vendar račun visok. Ček naših slovenskih dobrotnikov bo pomagal plačati stroške za to ljubeznivo siamsko katoliško dekle Tatsani. Še enkrat Vam bodi vsem Bog plačnik!

Ko sem prejela Vaše pismo sredi septembra, sem kajpada želela takoj odpisati, pa je bilo toliko dela, da sem se do sedaj zakasnila. Vaše pismo sem pokazala tudi misijonarju Mirku Tružnjaku, ki je prišel za god našega tajskega škofa Roberta Ratanamrungrakula, na katerega dan se zberejo kar se da vsi misijonarji. Škof že sedem let vodi prostrano, pa zelo raznoliko škofijo, kjer je največ katoličanov iz gorskih, prej animističnih plemen. Naš suhi pa žilavi škof, ki se že bliža sedemdesetim letom, gre rad na pastirske obiske v gorske misijone, četudi je pot še tako naporna. A pot do src teh ljudi je še najbolj odprta betharamskim misijonarjem in onim iz milanske italijanske misijonske družbe. Vsekakor je najlepše, kadar se vsi skupaj dobimo: domači duhovniki (doslej so le štirje), misijonarji teh dveh družb, pa sestre, tako domače kot misijonarke. Ta srečanja požive duha in dvigajo srca, tako evharistično slavje v stolnici kot agape v župnijski dvorani.

To pot je bilo ozračje iskreno kot običajno, a nekam zamegljeno in žalobno. Učitelji in učiteljice župnijske šole so nas sicer zabavali s petjem, plesi, celo s tradicionalno tajsko igro, kar je bilo še posebno lepo pripravljeno to leto. Župnik se je škofu zahvalil, nato pa sporočil novico, ki je stisnila srce mnogim: da namreč škof iz južne škofije Ratburi terja

nazaj našega predobrega, a le „izposojenega“ župnika. Njegovo novo delo bo vodstvo malega semenišča v Ratburi, ki sprejema tudi naše kandidante iz Chiangmaja. Preden prevzame to odgovorno službo, mora za nekaj mesecev v Rim na tečaje in obnovo.

Ta naš pastir je v pet in pol letih župnikovanja napravil nepopisno veliko dobrega pod Marijinim varstvom in z Marijino pomočjo, saj je vedno pcvdarjal, da Mariji dolguje svoj poklic in vse dobro. Tudi naš Mirko Tružnjak, ki je pred njim tu župnikoval skoro 8 let, je bil dober, priljubljen, sposoben, goreč. Ta tajskokitajski župnik pa, ki je po pokorščini prišel k nam delovat, je izkazoval vse iste vrline. Posebno mu je bilo pri srcu duhovno življenje, rast božjega kraljestva na znotraj; bil je pa tudi izvrsten organizator in obnovelec.

Osebnost sem imela z njim vrsto nepozabnih misijonskih doživetij, ko me je vabil na sodelovanje, pa tudi, kadar sem sama pohitela k njemu v tej ali oni dušnopastirski zadevi. Tako sem ga spremljala, ko je šel pripraviti na smrt gobavca; ko smo bili ob smrti naše nekdanje učiteljice, ki je bila obsojena za 15 let na posteljo radi ohromelosti, ko je naša 17-letna učenka pred svojo smrtjo še prejela zakramente in sem ji jaz boetrovala...

Še zadnje skupno doživetje: Gospod župnik polaga veliko važnost na obnovo krstnih obljub za doraščajoče katoliške študente, preden zapuste šolo. Navadno je ta slovesnost na praznik Kristusa Kralja. To pot je bila slovesnost že 26. septembra. Pri predhodnih duhovnih vajah in na sam dan obnove krstnih obljub sem mogla precej sodelovati. Šli smo na goro Sutep, kakih 10 km zahodno od Chian-

Misjonarka s. Frančiška Novak OSU na obisku pri družini hrome katoliške deklince Muangchai.

gmaja, iskat tihote in zbranosti, kolikor so je mladostniki zmožni. Večkrat je deževalo kot iz škafa, saj smo že v „morski dobi“, ponoči nas je celo zeblo, vendar smo bili vsi srečni in veseli v božji bližini. 24 mladih fantov in deklet smo razdelili v štiri skupine, ki so imeli vsaka enega evangelista za svojega patrona. V nedeljo zjutraj smo se pri farni maši še enkrat slovesno odpovedali satanu in prisegli zvestobo Kristusu Kralju. Ne bo vedno lahko, je povdarjal župnik, premnogo je nevarnosti v naši zmaterializirani, versko brezbrizni družbi, kjer so udobje, ugled in zabavanje najbolj cenjene dobrine.

3. oktobra je bila pri nedeljski maši slovesnost petih krstov in petih porok. Zadnji napor našega dobrega pastirja na fari je privabil pare, ki niso bili cerkveno poročeni, pa je bil vsaj eden v vsakem paru kato-

ličan, pa so se spravili z Bogom in Cerkvijo in se cerkveno poročili. Pri isti maši se je v cerkvi župnik poslovil od faranov. Novi, mlajši župnik, ki so nam ga tudi „posodili“ iz škofije Ratburi, je z župnikom somaševal. Žena člana župnijskega sveta, naša nekdanja učiteljica, se je v imenu vseh zahvalila odhajajočemu in ga prosila oprosteno za vse, kar ni bilo prav. Tudi to slednje je bilo zelo na mestu, kajti naš gospod župnik je imel nemalo križev in težav v času teh let, posebno v zadnjem času. 4. oktobra popoldne, na praznik sv. Frančiška je župnik končno odletel na jug; župljani so mu kupili letalski prevoz, saj je pa tudi moral biti do konca utrujen.“

Iz svojega hribovskega kraja Mae-sarieng se nam je v francoščini oglašil dne 28. avgusta 1982 tudi MIRKO TRUŽNJAK SCJ, v francoščini zato,

ker ne obvlada slovenščine; naši bralci se bodo spomnili, kako je ta naš misijonar še kot mali otrok skupaj s starši zapustil slovensko zemljo in odpotoval v Francijo, kjer se je šolal vedno le po francosko, vstopil v misijonsko družbo betharamskih misijonarjev in odšel v misijone kot mladi duhovnik in bil med drugim tudi osem let župnik v stolni župniji v Chiangmaju, kjer nam ga je misijonarka s. Frančiška Novak OSU „odkrila“. Tole piše:

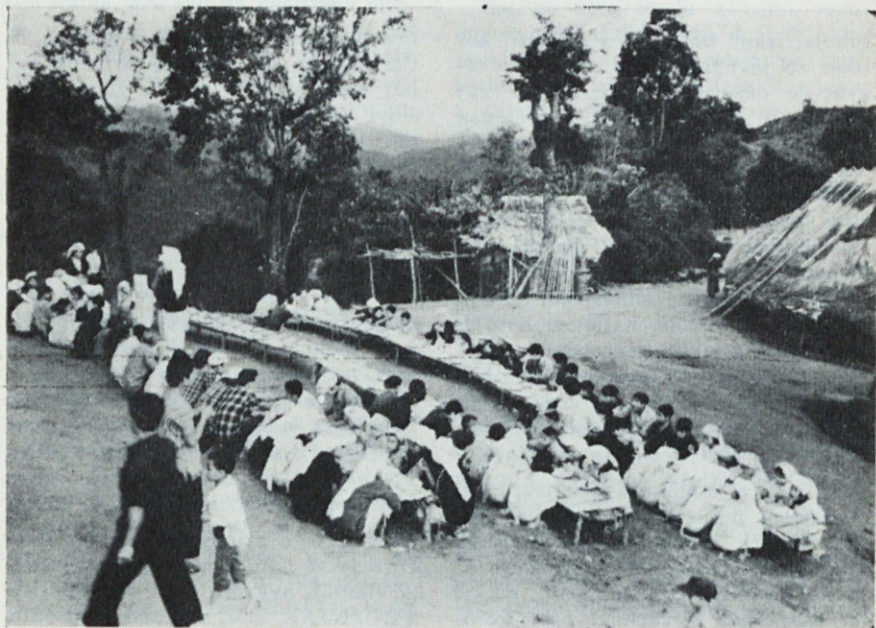
„Zelo pozno odgovarjam na Vaše pismo in sem se izkazal nevhvaležnega spričo Vaše velikodušnosti. Prosim, da mi oprostite!

Že junija mi je s. Frančiška Novak iz šole Regina Coeli poslala Vaših 500 dolarjev. Zelo me je presenetila

ta gesta božje Previdnosti, ki mi je ravno pravi čas poslala to pomoč. Darovali pa ste jo Slovenci v izseljenstvu!

Žal mi je, da ne morem v jeziku mojih staršev, katerega so me učili, ko sem bil še čisto majhen, izreči svoje zahvale. A na srečo imam tu slovensko sestro Novak, ki pošilja v Vaše „Katoliške misijone“ lepe sestavke in v njih toliko pove tudi o mojem misijonu. V aprilski številki sem na primer videl obširno poročilo o delu betharamskih misijonarjev med Karianci tu na severu Siama in še posebno o delu v Maesariengu, kjer sem našel na moje veliko veselje tudi fotografijo nove cerkve, ki smo jo tu zgradili in blagoslovili na dan nove naše prvega karianskega duhovnika.

Takole so se Karianci posedli k okrepčilu po blagoslovitvi svoje cerkvice
v čast Brezmadežni.

Cerkvica, ki jo je misijonar Tružnjak zgradil v kraju Komgailoo v tajskih hribih.

To je bilo 2. maja 1981. leta.

Kasneje sem zgradil še dve kapeli po gorskih vaseh. To pot mi je pomagala organizacija „Cerkev v stiski“, ki mi je financirala gradnjo ene teh kapel. Stroške gradnje druge kapele sem pa kril sam s pomočjo dragih dobrotnikov iz Evrope in iz Amerike, tudi z Vašo pomočjo. Prilagam Vam nekaj slik z dneva blagoslovitve. Ena od njih je kapela v kraju Bapa-pae. To je vas ljudstva Lewa, v katerem je 15 družin že krščenih. Navadno grem k njim kar peš, kar terja cel dan krepke hoje. No, zadnji dve leti morem vsaj v lepem vremenu tja tudi z avtom po poti, ki je zelo slaba, tako da 40 km poti odpravim v času dveh ali tudi štirih ur. Lesena stavba je visoko dvignjena iznad tal radi nalivov. Blagoslovil jo je na ime sv. Terezije Deteta Jezu-

sa dne 2. maja 1982 škof, kako leto po blagoslovitvi naše cerkve v Maesarieng. Kasneje je prišel škof blagoslovit še drugo kapelo, kakih 5 km še bolj daleč v hribih v vasi Kariancev Komgailoo, ki ima že 25 povsem katoliških družin. Kristjani, ki so se preje zbirali v bornih kolibah iz bambusa, so srečni, ko imajo zdaj prostorno in lepo ter trdno kapelo. Opažam, da so zdaj bolj skrbni za obiskovanje službe božje kot so bili pa preje.

Ob priliki blagoslovitev teh dveh kapel, je naš škof podelil sveti krst 14 odraslim, 61-im vernikom pa podelili sveto birmo.

Komaj pred petimi dnevi sem se vrnil s potovanja okrog teh kristjanov. Izbral sem pa zelo slab čas. Skozi 15 dni nisem videl solnca, vsak dan je bil dež in moral sem potovati

po mastnem blatu, kajpada ne brez težav. A sem bil kljub vsemu temu vesel, kajti našel sem zveste katoličane, ki so bili veseli mojega obiska, in krstil sem 22 duš.

Zelo sem Vam in vsem dobrotnikom hvaležen za Vaše molitve in žrtve, s katerimi pomagate, da se kraljestvo božje širi med tema dvema rodovoma kariancev in lewa, oddaljena od naše „civilizacije“, pozabljena od drugih ljudi, a toliko bolj ljubljena od Boga.“

INDONEZIJA

Iz andunga nam s. DEODATA HOČEBAR OSU pošilja članek, ki je objavljen v tej številki našega lista, s člankom pa tudi fotografije, ki ga ilustrirajo, njih razlago smo objavili pri slikah. K eni od slik, katera kaže posvečenje cerkve v Cisantana oziroma škofa Arntza, duhovščino in ministrante, pripominja:

„Na posvečenju sem bila tudi jaz. Vse je bilo preprosto in zelo lepo. Cisantana je velika vas in cerkev je podružnica farne cerkve v Cigugur, ki je precej velik trg, njega dne središče vere Java Sunda, o kateri pišem v članku. Verniki so pri blagoslovitvi cerkve lepo sodelovali. Cisantana šteje trenutno okrog 1.000 katoličanov, Cigugur 4.000 in male podružnice, ki spadajo podenj, nekako 1.000 duš, vse skupaj 6.000 katoličanov, kar je precej za pretežno muslimansko okolje. Da bi se Kristus mogel razodevati po nas!

Vulkan Galunggung ni samo ena gora, okrog srednjega vrha je več malih hribočkov in prav ti sedaj delujejo. Dežja še nimamo, ker smo v suhi dobi, in tako je vse pokrito s pepelom in deloma uničeno, tudi pri nas. Kajpada je v bližini vulkana uničenje popolno.

V vzhodni Javi deluje še en drug vulkan in na otoku Sulawesi blizu

mesta Menado še tretji. V časopisih smo brali, da so muslimani javno prosili za dež. To je dobro, a še boljša je pokora in spreobrnjenje.“

HONGKONG

S. ANICA MIKLAVČIČ, kanosijanka, ki je zdaj ostala sama Slovenka v tem mestu radi odhoda salezijanca Stanka Pavlina za leto dni v Boston v Združenih državah, kjer skrbi za duše kitajskih katoličanov v tem mestu, nam je dvakrat pisala v zadnjem času. Sredi oktobra lanskega leta nam sporoča pošiljko treh paketičev, v katerih so razne drobne stvari za našo misijonsko tombolo, in pa najnovejše fotografije še o zadnjih misijonskih podvigih misijonarja Pavlina. Drugo pismo z dne 26. oktobra nam pa pove sledeče:

„Kako se naj Vam zahvalim za lepo denarno pošiljko? Bog plačaj ti-sočkrat!

Sedaj naj Vam pa povem novost, da sem spremenila moj naslov. Predstavljena sem namreč v drugo našo hišo bolj ven iz mesta, ki je med še večjimi reveži, kajti je na koncu otoka, kjer ni nobenega Evropca, ampak le naši dobri Kitajci in zato apostolskega dela ne manjka. Tam je tudi šola naših sester, ki ima tudi večerni pouk, so pa le štiri sestre z menoj vred na postojanki, vse štiri Kitajke.

Te dni praznujejo Kitajci dan vseh pokojnih. Zanimivo je njihovo verovanje: Gredo na pokopališče po duše svojih dragih in z lepo svetilko jih prinesejo domov, kjer jim pripravijo gostijo. Če jim lepo postrežejo, bodo celo leto srečni in v družini bo vladal mir, če ne, morejo računati z velikimi nesrečami, ki jih bodo zadele. Tako naši Kitajci tu žive iz tradicije, ki je po svoje pomembna.

Pred odhodom v Boston je Stanko Pavlin SDB krstil Japonca, ki ga je za ta zakrament pripravila s. Anica Mik'avčič. Pavlin po krstu čestita novokrščencu in botru, v ozadju vsa vesela in srečna s. Anica.

Brali ste, da je odpotovala predsednica angleške vlade Tacher v Peking, da izmenja misli s tamkajšnjimi oblastmi v pogledu bodočnosti Hongkonga. Kaj bo postalo iz Hongkonga po letu 1997, ko se končajo pogodbe...? Kitajska si namreč želi vzeti otok nazaj in na njem vladati. Vsi tu govorijo o tem, čeprav manjka še 15 let do konca pogodbe z Anglijo. Skrb misijonarjev je v tem: Kako bo z življenjem katoliške Cerkve, ali bo, kot zdaj, še naprej vdana Sveti Stolicy, ali bo morala biti „patriotična“... “

TAIWAN

Od laičnega misijonarja dr. Janeza Janeža, žal, nimamo nobenega pisma in bojimo se, da bo hud na nas, ko bo v tej številki zagledal toliko napisanega o sebi in svojem delu. A saj objavljamo le to, kar berejo v

domovini zdaj stotisoči naših ljudi, bomo pa smeli vendar vsaj ponatisniti za bralce KM po svetu, ko že izvirnih njegovih poročil ne dobimo...! Tudi tu naj našemu vrlemu misijonskemu zdravniku v imenu vseh misijonskih prijateljev okrog „Katoliških misijonov“ čestitamo k sedemdesetletnici njegovega življenja, zahvaljujoč Boga, da mu je dal toliko dobrega storiti tam, kjer je najbolj potrebno, v misijonih!

Pisal nam je pa kratko, kot vedno, drugi misijonar na tem otoku, duhovnik FRANCIS REBOL M.M., ki oskrbuje kar tri župnije okrog kraja Peitou:

„Pozdrav s Formoze. Prav lepa Vam hvala za pismo! Res je tako kot pišete: ljudje ne marajo delati in kmetiji, vse gre v tovarne, kjer je še dosti dela. A tu je delo drago, ker so plače vedno višje. Zato se bojimo,

da bo šla vsa trgovina na kitajsko celino, kjer je vse cenejše, ker so tudi plače nizke. Poglejte, tu je bilo na mojem sedanjem področju dela v teh farah za tri duhovnike, zdaj je ljudi toliko manj, da morem jaz upravljati vse tri fare. To je značilni znak razmer, ki nastajajo na Formozi.“

A F R I K A

BURUNDI

Iz te male državnice, kjer je katoilstvo že zelo razširjeno, pa zadnje čase oblasti misijonarje kar preganjajo, imamo od vseh treh Slovencev zelo zanimiva pisma zadnjega časa, ki jih v naslednjem objavljamo kar po časovnem redu, kakor so bila napisana.

Prvi nam je 30. avgusta 1982 pisal salezijanski duhovnik AVGUST HORVAT, ki poroča najprej, kako se je kaj imel na dopustu v domovini:

„Prisrčen Bog plačaj za lepi ček! Jože ga je že vnovčil pri svojih prijateljih trgovcih, ki mu dajo nekaj več kot pa se dobi v bankah.

Bil sem nekaj več kot tri mesece doma na dopustu. Mislil sem Ti pisati iz Jugoslavije, pa nisem imel časa. Kar precej so me zaposlili. Vabili so me na vse strani, da sem jim malo približal naš misijon. 11. avgusta sem se srečno vrnil. Tu me je kar takoj čakalo veliko dela. Kajti 14. avgusta je bil pri nas v Rugako posvečen prvi duhovnik domačin, edini letošnji novomašnik škofije Ngozi, pa so ga posvetili kar v njegovem rojstnem kraju Rukago. Ker smo bili še v suhi dobi, je bilo razmeroma lahko in smo vse pripravili zunaj na nogometnem igrišču. Oltar in prostor okrog, za somaševalce in goste je bil v senci. Tudi zemlja po tleh je bila vsa pokrita s suho travo, da se ni preveč pod nogami množice prašilo. Prostor je bil lepo ozvočen. Naroda

je prišlo veliko od vseh strani in v sicer veliko našo cerkev nikakor ne bi mogli vsi. Vse ljudstvo je moglo lepo videti na oltar in tudi vse slišati. Posvečenja se je udeležilo več kot 40 duhovnikov, veliko sester iz vseh mogočih redov, črnih seveda največ. Razen domačega škofa iz Ngozi je bil navzoč tudi sosednji škof Ruyigi. Vsa slovesnost je trajala več kot dve uri in pol. Med mašo so se vrstili tudi plesi na vzvišenem prostoru, da so vsi mogli videti. Na koncu maše so še Pigmejci zaplesali svoje bojne plesse.

Za tega novomašnika so sestre usmiljenke iz Beograda, ki so ga itak ves čas podpirale, poslale vso mašno obleko s prelepim plaščem, ki ima napis v kirunščini: Imana N'urukundo – Bog je ljubezen. Tudi kelih so mu poslali iz Jugoslavije.

Ko sem odhajal na dopust, še nismo gotovega vedeli, kdaj bo posvečenje, a pričakovali smo, da bo v mesecu avgustu... 18. julija je prejel dijakonat in zdaj 14. avgusta posvečenje. Po obredih smo mi pripravili „primicijo“ in to kar na dvorišču naše misijonske šole. To dvorišče je zaprto, kar je bilo nujno, kajti radi bi vsi prišli tudi na obed, tudi nepovabljeni. Iz razredov smo šolske klopi znosili na dvorišče, in nad njimi razgrnili rogoznice, da je bilo vse v senci. Povabljeni so posedli za mize in bili postreženi s pijačo in sandviči. Zaklali smo največjo svinjo, pa je bilo mesa za stotine sandvičev dovolj. Kuhati smo morali na treh krajih: nekaj pri nas, nekaj pri sestrah Dorotejah, nekaj pa pri s. Bogdani v Kiyangah. Kruh smo kupili in potem naredili 1.200 sandvičev, zraven še nekaj pečiva in pijačo, pa je vse šlo. Povabljenih je bilo okrog 200 ljudi, bilo jih je pa več kot 300. Vino je bilo samo za duhovnike, za druge pa pivo,

coca-cola, fanta in pa domača pijača: bananino pivo. No, ljudje so bili vsi zelo zadovoljni. Kajpada je vse to dalo veliko dela, v katerega sem naravnost padel z dopusta... Škofija nam bo krila vse stroške, ki so bili s tem združeni.

Včeraj, v nedeljo 29. avgusta je imel novomašnik tu v Rukago pozno mašo, po maši smo pa pogostili s pijačo župnijski svet, katehiste, pevce in predstavnike hribov. To je bil župnijski praznik. Danes, v pondeljek, je imel pa novomašnik mašo na podružnici. Vsi smo bili zraven in somaševali (še dva druga duhovnika sta prišla) in potem je bila slovesnost na novomašnikovem domu. Ves hrib jo je pripravljaj. Kuhale so sestre v Kiyangah, saj to je bilo blizu njihove postojanke. Do treh popoldne smo bili skupaj na novomašnikovem domu. Mi smo potem odšli, dočim domačini še slavijo. Jaz pa zdaj zvečer pišem, ker jutri gredo naše sestre Dorotejke v glavno mesto in bodo tam oddale na pošto tudi moje pisanje."

K temu Hrovatovemu opisu novomašnikovega slavlja je pripisal tudi njegov sobrat in sodelavec v Rukago JOŽE MLINARIČ SDB že tu nekaj vrstic:

„Prirčen Bog plačaj za čudovite „podobice“! Kar nisem mogel verjeti, da si naju tako obilno obdaril. So pozemeljske reči, a se dajo vnovčiti v nebeško banko...

V novi cerkvi v Yimbi, ki si jo videl nedodelano, še vedno manjka marsikaj, Te dni smo cementirali tlak in je šlo čez tri tone cementa; 50 kg. cementa stane 17 dolarjev. A je zdaj lepo. Dekleta so dva tedna pridno hodila v dolino po vodo. Lepo je bilo videti vrsto pisano oblečenih vitkih postav, ki so hotele navkreber z lahkim korakom, kot da ne bi imele vsaka svoj vrč s seboj. Cementirati

Prvi domači duhovnik s področja naših treh burundijskih misijonarjev pri posvečenju. Plašč z domačim napisom so mu izdelale in darovale slovenske usmiljenke iz Beograda.

v suhi dobi, to res ni šala. A vode ni zmanjkalo. V nedeljo sem jim s prižnice izrekel zahvalo in jih priporočil Bogu, naj jih blagoslovi, da bodo še njih pravnuki v tej lepi cerkvi hvalili Boga, spominjajoč se svojih prednikov, ki so jo s trudom zgradili."

A nam je gospod Jože Mlinarič dne 23. septembra tudi sam pisal in pravi med drugim:

„Čujem, da misliš spet na pot v Afriko. Kdaj pa? Mimogrede se ustavi v Bujumburi, de se spet srečamo. Zdaj gredo ceste iz Bujumburija na vse strani. Vlada gradi vasi, ki jih v tej deželi nikdar preje ni bilo. Kako se bodo ljudje navadili na skupno življenje v vasi. bomo pa še videli, kajti spreminjati stoletne običaje ni lahka stvar.“

M I S I J O N S K I   D A R O V I

ZA VSE V SKLAD KM

ANGLIJA, po poverjenici Gabrijeli Rehberger, v funtih: G. Skapar, 1.50; M. Gerkman, 1.50; J. Kenk, 1.50; J. Grčar, 5; M. Kogoj, 5 (vse to dodatno k darovom iz l. 1981, ostalo je bilo objavljeno že preje); darovi iz l. 1982: Nada Sekolec, 10; duhovnik L. Rot, 10; Peter Selak, 10; J. Saje, 1.50; J. Kenk, 2; J. Prevc, 10; N. N.; 10; J. Šabec, 15; N. Klemenčič, 5; A. Fras, 1; A. Fras, 1; M. Gerkman, 5; A. Kranjc, 5; tombola in srečolov v Bedfordu 16.X.1982 79 funtov.

ARGENTINA, v pesih: N.N., Dom sv. Vincencija, 100.000; F. Reya, 400.000; Budinek Danica, 600.000, in N. N., za najpotrebnejše, 40 dolarjev.

VENEZUELA, po poverjeniku Cirilu Bartolu, v bolivarjih: Brundula Tončka, 400, namesto vencev na grobove (H. Jože Adamič, Šmalc Anton, Vladimir Brundula, duh. Janez Sodja in Miklavž Sodja); Ciril Bartol, 171; Sodja Maks, 100; Neimenovani, 50. Po istem namesto venca na grob Lojzeta Ilija, v bolivarjih: N. N., 500; Ilija Anton, 300; Ilija Lovrenc, 200; Moškon Ivo, 200; Bartol Ciril, 200; Žiber Nežka, 250; Gomiz Rozi, 250; Tomc Martina, 250; Brundula Tončka, 100; Šega Rezi in Mimi, 100; Vacarella Anica, 100; družina Turkaj, 100; arh. Ilija Lovrenc, 100; Ilija Jože, 100; Ilija Magdi, 100; Ilija Emi, 100; Rušič Minka, 50; Sodja Maks, 50 boliv.

KOROŠKA, v šilingih: Za lačne, razni rojaki, 12.050; za krst poganskih otrok, 2.200 šilingov.

PRIMORSKA, v lirah, po Marijini družbi na Via Risorta 3, Trst: nabirka pri prireditvi na Misijonsko nedeljo, 1.088.500; Novi Sv. Anton, 176.000; šemeč Jožefa, 50.000; ob svojem rojstnem dnevu J. Janežič, 10.000; za zdravje Roncelli Emilija, 10.000; Petrček Anita, 45.000; Macor Lojzka, 15.000; Janežič Josipina, 60.000; Felicita Vodopivec, 50.000; Marija Cassetti, 50.000; Pina Lipovec Kante, 50.000; N. N., 50.000; N. N., 30.000; iz Trepč, 5.000; za lačne v spomin svojih rajnih, Marija in Emilija Šajn, 80.000; N.N., za lačne, 10.000.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za misijonarje iz Slovenske vasi, malgaški asado, 8.700.000 pesov; za gobavce, koroški rojaki 5.400 šilingov, s Tereziji Pavlič na Madagaskarju; prav tako za gobavce istotam isti sestri N. N., Tucquegnieux, 500 fr. frankov; za misijone na Madagaskarju, Janez Ložar, Paris, 200 fr. frankov; za m. Terezijo po Mar. družbi na Via Risorta 3, Emilija in Marija Šajn, 50.000 Lir; za zvonove v Vangaindrano, Emilija in Marija Šajn, 20.000 Lir.

ZA MISIJONE

N.N., Avstralija, 5 dolarjev; Ilija Nežka po Cirilu Bartolu, 100 bolivarjev; Alojzij Geržinič, 100.000 pesov.

TISKOVNI SKLAD KM

Angela Dodič, Avstralija, 3 dol.; Bartol Ciril, Venezuela, 30 boliv.; po Rudiju Knezu, USA, v dolarjih; Ovsenik Jancz, 15; Štrancar Mary, 10; Velikonja Ivanka, 10; Karolina Kuchar, 10; Knez Rudi, 10; Mary Vavpotich iz Chicaga, 20 dol.; Marija Urbanija, st., Argentina, 200.000 pesov.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

VSEM NAROČNIKOM SE TOPLO PRIPOROČAMO ZA PLAČILO NAROČNINE. „KDOR HITRO DA, DVAKRAT DA!“

„KATOLIŠKI MISIJONI“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“. Izdaja ga „Baragovo misijonišče“. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska „Editorial Baraga del Centro Misional Baraga“, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1982 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 25 dolarjev!). Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več! V Argentini do konca februarja 800.000 pesov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloje, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gabor 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6; Za Winnipeg in okolico: rev. Letonja C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Mon. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijele, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Registro de Prop. Int. No. 169017
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612

Siamski kralj se je, proti protokolu, dal slikati z našo s. Ksaverijo Pirc OSU, ko je k njemu privedla na poklon zastopstvo bivših gojenk uršulinskih zavodov v Bangkoku. Spodaj misijonarka poklanja kralju njih dar, kleče po tamkajšnjem običaju. . .

